

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
2017-YL-038

6360 SAYILI KANUNUN KAMU
HİZMETLERİNİN SUNUMUNA ETKİSİ:
DENİZLİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Hazırlayan
Mehmet Ali ÇAMDERE

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Fatma Neval GENÇ

AYDIN-2017

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Mehmet Ali ÇAMDERE tarafından hazırlanan “6360 Sayılı Kanunun Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği” başlıklı tez, 05.06.2017 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı:	Kurumu:	İmzası:
Başkan: Prof. Dr. Fatma Neval GENÇ	ADÜ	
Üye : Yrd. Doç. Dr. Osman NACAĞ	ADÜ	
Üye : Yrd. Doç. Dr. Pınar SAVAŞ YAVUZÇEHRE	PAÜ	

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu Yüksek Lisans tezi, Enstitü Yönetim Kurulunun Sayılı kararıyla tarihinde onaylanmıştır.

Doç. Dr. Ahmet Can BAKKALCI

Enstitü Müdürü V.

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Bu tezde sunulan tüm bilgi ve sonuçların, bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemler çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

...../...../2017

Mehmet Ali ÇAMDERE

ÖZET

6360 SAYILI KANUNUN KAMU HİZMETLERİNİN SUNUMUNA ETKİSİ: DENİZLİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Mehmet Ali ÇAMDERE

Yüksek Lisans Tezi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Fatma Neval GENÇ

2017, 117 sayfa

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yerel yönetim sisteminde, Türkiye’deki büyükşehir belediyesi sayısı arttığı gibi belediyelerin yetki ve sorumlulukları, hizmet sundukları alanların sınırları da değişmiştir.

Hiyerarşinin en üst düzeyde olduğu merkeze bağlı yönetim sistemindeki sert yönetim bürokrasisinden uzaklaşmayı, hizmet sunumu kararlarının daha yerel sorunlara hitap etmesini amaçlayan, sunulan hizmetlerin direk Devlet eliyle yapılması anlayışından uzaklaşmayı hedefleyen 6360 Sayılı Kanun büyükşehir olan illerde herkesin kamu hizmetine ulaşmasını, kamu hizmetinin her bireye eşit miktarda sunulmasını amaçlamaktadır.

6360 Sayılı Kanun ile Denizli İlinde yerel yönetim yapılanması değişmiş, 2 adet yeni merkez ilçe kurulmuş, köylerin ve belde belediyelerinin tüzel kişilikleri olan muhtarlıklar ve belediye başkanlıkları kapatılmıştır. Köy ve beldeler mahalleye dönüştürülmüş, büyükşehir belediyesinin hizmet sınırları il mülki sınırları olarak belirlenmiştir. 6360 Sayılı Kanunun Denizli İlinde, büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarafından sunulan kamu hizmetlerinin üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla 38 belediye yöneticisi ile anket çalışması yapılmış, toplanan veriler SPSS Statistics 22 WİN programı ile değerlendirilmiş ve 6360 Sayılı Kanun ile yeni büyükşehir belediyelerinin kurulması, büyükşehir belediyelerinin hizmet sınırlarının il ve ilçe sınırlarına genişlemesi idari ve hizmet sunumu açısından olumlu bir gelişme olduğu hipotezi test edilmiştir.

ANAHTAR KELİMELELER: Merkeziyetçilik, Yeni Kamu Hizmeti, Büyükşehir Belediyesi, Yerel Yönetim, Merkezi Yönetim, 6360

ABSTRACT

IMPACT OF LAW NO. 6360 OF PUBLIC SERVICE PROVISION: THE CASE OF METROPOLITAN MUNICIPALITY DENİZLİ

Mehmet Ali ÇAMDERE

Master's Thesis, at Political Science and Public Administration

Supervisor: Prof. Dr. Fatma Neval GENÇ

With the Law No. 6360 on the Establishment of the Fourteen Large Metropolitan Municipalities and Twenty-seven Districts and the Amendment of Certain Laws and Decrees on Decree Laws, the authorities and responsibilities of the municipalities as well as the boundaries of the areas they have served have changed in the local administration system as well as the number of metropolitan municipalities in Turkey.

Law No. 6360, aiming to move away from the hard-line management bureaucracy in the centralized hierarchy of the hierarchy and address service-delivery decisions to more local problems, aims to move away from the direct state-made understanding of the services offered. In the metropolitan provinces, everybody has access to public service.

With the Law No. 6360, the local administration structure in Denizli has changed, 2 new central districts have been established and the headmen and mayorships, which are the legal entities of the villages and municipalities, have been closed. The villages and towns were converted into neighborhoods, and the service boundaries of the metropolitan municipality were determined as provincial boundaries. In order to investigate the effects of the Law No. 6360 on the public services provided in metropolitan cities and districts in Denizli, a questionnaire survey was conducted with 38 municipality administrators and the collected data were evaluated with the SPSS Statistics 22 WIN program and the establishment of new metropolitan municipalities with the law numbered 6360, The hypothesis that expansion to its borders is a positive development in terms of administrative and service delivery has been tested.

KEYWORDS: Centralism, New Public Service, Metropolitan Municipality, Local Government, Central Government, 6360

ÖNSÖZ

“6360 Sayılı Kanunun Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği” konulu tezimin hazırlanması sürecinin tüm aşamalarında bana yol ve yöntem gösteren, bilgi ve tecrübelerini paylaşıp kıymetli zamanlarını ayıran danışman hocam Prof. Dr. Fatma Neval GENÇ’e teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam boyunca fedakârlık eden, desteğini ve katkılarını eksik etmeyen eşim Emel Hanım’a, yardımları ile duygulandıran, mutlu eden ve büyük bir sabır gösteren çocuklarımız Harun Emre ve Hakan Eren’e, manevi desteklerini esirgemeyen tüm aile bireylerime gönülden teşekkür ederim.

Çalışmamın her aşamasında kaynak ve yöntem olarak katkıları olan, birlikte çıktığımız bu yolda karşılaştığımız, sürekli dayanışma içinde olduğumuz “Yüksek Lisans Arkadaşlarım” teşekkür ederim.

Anket ve görüşmeler için kıymetli zamanlarını ayıran, görüşlerini paylaşan başta Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı Osman ZOLAN olmak üzere, tüm ilçe belediye başkanlarına, başkan vekillerine ve başkan yardımcılara teşekkür ederim.

Mehmet Ali ÇAMDERE

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI	v
ÖZET	vii
ABSTRACT	ixx
ÖNSÖZ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xv
ŞEKİLLER DİZİNİ	xvii
TABLolar DİZİNİ.....	xix
EKLER DİZİNİ.....	xxv
GİRİŞ.....	1
1. 6360 SAYILI KANUNUN MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİMLER VE DENİZLİ İLİNE YANSIMALARI.....	8
1.1. Büyükşehir Belediyeleri	8
1.1.1. Büyükşehir Belediye Meclisi	9
1.1.2. Büyükşehir Belediye Encümeni	11
1.1.3. Büyükşehir Belediye Başkanı.....	11
1.2. Türkiye’de Büyükşehir Uygulamaları	12
1.2.1. Büyükşehir Yapılanmasının Nedenleri.....	12
1.2.2. 6360 Sayılı Kanun Öncesi Büyükşehir Uygulamaları.....	13
1.2.3. 6360 Sayılı Kanun Sonrası Büyükşehir Uygulamaları	17
1.3. 6360 Sayılı Kanun İle Denizli’de Büyükşehirleşme Süreci	20
1.3.1. Denizli İli Hakkında Genel Bilgiler.....	20
1.3.1.1. Denizli İlinin Tarihi	21
1.3.1.2. Denizli İlinin Coğrafik Konumu.....	21
1.3.1.3. Denizli İlinin Sosyo-Ekonomik Durumu.....	22

1.3.1.4. Denizli İlinde İdari Durum	25
1.3.1.5. Denizli İlinin Siyasi Durumu	29
1.3.2. Denizli'nin Büyükşehir Olma Serüveni.....	31
2. 6360 SAYILI KANUNUN DENİZLİ'DEKİ KAMU HİZMETİ SUNUMUNA ETKİSİ ARAŞTIRMASI	36
2.1. Araştırmanın Amacı ve Olası Faydaları	36
2.2. Araştırmanın Evreni, Örneklemi ve Yöntemi	37
2.3. Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi	38
2.4. Belediyelerin Gruplandırılması.....	38
2.5. Anket Sonuçlarının İncelenmesi.....	40
SONUÇ.....	97
KAYNAKLAR.....	105
EKLER	113
ÖZGEÇMİŞ.....	117

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AKP	: Adalet ve Kalkınma Partisi
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
DDK	: Devlet Denetleme Kurulu
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
DSP	: Demokratik Sol Parti
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
FP	: Fazilet Partisi
GMKA	: Güney Marmara Kalkınma Ajansı
MHP	: Milliyetçi Hareket Partisi
MİGM	: Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
OECD	: Organization for Economic Cooperation and Development
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
SEGE	: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi Araştırması
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TBBD	: Türkiye Belediyeler Birliği Dergisi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TODAİE	: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
v.b.	: Ve benzeri
YİKOB	: Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 3.1. Denizli İli ve İlçeleri Haritası.....	27
--	----

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1.1. 6360 Sayılı Yasadan Önce Büyükşehir Belediyesi Olan İller	8
Tablo 1.2. 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Olan İller	9
Tablo 1.3. 1580 Sayılı Kanun ve 2972 Sayılı Kanun'a Göre Belediye Meclisi Üyelerinin Sayısal Karşılaştırması.....	10
Tablo 1.4. 6360 Sayılı Yasayla Büyükşehir Belediyesi Olan Kentlere İlişkin Veriler	18
Tablo 1.5. Denizli İli Göç Hareketleri.....	22
Tablo 1.6. Denizli İlinin Coğrafi ve Demografik Yapısına Dair Veriler	23
Tablo 1.7. Denizli İhracat Rakamları	24
Tablo 1.8. Gelişmişlik Endeksine Göre Denizli İlçelerinin Gelişmişlik Sıraları ...	24
Tablo 1.9. 6360 Sayılı Yasa Öncesi ve Sonrası Denizli'de İdari Durum.....	27
Tablo 1.10. 6360 Sayılı Yasa Öncesi ve Sonrasına İlişkin Denizli İlinin İlçelerinin Gelirlerine Dair Veriler.....	28
Tablo 1.11. Genel Seçimlerde Denizli İli Oy Oranı ve Milletvekili Durumu	30
Tablo 1.12. Denizli (Büyükşehir) Belediye Başkanlığı Yerel Seçim Sonuçları	30
Tablo 1.13. Denizli İli İlçe Belediye Başkanlıklarının Partilere Göre Dağılımı	31
Tablo 2.1. Anket Sorularının Güvenilirlik Oranları	38
Tablo 2.2. İlçe Belediyelerinin Farklılıklarına Göre Gruplandırılması	39
Tablo 2.3. Ankete Katılanların Sosyo-Demografik Durumu	41
Tablo 2.4. Örneklemelerin belediyeleri ve sayılarına ilişkin veriler.....	42
Tablo 2.5. "Büyükşehir Belediyesi sınırlarının il sınırlarına kadar genişlemiş olması vatandaşa daha etkin hizmet sunulması açısından olumlu bir gelişmedir" sorusunun gruplara göre analizi	43
Tablo 2.6. "Büyükşehir Belediyesi (il) sınırlarındaki köylerin/beldelerin mahalleye dönüştürülmesini uygun buluyorum" sorusunun gruplara göre analizi	45

Tablo 2.7. “Büyükşehir Belediyesi (il) sınırlarındaki İl Özel İdarelerinin kapatılmasını uygun buluyorum” sorusunun gruplara göre analizi.....	46
Tablo 2.8. “Büyükşehir Belediyesi (İl) sınırlarındaki mahalli idare birliklerinin kapatılmasını uygun buluyorum” sorusunun gruplara göre analizi.....	47
Tablo 2.9. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin imar ve planlama bütünlüğü sağladığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi...	48
Tablo 2.10. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin ulaşım planlamasında bütünlüğü sağladığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi...	50
Tablo 2.11. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin altyapı planlamasında bütünlüğü sağladığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi...	51
Tablo 2.12. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin hizmet maliyetlerini azalttığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi.....	52
Tablo 2.13. “Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığının çalışmalarını olumlu bulmaktayım” sorusunun gruplara göre analizi	55
Tablo 2.14. “Büyükşehir Belediyesi statüsünün yönetici-vatandaş ilişkilerini güçlendirdiğini düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi	56
Tablo 2.15. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle yeni ilçelerin kurulması olumlu olmuştur” sorusunun gruplara göre analizi	57
Tablo 2.16. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesine geçtikten sonra ilçemizde sunulan yerel hizmetlerin verimliliğinin arttığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi.....	58
Tablo 2.17. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesine geçtikten sonra ilçemiz halkının yerel kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaşmıştır” sorusunun gruplara göre analizi.....	59
Tablo 2.18. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle İlçe Belediyeleri arasında koordinasyon artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi	60
Tablo 2.19. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin yazışmaları ve bürokrasiyi artırdığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi ..	61
Tablo 2.20. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin ardından su faturalarından şikâyetler artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi	63

Tablo 2.21. “Köyden dönüşen mahallelerde ulaşımın alakalı sorunlar yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi.....	64
Tablo 2.22. “Belediyemizin mali özerkliğinin azaldığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi	65
Tablo 2.23. “Belediyemizin sorumluluk sahasının genişlemesi hizmet sunumunda aksamalara neden olmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi.....	67
Tablo 2.24. “Büyükşehir yönetimine geçilmesiyle ilçe belediyelerinin Büyükşehir Belediyesine bağımlılığı artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi.....	68
Tablo 2.25. “Büyükşehir yönetimine geçilmesiyle ilçe belediyelerinin temsil imkânı azalmıştır (temsil adaletsizliği)” sorusunun gruplara göre analizi	70
Tablo 2.26. “Büyükşehir düzenlemeleri sonrasında halkın altyapı konusundaki şikâyetleri artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi	71
Tablo 2.27. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi sonrasında ilçemizde ulaşım şikâyetleri artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi	72
Tablo 2.28. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi sonrasında ilçemizde imar düzenlemeleri konusundaki şikâyetler artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi.....	73
Tablo 2.29. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle Büyükşehir Belediyesi ile aramızda koordinasyon sorunları yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi.....	74
Tablo 2.30. “Büyükşehir Belediyesi ile imar yetkilerinin bölüşümünde ve uygulanmasında sorunlar yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi	76
Tablo 2.31. “Eski Köylere/Yeni Mahallelere hizmet götürme konusunda personel açısından sorunlar yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi	77
Tablo 2.32. “Yeni Mahallelere hizmet götürme konusunda teknik ekipman, araç-gereç sorunu yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi	78
Tablo 2.33. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle belediyelerle Mülki İdareler arasında görev ve yetki çatışmaları yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi.....	79

Tablo 2.34. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi yerel demokrasi açısından uygun değildir” sorusunun gruplara göre analizi	80
Tablo 2.35. “Eski Köyler/Yeni Mahallelerin ilçe merkezine uzak olması hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir” sorusunun gruplara göre analizi	81
Tablo 2.36. “Eski Köyler/Yeni Mahallelerin ilçe merkezi ile arasında coğrafi engeller hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir” sorusunun gruplara göre analizi	82
Tablo 2.37. “Köylerin mahalleye dönüşmesi hizmet etkinliğini azaltmıştır” sorusunun gruplara göre analizi	83
Tablo 2.38. “Köylerin mahalleye dönüşmesi tarım ve hayvancılık faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir” sorusunun gruplara göre analizi	84
Tablo 2.39. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi merkeziyetçiliği artırmıştır” sorusunun gruplara göre analizi	85
Tablo 2.40. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi yerelleşmeyi artırmıştır” sorusunun gruplara göre analizi	86
Tablo 2.41. “Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri arasındaki siyasi çekişmeler ilçe belediyelerinde hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir” sorusunun gruplara göre analizi	87
Tablo 2.42. “Tüzel kişiliği kaldırılan belde ve köylerde yaşayanlarda aidiyet sorunu yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi	89
Tablo 2.43. “Özellikle eski orman köyelerine/yeni mahallelere hizmet götürmede sorunlar yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi	90
Tablo 2.44. “Büyükşehir Belediyesi modeli öncesine geri dönülmelidir” sorusunun gruplara göre analizi	91
Tablo 2.45. “Büyükşehir Belediyelerinin ilçelerde yerel hizmet ofisleri açılmalıdır” sorusunun gruplara göre analizi	92
Tablo 2.46. “Genel bütçe vergi gelirlerinden İlçe Belediyelerine ve Büyükşehir Belediyesine ayrılan paylar yeniden düzenlenmelidir” sorusunun gruplara göre analizi	93

Tablo 2.47. “Mahalli İdare Birlikleri yeniden kurulmalıdır” sorusunun gruplara göre analizi.....	94
Tablo 2.48. “Köylere tüzel kişilikleri geri verilmelidir” sorusunun gruplara göre analizi.....	95
Tablo 2.49. “Belde Belediyelerine tüzel kişilikleri geri verilmelidir” sorusunun gruplara göre analizi	96

EKLER DİZİNİ

Ek 1. Anket Formu Örneği.....	113
Ek 2. “6360 Sayılı Kanunun Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği” Konulu Çalışma İle İlgili Hedeflenen ve Tamamlanmış Anket Durum Çizelgesi.....	116

GİRİŞ

Kamu yönetimi, kamunun kaynakları ile sorumluluk alanında yaşayan bireylere ihtiyaçları doğrultusunda hizmet sunma işi olup, bu görevleri üstlenen kurumlar da kamu yönetimleridir. Kamu yönetimlerinin birincil amacı vatandaşlara ihtiyaçları doğrultusunda en verimli, kaliteli ve hızlı hizmeti sunarak yaşam alanlarını daha iyi şartlara taşımaktır.

Kamu alanında yaşayan herkesin eşit şartlarda, eşit hizmet alma hakları vardır. Vatandaşların ihtiyaçlarını belirlemek, sorunları tespit etmek, çözüm üretmek, uygulama ve faaliyetler için finansal güç sağlamak kamu yönetiminin görevlerindedir. Kamu kaynaklarının en verimli şekilde kullanılması, doğru yatırım planlaması gerektirir. Bu amaçla planlama ve karar aşamalarında sorunlara yönelik organizasyonlar yapılmalıdır. Merkezi yönetim sistemlerinin almış olduğu genel kararlar ise bu olanağı ortadan kaldırmaktadır.

Kamu yönetiminde temel örgütlenme şekillerinden birisi olan merkezi yönetim sisteminin katı hiyerarşik düzeninden, tek yönlü ve emre dayalı iletişim kanalının kullanılmasından, genel kararların yerel sorunların çözümünde yetersiz kalmasından dolayı kamu yönetimi alanında yeni bir örgütlenme şekli zorunlu bir hale gelmiştir. Yerel yönetim sisteminde bölgeyi tanıyan, bölgenin sorunlarını ve ihtiyaçlarını bilen yöneticiler yer almaktadır. Bu durum kamu hizmeti anlayışında karar alma ve hizmet sunma hızını artırmaktadır. Ayrıca bölgeye hâkim yöneticiler kaynak tasarrufunda da etkindir. Hizmet sunumu sorunu giderecek ya da ihtiyacı karşılayacak nitelikte olacağından gereksiz harcamalar kısıtlanmakta, daha az kaynakla daha verimli hizmet sunulmaktadır.

Vatandaşların daha çok yönetime katılması, hizmet değerlendirmesi yaparak daha kaliteli hizmet sunumunu sağlaması yerel yönetim sisteminin çok yönlü iletişiminin bir göstergesidir. Dolayısıyla vatandaşa sunulan bir hizmetin değerlendirmesinin yine vatandaş tarafından yapılması en doğal beklentidir.

Ülkemizde 16 olan büyükşehir belediyesi sayısı 06/12/2012 tarih ve 28489 sayılı resmî gazetede yayımlanan 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 30’a çıkmıştır. Denizli İli

de dahil olmak üzere 14 şehir büyükşehir statüsüne kavuşmuştur. Diğer büyükşehirlerde olduğu gibi belde belediyeleri ve köylerin tüzel kişilikleri kaldırılmış, bu yerlere mahalle statüsü verilmiştir.

6360 sayılı kanun ile merkezi idare konusunda olan değişikliklerin yanı sıra büyükşehir belediyelerinin ve ilçe belediyelerinin hizmet sorumluluk alanlarında önemli değişiklikler olmuştur. İllerin mülki sınırları büyükşehir belediyelerinin hizmet sınırları olmuştur. Büyükşehir olan illerde hizmet götürme birimi olarak görev yapan il özel idareleri kaldırılmış, belediye hizmet alanları dahilindeki alanlar il sınırlarına kadar büyükşehir belediyesine verilmiştir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin hizmet sorumluluk alanları ise tüm ilçe sınırlarını kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

İllerdeki hizmet sunumundaki değişikliklerin ve belediyelerin sorumluluk alanlarındaki değişikliklerin yanı sıra 6360 sayılı kanun ile kendilerine hizmet sunacak kişilerin seçiminde de halka daha çok seçme hakkı verilmiştir. Mahalle statüsüne kavuşan köylerdeki halkın büyükşehir belediye başkanı, ilçe belediye başkanı ve ilçe belediye meclisi üyeleri seçimlerinde seçme hakkı tanınması halkın eşit hizmet alma beklentisini artırmıştır.

Amaç:

Bu tezde 6360 sayılı kanunun, Denizli İlinde sunulan kamu hizmetlerine olan etkilerini tespit etmek, ilgili kanun çerçevesinde oluşan idari ve mülki değişiklikleri ortaya koymak, sunulan kamu hizmetlerindeki değişikliklerin hizmet sunucular tarafından kabul görme derecesini tespit etmek amaçlanmıştır.

6360 sayılı kanun ile büyükşehir statüsünün elde edilmiş olması, hizmet sunanlar ve hizmet sunan merkezler konusunda önemli değişikliklere neden olmuştur. Halkın hizmet sunan kişileri seçme hakkına kavuşması, hizmet sunumlarının yerel tüzel kişiliklerden alınarak merkezi idarenin kontrolüne verilmesi eşit hizmet sunumunu ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla belde ve köylerde yaşayan halka sunulan hizmet kalitesindeki değişiklikleri ortaya koymak bu çalışmanın bir diğer amacıdır.

Merkezi bütçeden belediyelere aktarılan gelirlerdeki değişikliklerin hizmet sunumuna etkileri, hizmet sunum şeklinin yerellikten çıkıp yerelde

merkezileşmesinin etkileri ve hizmet sunanların hizmet alanların tamamı tarafından seçilmesinin hizmet sunumunda yaratmış olduğu etkilerin ve değişikliklerin ortaya konulması, hizmet sunumunda yaşanan sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerileri oluşturulması bu çalışmanın temel amaçlarındandır. Bu tez ile ortaya konulacak tespitler ve yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri hem siyasi iradeye yönetsel kolaylıklar sağlaması hem de il merkezlerinde sunulan hizmetler ile ilçelerde ve ilçelere bağlı mahallelerde sunulan hizmetler arasındaki farklılığın ortadan kalkması, eşit hizmet sunumu talepleri ve sunulan hizmetlere ulaşma kolaylığı konusunda halkın bilinçlenmesi için faydalı olacaktır.

Hipotez

“6360 sayılı kanun ile yeni büyükşehir belediyelerinin kurulmasının, büyükşehir belediyelerinin hizmet alanlarının il sınırlarına kadar genişletilmesinin, hizmet sunumu açısından olumlu olduğu” tezin ana hipotezini oluşturmaktadır.

Tezin alt hipotezleri şu şekildedir;

- Büyükşehir belediyesinin sunacağı hizmetlerin il sınırlarının tamamını kapsamayı şehircilik anlamında eşit hizmet anlayışını oluşturmada, il genelinde imar ve planlama bütünlüğü sağlamaktadır.
- Büyükşehir statüsü nedeniyle ilçe belediyelerinin gelirlerinin, belediyelerin merkezi bütçeden aldıkları payların artması belediyelerin gelirleri artmış, hizmetin tek elden sunulması hizmet maliyetini azaltmıştır.
- 6360 sayılı kanun ile merkezi yönetimden uzaklaşılarak, ilin ihtiyaçlarına hâkim kurumlar tarafından hizmet sunulması, hizmet planlamasının tek elden ve bölgeye özel yapılması hizmet verimliliğini artırmıştır.
- Hizmet sunumunun büyükşehir belediyesinin kontrolünde olması il genelinde hakimiyeti artırmada, altyapı ve üstyapı hizmetlerinin kalitesini artırmada, ulaşım hizmetlerinde süreklilik sağlamaktadır.
- 6360 Sayılı Kanun ile ilçe belediyelerinin genel bütçe vergi gelirlerinden almış olduğu pay artmış olsa da yapılan düzenlemelerin büyükşehir belediyesine geniş yetkiler vermesi, ilçe belediyelerin gelirlerinden pay alması, sunulacak hizmetlerin planlayıcısı ve uygulayıcısı olması, ilçe

belediyelerinin kendi bütçelerini kullanımını kısıtlamakta ve büyükşehir belediyesine bağımlı duruma getirmektedir.

Materyal ve Yöntem

Tezde, Türkiye’de mevcut belediyeçilik anlayışı, kamu hizmeti sunum şekilleri, 6360 sayılı kanunun getirdiği değişiklikleri, kamu hizmeti sunumlarındaki değişiklikleri, idari değişiklikleri, yetki ve sorumluluk alanlarını açıklayabilme konusunda kaynak taraması metoduna başvurulmuştur. Merkezi yönetimden yerel yönetime geçişin kamu yöneticileri açısından değerlendirilmesi, ülke genelindeki yansımaları, tepkileri, akademisyenlerin kanuna bakış açılarını değerlendirmek kamu yönetimi alanındaki literatür taraması ile sağlanmıştır.

Türkiye’de büyükşehir belediyesi olarak hizmet sunan 30 il ve bu illerdeki toplam 519 ilçe çalışmanın hedef evrenini oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise 6360 sayılı kanun ile büyükşehir belediyesi statüsü kazanan Denizli Büyükşehir Belediyesi ve ildeki 19 belediye oluşturmaktadır. Örnekleme için amaçlı örnekleme çeşitlerinden ölçüt örnekleme yöntemine başvurulmuştur.

Tezin saha araştırması için 54 sorudan oluşan, 3 seçenekli Likert tipi anket formu hazırlanmıştır. Anket formu örneği Ek:1’de yer almaktadır.

Literatür Özeti

Çalışma iki aşamalı bir çalışma olup birinci aşaması kaynak taraması, ikinci aşaması ise anket uygulaması şeklinde olmuştur. 6360 sayılı kanunun kamu yönetimine yeni bir anlayış getirmesi ve oluşturduğu etkiler yadsınamaz bir gerçektir. Kamu yönetimi, merkezi yönetim sistemi ve yerel yönetim sistemi hakkında literatürde yer alan bilgiler aşağıdaki gibidir:

Eryılmaz (1989) ve (2008), “Belediye Hizmetlerinin Yürütülmesinde Alternatif Kurumsal Yöntemler” isimli makalesinde ve “Bürokrasi ve Siyaset: Bürokratik Devletten Etkin Yönetime” isimli kitabında geleneksel kamu yönetimi ve yeni kamu anlayışına geçiş hakkında bilgi vermektedir.

Özgür (2014), “Denizli Kenti ve İlinde Yönetimsel Ölçek Arayışları (1976-2014): Dört Bütünşehir Belediyesi Söylemi / Tasavvuru (2001-2014) ve Büyükşehir Belediyesi Statüsü (2012-2014)” isimli makalesinde Denizli’nin

belediyeleşme süreci ve büyükşehir olma mücadelesi hakkında, kentsel alan yönetimi konusunda bilgi vermektedir.

Özgür (2008), “Yerel Siyaset Perspektifinden Bakışla Büyükşehir Belediyelerinde Kentsel Alan Yönetimi Uygulamaları” isimli makalesinde Türkiye’deki büyükşehir hareketlerinden bahsetmiş, çıkarılan kanunların amaçlarını ve etkilerini irdelemiştir.

Özgür ve Savaş Yavuzçehre (2016), “Türkiye’nin Büyükşehir Belediyesi Sistemi: 1982-2015” isimli makalelerinde ilk büyükşehir uygulamaları ile son 6360 sayılı kanuna kadar olan büyükşehir belediye sistemine ait kanunları, kanun hükmünde kararnamelemleri, düzenlemeleri, kanun tekliflerini incelemekte, sıklıkla değişen ve tek kanuna dayalı büyükşehir belediye sisteminin eksikliklerini ortaya koymuşlardır.

Özgür vd. (2007), “Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Kurma ve Kentsel Alan Yönetimi Siyaseti ve Siyasaları” isimli makalelerinde büyükşehir olma kriterlerini, büyükşehir belediyesi kurma kurallarını, büyükşehir yönetme siyasetini incelemişler, metropolitenleşen kentlerdeki yönetsel sorunları ortaya koymuşlardır.

Savaş Yavuzçehre (2010), “Kentsel Mekân Kullanımında Değişim: Denizli Kenti Örneği” isimli doktora tezinde, Denizli’nin tarihsel gelişim süreci, metropol yapısına ulaşma süreci ve bütünşehir deneyimleri hakkında bilgi vermektedir.

Sağirekmekçi (2015), “Yerelleşme- Merkezileşme Tartışmaları Bağlamında Türkiye’de Mahalleye Dönüşen Köy Yönetimlerinin Mevcut Durumu: Hatay Örneği” adlı yüksek lisans tez çalışması incelenmiştir. Bu çalışmada 6360 sayılı kanunun yerel yönetimlere olan etkileri hakkında 151 örnekleme alan araştırması yapılmıştır.

Daşcı (2016), “6360 sayılı Yasanın Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği” isimli yüksek lisans tezinde 6360 Sayılı Kanunun kamu hizmeti üzerine etkilerini değerlendirmiş, yeni kamu anlayışını inceleyerek kanunun meydana getirdiği değişiklikleri ortaya koymuştur.

Alıcı O. V. (2013), "Büyükşehir İlçe Belediyelerinin İdari ve Mali Özerkliği" isimli makalesinde büyükşehir ilçe belediyelerinin idari ve mali yönden özerkliklerini değerlendirmiş, büyükşehir belediyesine olan bağımlılıklarını ortaya koymuş ve çözüm önerileri getirmiştir.

6360 sayılı kanunun getirdiği değişiklikler, kamu hizmeti sunumuna olan etkileri, idari ve yönetsel çerçevede meydana gelen değişikliklerin akademik değerlendirmelerini kavrayabilmek için Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi elektronik ortamda incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda Karaaslan (2012) "Nasıl Bir Yerel Yönetim? 6360 Sayılı Kanun Üzerine Bir Değerlendirme", İzci ve Turan (2013), "Türkiye'de Büyükşehir Belediyesi Sistemi Ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği", Ürkmez ve Çelik (2016), "6360 Sayılı Yasayla Mekânsal İlişki Sisteminin Kırsal Kent İnkileminde Yeniden Yapılanışı ve Yerel Yönetimler: Kayseri İli Örneği", Genç (2014) "6360 Sayılı Yasa ve Aydın'a Etkileri" isimli makalelere ulaşılmıştır. Bu tezde belirtilen makalelerden bölümler kullanılmıştır.

6360 sayılı kanunun meydana getirdiği değişiklikleri ortaya koymak amacıyla 6360 sayılı kanun öncesindeki uygulamaları ve yasal düzenlemeleri anlamak amacıyla internet üzerinden mevzuat araştırmaları yapılmış ve çalışma içerisinde kullanılmıştır.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Çalışma Denizli İli ile sınırlı tutulmuştur. Literatür taraması, anket hazırlanması, anket uygulaması için randevuların oluşturulması, görüşmeler yapılması ve planlanan zaman içerisinde bitirilmesi çalışmanın planını oluşturmaktadır. Anket uygulamaları için yüz yüze görüşme planlanmış olsa da gerek zaman uyuşmazlıkları gerekse görüşme talebinin katılımcı tarafından elektronik ortamda sürdürülmek istenmesi nedeniyle tamamı yüz yüze yapılamamıştır.

Anket ve görüşmelerin uygulanması konusunda oldukça güçlükler yaşanmıştır. Ülkenin içinde bulunduğu olağanüstü hâl nedeniyle görüşme ve randevu taleplerinin reddiyle karşılaşmış, çalışmanın amacı ve yararları açısından açıklayıcı tutum sergilense de önyargı ve korkunun önlenememesi gibi sorunlar yaşanmıştır. Bu nedenle hedeflenen 47 katılımcıdan 38 tanesi katılım sağlamıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun meydana getirdiği değişimler ve Denizli İlindeki kamu hizmeti sunumuna olan yansımaları değerlendirilmiştir. Genel anlamda Türkiye’de büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere belediyelerin değişen yetki ve sorumlulukları ele alınmış, yönetim organları irdelenmiş, 6360 sayılı kanun öncesindeki ve sonrasındaki uygulamalar arasındaki farklılıklar ortaya konmuştur. 6360 sayılı kanun öncesinde ve sonrasında Denizli İlindeki büyükşehirleşme faaliyetleri ele alınmıştır. 6360 sayılı kanun öncesi ve sonrası hakkında değerlendirmeler tablolarla ortaya konmuştur. Denizli İlinin tarihsel sürecinden itibaren dinamikleri çok yönlü değerlendirilmiş, idari ve siyasi yönden öznel bilgiler verilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde 6360 sayılı kanunun hizmet sunumuna etkisini tespit etmek amacıyla Denizli Büyükşehir Belediyesi ölçeğinde anket çalışması yapılmış, veriler toplanmış, anket sonuçları istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve sonuçlara göre hipotezler çerçevesinde değerlendirme yapılmıştır. Bu konuda yapılan anket çalışması Ek:1’de yer almaktadır.

1. 6360 SAYILI KANUNUN MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİMLER VE DENİZLİ İLİNE YANSIMALARI

1984 yılında 195 sayılı KHK ile başlayan büyükşehir kavramı aynı yıl çıkarılan 3030 sayılı kanun, 2004 yılında çıkarılan 5216 sayılı kanun ile şekillenmeye başlamıştır. Yerel yönetimlerin hedeflenen düzeyde kamu hizmeti sunumunu sağlamak amacıyla 2012 yılında 6360 sayılı kanun çıkarılmıştır.

1.1. Büyükşehir Belediyeleri

Şehirleşmenin tüm dünyada artması, artan nüfusa hizmet sunumunun güçleşmesi, merkezi yönetim tarafından kamu hizmetlerinin planlanması ve uygulanması aşamasında uyumsuzluklar yaşanması, değişen ve gelişen dünyada kaliteli hizmet beklentilerinin artması büyüyen şehirleri diğer yerleşim yerlerinden ayrı bir statüde değerlendirme ihtiyacını doğurmuştur. Türkiye’de 6360 sayılı kanun öncesine kadar 16 büyükşehir varken, 6360 sayılı kanun ile bu sayı 30’a çıkmıştır.

Tablo 1.1. 6360 Sayılı Yasadan Önce Büyükşehir Belediyesi Olan İller

Bşb. Old.Yıl	İller/ Nüfus	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1986	Adana	2.085.225	2.108.805	2.125.635	2.149.260	2.165.595	2.183.167
1984	Ankara	4.771.716	4.890.893	4.965.542	5.045.083	5.150.072	5.270.575
1993	Antalya	1.978.333	2.043.482	2.092.537	2.158.265	2.222.562	2.288.456
1987	Bursa	2.605.495	2.652.126	2.688.171	2.740.970	2.787.539	2.842.547
1993	Diyarbakır	1.528.958	1.570.943	1.592.167	1.607.437	1.635.048	1.654.196
1993	Erzurum	769.085	780.847	778.195	766.729	763.320	762.321
1993	Eskişehir	764.584	781.247	789.750	799.724	812.320	826.716
1987	Gaziantep	1.700.763	1.753.596	1.799.558	1.844.438	1.889.466	1.931.836
1993	Mersin	1.647.899	1.667.939	1.682.848	1.705.774	1.727.255	1.745.221
1984	İstanbul	13.255.685	13.624.240	13.854.740	14.160.467	14.377.018	14.657.434
1984	İzmir	3.948.848	3.965.232	4.005.459	4.061.074	4.113.072	4.168.415
1988	Kayseri	1.234.651	1.255.349	1.274.968	1.295.355	1.322.376	1.341.056
1993	Kocaeli	1.560.138	1.601.720	1.634.691	1.676.202	1.722.795	1.780.055
1987	Konya	2.013.845	2.038.555	2.052.281	2.079.225	2.108.808	2.130.544
2000	Sakarya	872.872	888.556	902.267	917.373	932.706	953.181
1993	Samsun	1.252.693	1.251.729	1.251.722	1.261.810	1.269.989	1.279.884

Kaynak: Mülki İdare Birimleri, İçişleri Bakanlığı, TÜİK, Erişim Tarihi: 15.01.2017.

1984 yılında çıkarılan 195 sayılı KHK ile ülkenin en büyük illeri olan İstanbul, Ankara ve İzmir ilk büyükşehir statüsüne kavuşan iller olmuştur. Yıllar içerisinde il nüfusları da göz önüne alınarak büyükşehir sayısı 16'ya ulaşmıştır. 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı kanun ile Türkiye'deki büyükşehir sayısı 30'a çıkmıştır.

Tablo 1.2. 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Olan İller

Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Türkiye Nüfusu	73.722.988	74.724.269	75.627.384	76.667.864	77.695.904	78.741.053
Aydın	989.862	999.163	1.006.541	1.020.957	1.041.979	1.053.506
Balıkesir	1.152.323	1.154.314	1.160.731	1.162.761	1.189.057	1.186.688
Denizli	931.823	942.278	950.557	963.464	978.700	993.442
Hatay	1.480.571	1.474.223	1.483.674	1.503.066	1.519.836	1.553.507
Malatya	740.643	757.930	762.366	762.538	769.544	772.904
Manisa	1.379.484	1.340.074	1.346.162	1.359.463	1.367.905	1.380.366
Kahramanmaraş	1.044.816	1.054.210	1.063.174	1.075.706	1.089.038	1.096.610
Mardin	744.606	764.033	773.026	779.738	788.996	796.591
Muğla	817.503	838.324	851.145	866.665	894.509	908.877
Ordu	719.183	714.390	741.371	731.452	724.268	728.949
Tekirdağ	798.109	829.873	852.321	874.475	906.732	937.910
Trabzon	763.714	757.353	757.898	758.237	766.782	768.417
Şanlıurfa	1.663.371	1.716.254	1.762.075	1.801.980	1.845.667	1.892.320
Van	1.035.418	1.022.532	1.051.975	1.070.113	1.085.542	1.096.397

Kaynak: Mülki İdare Birimleri, İçişleri Bakanlığı, TÜİK, Erişim Tarihi: 15.01.2017.

2012 yılında nüfusu 750 bini geçen illerin büyükşehir statüsüne kavuşması ile Türkiye'deki büyükşehir sayısı 29'a, daha sonra ek madde ile Ordu İlinin de büyükşehirler arasına girmesiyle bu sayı 30'a çıkmıştır.

1.1.1. Büyükşehir Belediye Meclisi

Büyükşehir belediyesinin karar organı olan büyükşehir belediye meclisinin üyeleri belediye sınırları içinde kalan ilçe seçim çevreleri için tespit edilen belediye meclisleri üye sayısının her ilçe için beşte biri alınmak suretiyle bulunacak toplam sayıdan oluşur (Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü). Belediye meclis üyelerinin sayıları 1930 tarihinde çıkarılan 1580 sayılı Belediye Kanunu ile belirlenmiş olsa da 1984 yılında çıkarılan 2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle

Muhtarlıktan ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun ile yeniden düzenlenmiştir.

Tablo 1.3. 1580 Sayılı Kanun ve 2972 Sayılı Kanuna Göre Belediye Meclisi Üyelerinin Sayısal Karşılaştırması

Nüfus Sayısı	2972 Sayılı Kanuna Göre	Nüfus Sayısı	1580 Sayılı Kanuna Göre
	Belediye Meclisi Üyesi Sayısı		Belediye Meclisi Üyesi Sayısı
≤10.000	9	<3.000	12
10.001-20.000	11	3.000-3.499	13
20.001-50.000	15	3.500-3.999	14
50.001-100.000	25	4.000-4.499	15
100.001-250.000	31	4.500-4.999	16
250.001-500.000	37	5.000-5.999	17
500.001-1.000.000	45	6.000-6.999	18
>1.000.000	55	7.000-7.999	19
		8.000-8.999	20
		9.000-9.999	21
		10.000-25.000	22-26
		25.000-50.000	27-31
		50.000-100.000	32-36
		>100.000	37+

Kaynak: 1580 Sayılı Kanun Madde 21, 2972 Sayılı Kanun Madde 5/b, Erişim Tarihi: 15.01.2017.

1580 sayılı kanuna göre nüfusu 3.000'e kadar olan yerler için 12, 3.000'den fazla olan yerlerde her 500 kişi için 1, nüfusu 5.000'den fazla olan yerler için her 1.000 kişi için 1, nüfusu 10.000'den fazla olan yerler için her 3.000 kişi için 1, nüfusu 25.000'den fazla olan yerler için her kişi için 1, nüfusu 50.000'den fazla olan yerler için her 10.000 kişi için 1, nüfusu 100.000'den fazla olan yerler için ise her 25.000 kişi için 1 üye eklenirdi. 2972 sayılı kanun ile bu karışıklık ortadan kaldırılmış ve nüfuslara göre belediye meclisi üye sayıları oluşturulmuştur. Buna göre en az 9, en fazla 55 belediye meclis üyesi görev yapmaktadır (1580 SK/ Md.21), (2972 SK/ Md.5/b).

Büyükşehir belediye başkanı büyükşehir belediye meclisinin başkanı sayılır. Büyükşehir içinde yer alan diğer belediyelerin başkanları büyükşehir

belediye meclisinin doğal üyesi kabul edilmektedir (5216 SK/ Md. 12). Büyükşehir belediye meclisi önceden belirlemiş oldukları günde her ayın ikinci haftası toplanır ve bir ay tatil yapma hakları vardır (5216 SK/ Md. 13).

Büyükşehir belediye meclisinin almış olduğu kararı büyükşehir belediye başkanı şayet hukuka aykırı görüyorsa gerekçesini de belirterek yedi gün içinde meclise tekrar geri gönderebilir. Ancak meclis görüşmeyi istemez ve kararında ısrarlı davranırsa alınan kararlar kesinleşir. Bu durumda büyükşehir belediye başkanı kesinleşen bu kararlara idari yargıya başvurarak itiraz edebilir (5216 SK/ Md. 14).

1.1.2. Büyükşehir Belediye Encümeni

Büyükşehir belediye başkanı büyükşehir belediye encümenine de başkanlık eder. Belediye encümeni belediye meclisinin üyeleri arasından bir yıl görevlendirilmek üzere gizli oyla seçeceği beş üye ile biri genel sekreter, biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği beş üyeden meydana gelir.

Büyükşehir belediye başkanı şayet toplantıya katılmazsa toplantıda başkanlığı genel sekreter temsil eder (5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, md. 16).

1.1.3. Büyükşehir Belediye Başkanı

Büyükşehir belediye idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olan büyükşehir belediye başkanı kanunda yer alan esaslar çerçevesinde büyükşehir belediyesi sınırları içindeki seçmenler tarafından doğrudan seçilir (5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, md. 17). Bunun yanı sıra büyükşehir içindeki ilçe belediye başkanlarının büyükşehir belediye başkan vekili olmaları söz konusu olamaz. Ayrıca gerek büyükşehir gerekse ilçe belediye başkanları görevlerinde bulunduğu esnada siyasi partilerin yönetim ve denetim organlarında görev almaları mümkün değildir.

Büyükşehir belediye başkanının bazı görev ve yetkileri şu şekilde sıralanmıştır:

- Belediye teşkilatının en üst amiri olarak belediye teşkilatını sevk ve idare etmek, beldenin ve belediyenin hak ve menfaatlerini korumak,
- Belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi hazırlamak ve uygulamak, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini belirlemek, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak,
- Büyükşehir belediyesinin ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin etkin ve verimli yönetilmesini sağlamak, büyükşehir belediyesi ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin bütçe tasarılarını, bütçe üzerindeki değişiklik önerilerini ve bütçe kesin hesap cetvellerini hazırlamak,
- Büyükşehir belediye meclisi ve encümenine başkanlık etmek, bu organların kararlarını uygulamaktır (5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, md. 18).

1.2. Türkiye’de Büyükşehir Uygulamaları

Büyükşehirlerin yönetimlerine ilişkin mekânsal sınırlarda ve yetki dağılımında değişiklikler getiren Büyükşehir yapılanması Türkiye’ye mahsus bir yapı değildir. Dünya’da da farklı uygulama örnekleri bulunan yapılanmanın arka planında ortak nedenler bulunmakla birlikte yerel yönetimlerimizin sorunlarının çözümüne yönelik ve mevzuatlardaki sıkıntıların aşılmasına dair çözüm arayışları yanında büyükşehir olmanın avantajlarından yararlanma da bulunmaktadır. Bu arayışların ilk 1984 yılında yasalaştığı ve zamanla yasa değişiklikleri ile büyükşehir sayılarında ve yapılanmasında değişiklikler görülmektedir. Bu değişiklikler 2012 yılında 6360 sayılı Yasa ile gerçekleştirilmiştir. Bu Yasayla “yeni bir döneme” girildiği belirtilmektedir.

1.2.1. Büyükşehir Yapılanmasının Nedenleri

Türkiye’de büyükşehir belediyesi uygulamasına ve gelişimine bakıldığında, akademik tartışmalardan ziyade siyasilerin belirleyici olduğu ve büyükşehir yapma konusunda bir keyfiliğin olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, Siyaset kurumunun bu tür kararları almasında, il merkez belediyeleri etrafında oluşan parçalı kentsel alanın bütünleştirilmesi önemli bir etken olarak

görülmektedir. Bunun yanı sıra kentin ekonomik gelişimini teşvik etme, bölgesel ölçekte yeni çekim merkezleri oluşturma, göçü yönlendirme, bölgesel kalkınmayı sağlama ve hatta deprem gibi, ikinci grup unsurların da etken olduğu (Arıkboğa, 2012: 7) ifade edilmektedir.

- Şehirleşmenin Etkileri
- Optimum Kent Büyüklüğü
- Küçük Belediyelerin Sorunları ve Çözumsuzlük
- Yerel Yönetim Reform Önerileri
- Mücavir Alan Belirleme Sorunları

1.2.2. 6360 Sayılı Kanun Öncesi Büyükşehir Uygulamaları

1960'lı yıllardan başlayıp, yoğun olarak tartışılmaya başlayan büyük kentlerin yönetim sorunları 2000'li yıllara gelindiğinde pek çok ülkede olduğu gibi ülkemizde de yerel yönetimlere ilişkin reformlarla birlikte arayışlara ve düzenlemelere maruz kalmaktadır. Ülkemizde Büyükşehir Belediye (BŞB) modelinin uygulanmaya başladığı yıl 1984 olarak kabul edilse de bu tarihi daha gerilerden başlatmak gerekmektedir. Ülkemizde uygulanan BŞB modeli iki kademeli federatif model olan büyükşehir belediye sistemi, 1855'te İstanbul'da kurulan ilk belediye örgütü Şehremaneti'yle birlikte uygulamaya geçmektedir (Keleş, 2012:159). Bu bağlamda ülkemizde büyükşehir modelinin ilk uygulaması İstanbul'a (Şehremaneti) kadar gitmektedir. Osmanlı'da Şehremaneti ile kurulan ilk belediye örgütü (mahalli idareler) örnek alınarak taşraya yaygınlaştırıldığı bilinmektedir. Bugün de İstanbul örnek alınarak, büyükşehir sınırının mülki sınırla örtüştürülmesi uygulaması, tüm Türkiye'deki büyükşehir belediyelerine yaygınlaştırılmaktadır.

Büyükşehir yapılanması, kentleşmenin başladığı 1960'lı yıllarla birlikte başlamaktadır. Büyükşehirlerin yapılanma süreci ve modeli 3 ayrı dönemde incelemekte ve analiz edilmektedir. Bu dönemler, 1960-1982 arası "Arayış Dönemi", 1984-2012 arası "İl Merkezinde BŞB Dönemi" ve 2012 Mülki Ölçekte BŞB Dönemi" olarak üç ayrı dönemle ifade edilir. 1984 ve 2012 yılları arasındaki dönem ise kendi içinde kuruluş, genişletme ve bütünleştirme şeklinde 3 alt döneme ayrılmaktadır (Arıkboğa, 2013: 49-50). O günden bugüne büyükşehir

yönetimleri için yapılan yasalaşmış, yasalaşmamış ve öneri niteliğinde olan çalışmalara yer verilerek yeni Büyükşehir yasası anlaşılmaya çalışılacaktır. Büyükşehirler için yeni bir dönemi başlatan, 6360 Sayılı Büyükşehir Yasasının arka planının anlaşılması adına da bu gelişim sürecinin analizi önem arz etmektedir. Türkiye'nin büyükşehir yolculuğunu üç ana dönemde ele alınmaktadır. Bu dönemlerden biri 1984 öncesine bakmakta, diğeri ise 2012 sonrasına uzanmaktadır. Ülkemizin "büyükşehir deneyimi" ise 1984 ile 2012 yıllarını kapsayan 28 yıllık bir süreci kapsamakta ve kendi içinde üç alt döneme ayrılmaktadır (Arıkboğa, 2013: 51; Gül ve Batman, 2013: 30).

• **Kuruluş Dönemi:** 1982 anayasasında yer alan "Kanun, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir" (m.127/3) maddesi ile geniş kapsamlı bir ibareyle ilk adım atılmıştır. Yerel yönetimlerin yenilenmesi sürecinin başlatıldığı bu madde gelecekte daha geniş kapsamlı yönetim biçimlerinin oluşturulmasına da olanak sağlamaktadır (Kavruk, 2002: 208).

Büyükşehir belediyesi serüveninin esas başlangıç noktası 1982 Anayasasının yerel yönetimlerle ilgili 127. maddesine "büyük yerleşim yerleri için özel yönetim biçimleri getirilebilir" şeklinde eklenen hükümdür. Bu hüküm özel yönetim biçimlerinin il merkezinde veya tek bir ilde kurulmasını zorunlu koşmadığı gibi bir ilde birden fazla özel yönetim biçimine tabi büyük yerleşim birimlerini de mümkün kılmaktadır. Hükümet büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimi kurma konusundaki iradeyi 1984 yılında 195 sayılı KHK ile il merkezlerinde kurulabilen büyükşehir belediyesi adı verilen özel yönetim biçiminden yana kullanmıştır (Özgür, Savaş Yavuzçehre, 2016: 910).

Anayasanın getirdiği bu hukuki zemin üzerine 1984 yılında, "2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun", "195 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname", "3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki Kanun" ile ülkemizde büyükşehir yönetimi sisteminin temelleri ve hukuki prensiplerini oluşturulmaktadır (Kavruk, 2002: 208). Bu çerçevede literatürde 1580 sayılı Kanuna tabi belediyeler normal belediye, 3030 sayılı kanuna tabi belediyeler ise büyükşehir belediyesi olarak adlandırılmaktadır. 3030 sayılı kanun uyarınca Büyükşehir sınırları içinde oluşturulan ilçe belediyeleri ise hem 1580

hem de 3030 sayılı Kanuna göre yönetilmektedir. 3030 sayılı Kanun ile 1984 yılında İstanbul, Ankara ve İzmir’de büyükşehir belediyeleri kurulmuştur. Kanunda büyükşehir yerine “Belediye sınırları içinde birden fazla ilçe bulunan şehirler” (m.3/1) ibaresi kullanılmıştır. Bu sayı 1999 yılında 16’ya ulaşmıştır.

• **Genişletme Dönemi:** 2004 yılında kabul edilen 5216 sayılı BŞB yarası, büyükşehir kurulmasıyla ve sınırlarıyla ilgili yeni standartlar getirmektedir. Yasada, Büyükşehir Belediyesi: “En az üç ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsayan, bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan, kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan, idari ve mali özerkliğe sahip ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisi” olarak tanımlanmaktadır (Kılınç, 2010: 72).

5216 sayılı yasada büyükşehir içinde ilçe belediyeleri ve ilk kademe belediyeleri vardır. Bu kanuna göre büyükşehir statüsü alabilmek için yerleşim yerinin il olması, en az 3 ilçe ve ilk kademe belediyesinin olması, belediye sınırları içindeki ve en fazla 10 km mesafedeki yerleşim yerlerindeki nüfusunun 750 binden fazla olması ve yerleşim yeri hakkında kanuni bir düzenleme yapılmış olması gerekmektedir. Yasa gereği valilik binası merkez alınarak, nüfusu 2 milyondan fazla olan büyükşehirlerde 50 km yarıçapında, nüfusu 1-2 milyon arası olan büyükşehirlerde 30 km çapında, nüfusu 1 milyondan az olan büyükşehirlerde 20 km yarıçapındaki yerleşim yerleri Büyükşehir belediyesi sınırlarına dâhil edilmektedir (Kılınç, 2010: 72-73).

• **Bütünleştirme Dönemi:** Türkiye’de 1993 ve sonrasına kurulan sekiz büyükşehirin sınırları içinde yer alan ilk kademe belediyeleri, büyükşehir sistemi içinde pek çok tartışmalara ve başı buyruk uygulamalara yol açmaktadır. 2008 yılında çıkarılan 5747 sayılı yasa ile bu konuda yeni bir düzenlemeye gidilerek ilk kademe belediyelerinin tüzel kişiliklerine son verilmektedir (Kılınç, 2010: 74). 5747 sayılı yasanın amacı; 2004’teki yasal düzenlemenin yan etkilerini ortadan kaldırmakla beraber bir amacı da ölçek reformu yapmaktır. Bu bağlamda büyük ilçeler bölünerek ya da küçük beldeler birleştirilerek yeni ilçeler kurulmuştur. Birçok ilk kademe belediyesi ise, mevcut ilçe belediyesi içinde eritilmiştir. Böylece BŞB sistemi, alt kademe sadece ilçe belediyelerinin, üst kademe ise büyükşehir belediyesinin bulunduğu, daha sade bir yapıya kavuşturulmaya çalışılmaktadır (Arıkboğa, 2013: 3). 2008 düzenlemesi, yarıçap içinde sıfır belde

formülüyle özetlenmektedir. Ve yerleşim esası bir tarafa bırakılarak, ilçe temelinde bütünleştirmelerle bir anlamda alansal ölçekte yönetimlere yol açılmaktadır (Arıkboğa, 2013: 63). 2012 yılına gelindiğinde büyükşehirler ülke nüfusunun %46'sını, belediye nüfusunun ise %55'ini kapsar hale gelmiştir. 16 BŞB'nin il nüfusu içindeki payı, toplamda %81'e ulaşmıştır. Bu oran, İstanbul, Kocaeli ve Ankara'da %90'ın üzerine çıkmıştır. Bazı illerde ise BŞB nüfusu, il nüfusunun yaklaşık %50'si kadardır. 5216 sayılı kanun teorik olarak yerelde 1984 yılından bu yana edinilen tecrübelerin de kullanılarak daha etkin bir büyükşehir yönetimi sağlamak için geliştirildiği söylenmektedir. Genişletilmiş bu kurguda daha çok, hizmet yaratma ve kapasitesini artırma yanında “seçim rüzgârından” da etkilenen seçmenin desteğini sağlamaya yönelik tercihler önde görülmektedir (Öner, 2006: 261). Bunun yanında DPT (2001: 22), ölçek kaynaklı sorunlara Çözüm amacıyla birleştirme amaçlı “alan reformlarını önermektedir. Buna göre, belediyeleşme politikasında nüfus eşiğini yükselterek, kaynakların daha az belediye arasında paylaşılması yoluyla kaynak kullanımında etkinlik artırılması hedeflenmektedir. Birleşme ve alan reformu ile sağlanabilecek başlıca faydalar şöyle sıralanmaktadır:

i) Geniş ölçekle birlikte yerel yönetimlerin üretim miktarı da genişleyecek ve bunlar büyük çapta üretim yapabilen, yerel birim başına önemli maliyet tasarrufları sağlayan gelişmiş teknolojileri kullanabilir hale geleceklerdir.

ii) Daha yüksek ücret ödeyebilme gücü, daha geniş kariyer yapısı, gelişmiş yönetim yapısına sahip olacaklardır.

iii) Daha büyük ve tek bir seçim kitlesi oluşacaktır

iv) İşgücünün uzmanlaşması ve verim artışı sağlanacaktır

v) Merkezden yapılacak yardımların ve bu kaynakların rasyonel kullanımı kolaylaşacaktır

vi) Aynı kentsel alanda bütünleşen varlıklı ve yoksul yerel birimler arasında denge sağlanacak, dengeli bir vergileme düzeni oluşacaktır

vii) Geniş alanda oluşturulacak mahalle ve semt meclisleri aracılığı ile yaygın katılım sağlanacaktır (Genç, Yılmaz ve Özgür, 2008: 151).

Türkiye’de nüfus ölçeğine göre küçük belediyelerin kapatılması, orta büyüklükteki bazı kentler ile tüm büyükşehir belediyeleri için sınır genişletilmesi arayışları güçlenmiştir. Bu arayışlar etrafında Büyükşehir Belediyelerinin sınırlarının genişletilmesi 2004 tarihli 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası’yla birlikte uygulamaya konulmuştur. 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı belediye Yasası’yla belediye olma önkoşulu için gerekli nüfus ölçütü 2000’den 5000’e çıkarılmış, ayrıca yasada nüfusu 2000’in altında kalan yerlerin kapatılması için bazı düzenlemeler getirilmiştir. Bu süreçte 2008 tarihli 5747 sayılı Büyükşehir belediyesi sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Yasa’yla hem nüfusu 2.000’in altına düşen belediyelerin tüzel kişiliklerinin ortadan kaldırılması, hem de büyükşehir belediyelerinin sınırlarının genişletilmesi sonucunda büyükşehir belediyesine katılan ilk kademe belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmaktadır (Çınar, Çiner ve Zengin, 2009: 1).

1.2.3. 6360 Sayılı Kanun Sonrası Büyükşehir Uygulamaları

Büyükşehre geçiş nedenleri olarak belirtilen nedenler yanında Büyükşehirlerin kurulmasına ilişkin esaslar içinde gerek 5216 Kanununda gerekse 6360 sayılı Kanunda sadece 750.000 nüfus ölçütünün bir ön koşul olarak kullanılmasının iller arasında haksızlıklara neden olacağı da belirtilmektedir. Bazı illerin merkez nüfuslarının fazla olmasına rağmen, il nüfusları baz alındığı için büyükşehir olamadıkları da belirtilmektedir. Bu da büyükşehirlerin kuruluşuna ilişkin kamu politikaları sonucunda hem bazı kentlerdeki vatandaşlarda haksızlığa uğramışlık duygusu yaratacağı hem de gelir dağılımındaki dengesizlik üzerinde, metropoliten alanlar ve bölge ölçeğinde katalizör etkisi yapabileceği belirtilmektedir (Keser ve Gökmen, 2012: 37).

61. Hükümet Programı’nda, büyükşehir belediyeleri konusunda köklü değişiklikler yapılacağı belirtilmekte ve nüfusu 750 binden fazla olan illerde büyükşehir belediyesi kurulacağına ilişkin iradenin 2011 genel seçimler öncesine de yansıdığı görülmektedir. 2011 yılının Haziran ayında yapılan genel seçimler öncesinde kimi il belediyelerinin, büyükşehir belediyesine dönüştürüleceğine yönelik açıklamaların ve yoğun tartışmaların ardından 6 Aralık 2012 tarihinde “6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi altı İlçe Kurulması İle bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” adıyla yasalaşmıştır (RG. 06 Aralık 2012, 28489- www. resmigazete.

gov.tr). Toplam 37 maddeden oluşan kanunun, 2 tane de geçici maddesi bulunmakta ve birçok kanun da değişiklik gerçekleştirilmektedir. 6360 sayılı yasada değişiklik yapan 6447 sayılı Kanun ile Ordu ili de büyükşehir statüsüne alınmakta ve yeni büyükşehir sayısı 14'e çıkmaktadır. Bu Kanuna göre; Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Van ve Ordu sınırları il mülki sınırı olmaktadır (RG. 22.03.2013, No: 28595).

Tablo 1.4. 6360 Sayılı Yasayla Büyükşehir Belediyesi Olan Kentlere İlişkin Veriler

Kentler	Kentin Nüfusu	Nüfus Artış Hızı (%) (2010-2011)	Nüfus Artış Hızı (%) (2011-2012)	Kentleşme Oranı (%)	Tüzel Kişiliği Kaldırılan Belde Sayısı	Tüzel Kişiliği Kaldırılan Köy Sayısı	Yüzölçümü (km ²)
Aydın	999.163	9,4	7,4	60	36	490	7.904
Balıkesir	1.154.314	1,7	5,5	60	34	892	14.472
Denizli	942.278	11,2	8,7	69	68	359	11.804
Hatay	1.474.223	-4,3	6,4	50	64	362	5.831
Malatya	757.930	23,1	5,8	65	39	495	12.102
Manisa	1.340.074	-29	4,5	66	21	780	13.228
Kahramanmaraş	1.054.210	9	8,5	62	68	477	14.456
Mardin	764.033	25,8	11,7	58	52	587	8.806
Muğla	838.324	25,2	15,2	43	49	396	12.949
Ordu	714.390	-6,7	37,1	57	53	481	5.952
Tekirdağ	829.873	39	26,7	68	24	257	6.342
Trabzon	757.353	-8,4	0,7	55	57	477	4.664
Şanlıurfa	1.716.254	31,3	26,3	54	15	1152	19.336
Van	1.022.532	-12,5	28,4	51	8	580	22.983

Kaynak: Mülki İdare Birimleri, İçişleri Bakanlığı, TÜİK, Erişim Tarihi: 15.01.2017.

Yüzölçümü olarak en büyük iller Şanlıurfa ve Van olsa bile Denizli kentleşme olarak en hızlı kentleşen büyükşehir konumundadır. Kentleşme oranı en düşük olan il ise Muğla'dır. Bu kentleşme oranının ortaya çıkmasında büyükşehir belediyesinin geçmiş yıllardaki imar planları ve merkez ilçelerin sosyoekonomik durumları da etkindir. Tüzel kişiliği kapatılan iller sıralamasında Denizli ve Kahramanmaraş, 68 belde ile ilk sırada yer almaktadır.

Yeni büyükşehir yasasının, Türkiye'de yapılan reformların devamı olduğu, 2004-2005 yıllarında gerçekleştirilen yasal düzenlemelerle yerleşme yönünde

büyük bir ivme sağlandığı, Avrupa Konseyi Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uyum sürecinin bu kanunla devam ettiği ifade edilmektedir. Kanunun temel amacının ise demokrasiyi gerek ülke gerekse yerel düzeyde güçlendirmek, belediye hizmetlerinde verimliliği sağlamak ve belediyelerin daha iyi hizmet götürmesini sağlamak olduğu ifade edilmektedir (www.haber.stargazete.com, 12.10.2014). Yeni büyükşehir belediye yönetimine geçiş nedenleri; ölçek sorunu ve kademeli yerel yönetim, plan ve hizmet bütünlüğünün sağlanması, şehirlerin rekabet gücünün artırılması, yeterli ve uzman personel istihdamının sağlanması, yerel hizmetlerin standardının ve kalitesinin yükseltilmesi, yerel demokrasinin geliştirilmesi ve yerinden yönetim ilkesinin gerçekleştirilmesi, İstanbul ve Kocaeli'nde uygulanan modelin başarılı olması, yerel yönetimlerin birbirine geçmiş görevlerinin sadeleştirilmesi ve hükümet programları olarak belirtmektedir (Güngör, 2012: 19-23). Bu sayılan nedenlerin bir yandan yerel yönetimlerimiz bir yandan da ülke kalkınmasında büyük payı olan şehirlerimizin yönetim sorunlarını çözmeye yönelik olduğu görüşünü belirtmektedir. 2012'deki değişikliği 6360 sayılı kanun ve bu kanunda değişiklik yapan 6447 sayılı kanun birleştirilerek ana hatları ile aşağıdaki gibi maddeleştirilmektedir:

- 14 ilde yeni büyükşehir belediyesi kuruldu (Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Ordu). Türkiye'deki büyükşehir sayısı 30'a çıkmıştır.
- Bütün büyükşehir belediye sınırı il mülki sınırı oldu.
- 30 ilde il özel idareleri kaldırıldı.
- Yeni ilçeler kuruldu (14'ü merkez ilçe, toplam 28 ilçe).
- Büyükşehirlerdeki bütün ilçe belediyelerinin sınırı ilçe mülki sınır oldu.
- Bu illerdeki bütün belde belediyeleri kaldırıldı, bunlar bir belediyenin mahallesine dönüştü.
- Bu illerde bütün köy yönetimleri, orman köyleri de dahil, kaldırılarak, mahalleye dönüştürüldü.
- Büyükşehir olmayan illerde nüfusu 2.000'den az olan belde belediyeleri köye dönüştürüldü. Bunların sayısı 559 idi, ancak 33 tanesi, yasa yürürlüğe girene kadar birleşme yoluyla nüfusunu arttırmayı başardı. 526'sı ise köye dönüştürüldü.

- Mülkü idareye bağılı olarak 30 ilde, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı kuruldu.
- Merkezi yönetim payları yeniden düzenlendi. Maliye payı ise %5'ten %6'ya çıktı.

Bu değişikliklerle birlikte, Türkiye nüfusunu %76'sı, coğrafı alanın ise %50'si büyükşehir sınırlarına dâhil olmaktadır (Arıkboğa, 2013: 63). Bu durum Türkiye'de büyükşehir olan iller ve büyükşehir olmayan iller şeklinde ikili bir ayırımı gidildiğinin göstergesidir.

1.3. 6360 Sayılı Kanun ile Denizli İlinde Büyükşehirleşme Süreci

6360 sayılı kanun ile sadece Türkiye'deki büyükşehir sayısı artmamış, kamu hizmeti sunumunda da farklılıklar ortaya çıkmıştır. Tezin bu bölümünde 6360 sayılı kanunun Denizli İlinde kamu hizmeti sunumuna olan etkileri değerlendirilmekte, bu bağlamda Denizli İlinin tarihi, coğrafik, idari ve sosyoekonomik verileri ışığında 6360 sayılı kanun öncesinde ve sonrasında olan değişiklikler ortaya konmaktadır. Tarihsel süreç içerisinde Denizli İlinin kentleşmesi, metropoliten yapıya kavuşması, gelişen sanayisinin kentsel alan yönetimine olan etkileri bu bölümde değerlendirilmiştir. Kentin idari sorunları, çözüm arayışları, kanun teklifleri ile büyükşehirleşme süreci yine bu bölümde değerlendirilmiştir. Denizli İli örneği ile tüm illerin yaşamış olduğu belde belediyeleşmesinin yaratmış olduğu sorunlar değerlendirilmiş, belde belediyelerinin yaratmış olduğu sorunlara karşı verilen mücadelelere değinilmiştir.

1.3.1. Denizli İli Hakkında Genel Bilgiler

Tarihin her aşamasında yer alan Denizli İli coğrafik konumu nedeniyle sürekli bir büyüme eğiliminde olmuştur. Verimli toprakları sayesinde zengin bir ürün yelpazesine sahip olan İl, geleneksel dokumacılık işini geliştirerek modern sanayileşme ile daha çok öne çıkmıştır. Denizli İli kültürel ve doğal miraslarını kaybetmeyerek, turizm yönünden de büyük gelişim sağlamıştır.

1.3.1.1. Denizli İlinin Tarihi

Denizli yöresinin ilk ve en önemli yerleşim yeri günümüzde Çivril İlçesine 5 km uzaklıkta yer alan Beycesultan Höyüğü 'dür. Yerleşimin M.Ö. 4000 yıllarında Kalkolitik dönemle başladığı öngörülmektedir.

Tarihi dönemlere gelindiğinde Denizli yöresinin bilinen ilk sakinleri Arzawalılar olmuştur. M.Ö 1200-1700 arası süren Karanlık Çağ'dan sonra yöreye Frigler hakim olmuşlardır. Frigya'nın batı sınırlarındaki en önemli yerleşimlerinden biri Collosai (bugün Honaz) şehri idi. Friglerden sonra Lidyalılar, Romalılar hüküm sürmüştür. Roma İmparatorluğu'nun bölünmesi ile Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans İmparatorluğu) hakimiyetinde kalan şehir 1206-1207 yıllarında Türk hakimiyetine girmiştir. Sırasıyla Sahip Ataoğulları, Germiyanoğulları ve İnançoğulları Beylikleri yörede hâkimiyet kurmuşlardır. 1429 yılında Denizli Osmanlıların eline geçmiştir.

Denizli Osmanlı yönetimine geçtikten sonra yöre ahalisinin büyük çoğunluğu kırsal kesimde yaşamaya devam etmiştir. Yerleşik olan kent nüfusu ise esnaf loncalarına bağlı olarak ticari faaliyetlerle uğraşmaktaydılar. Sosyal yönden Denizli 14. ve 15. yüzyıllarda doruk noktasını yaşamış ve büyük bir ticaret merkezi haline gelmiştir (Denizli Valiliği, 2017).

1.3.1.2. Denizli İlinin Coğrafik Konumu

Denizli, Anadolu Yarımadasının güneybatı, Ege Bölgesinin doğusunda yer almaktadır. Ege, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri arasında bir geçit durumundadır. Denizli ilinin, her iki bölge üzerinde de toprakları vardır. Doğudan Burdur, Afyon, batıdan Aydın, Manisa, kuzeyden Uşak, güneyden Muğla illeri ile komşudur.

Denizli İlinin yüzölçümü 12.133 km²'dir, il Türkiye'nin yaklaşık %1,5'ini ve Ege Bölgesinin %18,5'ini oluşturmaktadır. Merkezin denizden yüksekliği 354 metredir. Deniz yüzeyine en yakın yer 170 metre rakımla Sarayköy ilçesi, en uzak yer ise 1350 metre rakımla Çameli ilçesidir. Denizli İlinin en yüksek dağı Honaz Dağı (2571 m.) yüksekliğe sahiptir.

Büyük Menderes ve Çürüksu Vadisi boyunca kademeler halinde alçalan Çardak, Çivril, Baklan, Kaklık, Böceli, Denizli (Çürüksu) ve Sarayköy (Büyük Menderes) Ovaları ile Acıpayam, Tavas, Eksere Ovaları, Karayayla, Çameli, Uzunpınar, Yoran, Şahman Süleymaniye, Kuyucak Yaylası ilin düzlüklerini oluşturur. Bu düzlükleri verimli hale getiren yerüstü suları da mevcuttur. Bunların en büyüğü Ege Bölgesinin üç büyük nehrinden biri olan Büyük Menderes Nehri (529 km)'dir. İlin en büyük gölü ise Acıgöl (Çardak Gölü)'dür. Diğer gölleri ise Beylerli (Çaltı) Gölü, Karagöl, Süleymaniye Gölü, Kartal Gölü ve Işıklı Baraj Gölü'dür (Denizli Valiliği, 2017).

1.3.1.3. Denizli İlinin Sosyo-Ekonomik Durumu

Denizli İlinin nüfusu 2016 yılı TÜİK verilerine göre 1.005.687 kişidir. Bu nüfusu ile Türkiye'nin en kalabalık 21. şehri konumundadır. 2015-2016 yılı nüfus artış oranı binde 12,3'tür.

Tablo 1.5. Denizli ili Göç Hareketleri

Yıllar	ADNKS'ne Göre Nüfusu	Net Göç Hızı (%)
2007-2008	917.836	11,5
2008-2009	926.362	9,2
2009-2010	931.823	5,9
2010-2011	942.278	11,2
2011-2012	950.557	8,7
2012-2013	963.464	13,5
2013-2014	978.700	15,7
2014-2015	993.442	15
2015-2016	1.005.687	12,3

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi: 17.01.2017.

Denizli İli gerek coğrafi konumu itibariyle gerekse sosyo-ekonomik yapısı itibariyle yaşam, iş ve ulaşım kolaylıklarını birlikte sunmaktadır. Bu nedenle il nüfusu sürekli artış eğilimindedir. Son 10 yıldaki en büyük nüfus artışı binde 15,7 ile 2013-2014 yıllarında olmuştur. Denizli İli sürekli artan nüfusu ile 2016 yılında 1 milyonu aşmıştır (TÜİK).

Tablo 1.6. Denizli İlinin Coğrafi ve Demografik Yapısına Dair Veriler

Sıra No	İlçe Adı	Nüfusu (2013)	Nüfusu (2014)	Nüfusu (2015)	Yüzölçümü (km ²)	Merkeze Uzaklığı	İlçe Merkez Mahalle Sayısı	Belde Sayısı* (6360 SK Öncesi)	Mahalle Sayısı 6360 SK Sonrası
1	Pamukkale	311.496	320.142	331.000	823	0	Yeni İlçe	(6360 SK Öncesi) 21	68
2	Merkezefendi	262.825	271.942	280.341	336	0	Yeni İlçe		50
3	Acıpayam	55.971	55.722	55.406	1772	55	5	13	56
4	Babadağ	6.707	6.623	6.611	124	37	3	0	12
5	Baklan	5.934	5.800	5.816	283	59	2	2	14
6	Bekilli	7.751	7.512	7.164	304	82	3	1	15
7	Beyağaç	7.116	6.922	6.713	333	106	7	0	14
8	Bozkurt	12.279	12.352	12.597	462	49	6	1	20
9	Buldan	27.558	27.455	27.359	523	47	16	1	45
10	Çal	20.587	20.218	19.699	860	63	3	8	34
11	Çameli	19.315	18.819	18.442	758	106	3	0	31
12	Çardak	9.386	9.076	8.906	423	56	6	2	17
13	Çivril	60.615	61.007	60.716	1570	93	10	9	76
14	Güney	10.796	10.697	10.399	362	74	7	1	24
15	Honaz	32.324	32.282	31.779	449	21	6	4	22
16	Kale	21.293	21.133	20.667	684	68	5	2	32
17	Sarayköy	29.650	29.739	29.964	379	23	7	4	32
18	Serinhisar	14.817	14.796	14.649	256	36	7	1	11
19	Tavas	47.044	46.463	45.214	1432	43	4	10	50
TOPLAM	--	963.464	978.700	993.442	12.133		100	80	623

Kaynak: YSK, KGM, Pamukkale Belediyesi, Merkezefendi Belediyesi, İçişleri Bakanlığı, Erişim Tarihi: 17.01.2017.

Denizli İlinin nüfus bakımından en büyük ilçesi 331.000 kişi (2015) ile Pamukkale (Merkez ilçe) olup diğerleri ise Merkezefendi (Merkez İlçe), Çivril, Acıpayam ve Tavas'tır. Yüzölçümü en büyük olan ilçe Acıpayam olup diğerleri Çivril, Tavas, Çal, Pamukkale ve Çameli'dir. Yüzölçümü en küçük olan ilçe Babadağ, nüfusu en az olan ilçe ise Baklan'dır. Denizli %69'luk oran ile 6360 sayılı kanun ile büyükşehir statüsüne kavuşan iller arasında en yüksek kentleşme oranına sahip olan ildir.

Denizli ekonomik anlamda Türkiye'nin önde gelen dinamik ekonomilerinden biridir. Tekstil, turizm ve mermer ekonomik dinamizmi sağlayan en önemli sanayi alanlarıdır. Ayrıca yem, ambalaj, gıda, bakır tel ve bakır mamülleri üretimleri diğer sektörlerdir. Üretimin ihracat odaklı olduğu düşünüldüğünde ülke ekonomisinde de büyük bir yere sahiptir. 2014 yılında Türkiye'de ihracat yapan tüm iş kollarındaki 1000 firma içerisinde Denizli İlinde

26 firma olması bunun en büyük göstergesidir. İlk 100 firma içerisinde ise 5 firma Denizli İlidir (DENİB Genel Sekreterliği, 2017).

Tablo 1.7. Denizli İhracat Rakamları

Yıllar	İhracat Miktarı x1000 \$
2012	2.622.545
2013	2.741.457
2014	2.811.530

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi: 27.01.2017.

Denizli ekonomisinin bir de tarım ve hayvancılık alanı vardır. Denizli İli yaş meyve ve sebze ihracatı ile son yıllarda atılım yapmıştır. 87 çeşit tarım ürünü ile 83 ülkeye ihracat yapılmaktadır (Denizli Valiliği, 2017).

2004 yılında Devlet Plânlama Teşkilatı sosyo-ekonomik gelişmişliklere göre 872 ilçe üzerinde 6 sınıftan oluşan bir gruplama yapmıştır. Birbirine yakın sosyo-ekonomik gelişmişlik özelliği gösteren ilçeler aynı gruplarda yer almıştır. Bu “Gelişmişlik Endeksine Göre Kademeli İlçe Grupları” isimli çalışma son olarak 2004 yılında yapılmıştır.

Tablo 1.8. Gelişmişlik Endeksine Göre Denizli İlçelerinin Gelişmişlik Sıraları

S.No	İlçe Adı	Gelişmişlik Sırası (872 İlçe)	Gelişmişlik Grubu
1	Merkez	15	1
2	Honaz	126	2
3	Sarayköy	150	2
4	Babadağ	161	2
5	Çardak	200	3
6	Serinhisar	207	3
7	Bozkurt	235	3
8	Buldan	256	3
9	Akköy	315	3
10	Çivril	368	3
11	Çal	385	3
12	Tavas	403	3
13	Acıpayam	443	3
14	Bekilli	455	3
13	Baklan	490	4
16	Güney	496	4
17	Beyağaç	516	4
18	Kale	522	4
19	Çameli	709	5

Kaynak: DPT, Erişim Tarihi: 27.01.2017.

Denizli İlinin sadece Merkez ilçesi 1. sınıf gelişmişlik gösteren ilçeler arasında yer almıştır. 3 ilçesi (Honaz, Sarayköy, Babadağ) 2. sınıfta, 10 ilçesi

(Çardak, Serinhisar, Bozkurt, Buldan, Akköy, Çivril, Çal, Tavas, Acıpayam, Bekilli) 3. sınıfta, 4 ilçesi (Baklan, Güney, Beyağaç, Kale) 4. sınıfta ve 1 ilçesi (Çameli) 5. sınıfta yer almıştır. 6. sınıfta yer alan ilçesi yoktur.

1.3.1.4. Denizli İlinde İdari Durum

Denizli Belediyesi 1876 yılında kurulmuştur. İlk belediye başkanı Hacı Molla Ahmet Efendi olsa da en önemli çalışmaları Cumhuriyet dönemine kadar görev yapan Hacı Tevfik Bey'dir. 1883 yılına kadar Aydın'a bağlı bir ilçe iken 1910 yılında Bağımsız Mutasarrıflık olmuştur. Cumhuriyetin ilanı ile il haline gelmiştir (Savaş Yavuzçehre, 2010: 163-164).

Denizli İli kültürel ve tarihsel değerlerini koruyan, nüfus olarak büyüyen ancak bu büyümeye rağmen özünü koruyan bir il durumundadır. İlin en çok turist çeken ve doğal mirası olan Pamukkale, 6360 sayılı kanun ile kurulan 2 merkez ilçeden birisine ismini vermiştir. Bu vesile ile hem doğal dokunun ismi daha çok duyurulmuş, hem de bu doğal mirasa vefa gösterilmiştir.

Tarihsel olarak medeniyetlerin kurulduğu bir yer olan Denizli İli birçok tarihsel zenginliği de içinde barındırmaktadır. Bu tarihsel yapı içerisinde âlimler de yetiştirmiştir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Denizli İlinin yetiştirdiği en büyük âlimlerden olan ve asıl ismi Musa Mustafa Kılıç Efendi olan Merkez Efendi'dir. Büyük bir ilim ve irfan sahibi olan Merkez Efendi bugün bile şükran ve minnetle anılmaktadır. Bu denli büyük bir âlim Denizli İlinin merkez ilçelerinden birisine ismi verilerek ölümsüzleştirilmiştir (Merkezefendi Belediyesi, Erişim Tarihi: 2017).

6360 sayılı kanununun 2. maddesinin 4. bendi ekli 3 liste ile Denizli Belediyesi'ne bağlı olan mahalleler ve köylerden oluşan Merkezefendi İlçesi kurulmuştur. Bu şekilde Merkezefendi İlçesi 50 mahalleye sahip olmuştur. Denizli Belediyesi'ne bağlı olup 6360 sayılı kanun sonrasında Merkezefendi İlçesi'ne bağlanan merkez mahalleler; 1200 Evler, Adalet, Akçeşme, Akkonak, Alpaslan, Altıntop, Bahçelievler, Barbaros, Barutçular, Bereketler, Bozburun, Çakmak, Değirmenönü, Servergazi, Eskihisar, Gerzele, Göveçlik, Gültepe, Gümüşçay, Hacıyüplü, Hallaçlar, Hisar, İlbade, Kadılar, Karahasanlı, Karaman, Kayalar, Mehmet Akif Ersoy, Merkezefendi, Muratdede, Saraylar, Saruhan, Selçuk Bey,

Sevindik, Sırakapılar, Sümer, Şemikler, Şirinköy, Yeni, Yenişafak, Yenişehir ve Zafer olmak üzere 42 tanedir. Merkezefendi İlçesi'ne mahalle olarak bağlanan belde belediyeleri; Aşağışamlı, Başkarcı Belediyeleri, mahalle olarak bağlanan köyler ise; Altındere, Çeltikçi, Kumkısıık, Salihağa, Üzerlik, Yeşilyayla olmak üzere toplamda 8 tanedir (6360 SK/11.Md, Ek 3).

6360 sayılı kanunun 2. maddesinin 5. bendi ekli 4 liste ile Akköy İlçesi sınırlarındaki mahalleler, Denizli Belediyesi'ne bağlı olan köyler ve mahalleler ile Akköy İlçesi'nin adı değiştirilerek Pamukkale İlçesi kurulmuştur. Bu şekilde Pamukkale İlçesi 68 mahalleye sahip olmuştur. Denizli Belediyesi'ne bağlı olup 6360 sayılı kanun sonrasında Pamukkale İlçesi'ne bağlanan merkez mahalleler; Akhan, Aktepe, Anafartalar, Asmalievler, Atalar, Bağbaşı, Cankurtaran, Cumhuriyet, Çamlaraltı, Deliktaş, Dokuzkavaklar, Fatih, Fesleğen, Goncalı, Gökpınar, Güzelköy, Hacıkaplanlar, Hürriyet, İncilipınar, İstiklal, Kale, Karakova, Karakurt, Karşıyaka, Kayıhan, Kervansaray, Korucuk, Kuşpınar, Mehmetçik, Onbeş Mayıs, Pelitlibağ, Siteler, Tekke, Topraklık, Yunus Emre, Zeytinköy ve Zümrüt olmak üzere 37 tanedir. Pamukkale İlçesi'ne mahalle olarak bağlanan belde belediyeleri; Irlıganlı, Gözler, Karahayıt, Pamukkale, Pınarkent ve Uzunpınar Belediyesi, mahalle olarak bağlanan köyler ise; Akdere, Develi, Eldenizli, Eymir, Güzelpınar, Haytabey, Karataş, Kocadere, Kurtluca, Küçükdere ve Yeniköy olmak üzere 17 tanedir. Akköy İlçesi'ne bağlı olup yasa sonrasında Pamukkale İlçesi'ne bağlanan mahalle ve köyler ise; Adnan Menderes, Akçapınar, Atatürk, Aziziye, Belenardıç, Çerkez, Çeşmebaşı, Gölemezli, Kavakbaşı, Mahmut Sönmez, Oğuz, Sami Türel olmak üzere 12 tanedir. Merkeze bağlı Karataş Köyü ve Kınıklı Belediyesi de Pamukkale İlçesi'ne bağlanarak mahalle sayısı 68'e ulaşmıştır (6360 SK/11.Md, Ek 4).

Denizli İli genelinde yer alan 359 köy tüzel kişiliği kapatılarak mahalle statüsünde bağlı buldukları ilçe belediyelerinin hizmet alanına dahil edilmiştir. Tüzel kişilikleri kapatılan 68 belde belediyesi bağlı buldukları ilçelerin hizmet alanlarına mahalle statüsünde dahil edilmiştir.

Kaynak: Denizli Büyükşehir Belediyesi, Erişim Tarihi: 2017.

Şekil 1.1. Denizli İli ve İlçeleri Haritası

Denizli İli 6360 sayılı kanun öncesinde 1 tane merkez belediye, 18 tane ilçe belediyesi, 68 belde belediyesi ile toplamda 87 belediyeye sahipti. 6360 sayılı kanun sonrasında merkezde ise Pamukkale ve Merkezefendi ilçeleri kurulmuş, merkeze 23 km uzaklıkta ve 5392 nüfuslu Akköy İlçe Belediyesi tüzel kişiliği kapatılarak Pamukkale İlçesine mahalle olarak bağlamıştır.

Tablo 1.9. 6360 Sayılı Yasa Öncesi ve Sonrası Denizli İlinde İdari Durum

Yıllar	İlçe Sayısı	Belediye Sayısı	Köy Sayısı	Mahalle Sayısı
2011	18	87	359	284
2012	18	87	359	284
2013	19	20	--	623
2014	19	20	--	623

Kaynak: Mahalli İdareler Birliği, İçişleri Bakanlığı, Erişim Tarihi: 17.01.2017.

Denizli İlinde 6360 sayılı kanun öncesinde 1 tane merkez belediye, 18 tane ilçe belediyesi ve 68 tane belde belediyesi ile 87 belediye tüzel kişiliği ve 359 köy tüzel kişiliği mevcuttu. 6360 sayılı kanun ile belde belediyeleri tüzel kişilikleri ve köy tüzel kişilikleri kapatılmış, 2 merkez ilçe, 17 ilçe belediyesi ve 623 mahalle kurulmuştur.

Denizli Büyükşehir Belediyesi'nin hizmet alanının ilin mülki sınırlarını kapsamaması, ilçe belediyelerinin hizmet alanlarının da ilçe mülki sınırlarını kapsamaması hizmet sunumunda güçlükler yaşanması sorununu doğurmuştur. Bununla birlikte büyükşehir belediyelerinin merkezi bütçeden aldıkları ödenek paylarındaki artış ise olumlu bir gelişme olmuştur.

Tablo 1.10. 6360 Sayılı Yasa Öncesi ve Sonrasına İlişkin Denizli İlinin İlçelerinin Gelirlerine Dair Veriler

Sıra No	İlçe Adı	Nüfusu (2013)	Yüzölçümü (Km2)	Merkeze Olan Uzaklığı (km)	6360 Öncesi Geliri (Bin TL)	6360 Sonrası Geliri (Bin TL)	Artış Oranı (%)
1	Pamukkale	311.496	823	0	Yeni İlçe	31.129	-
2	Merkezefendi	262.825	336	0	Yeni İlçe	30.208	-
3	Acıpayam	55.971	1772	55	4052	9.093	124
4	Babadağ	6.707	124	37	954	1.598	67
5	Baklan	5.934	283	59	679	1.756	159
6	Bekilli	7.751	304	82	1.096	1.813	66
7	Beyağaç	7.116	333	106	850	1.559	84
8	Bozkurt	12.279	462	49	1.355	1.931	43
9	Buldan	27.558	523	47	3.954	3.850	-3
10	Çal	20.587	860	63	1.264	3.929	211
11	Çameli	19.315	758	106	1.088	3.396	212
12	Çardak	9.386	423	56	1.278	2.142	68
13	Çivril	60.615	1570	93	5.482	9.297	70
14	Güney	10.796	362	74	2.058	2.156	5
15	Honaz	32.324	449	21	2.347	4.332	85
16	Kale	21.293	684	68	2.808	3.527	26
17	Sarayköy	29.650	379	23	4.176	3.988	-4
18	Serinhisar	14.817	256	36	2.730	2.044	-25
19	Tavas	47.044	1432	43	3.828	8.147	113
TOPLAM	--	963.464	12.133	--	--	--	--

Kaynak: TEPAV, Erişim Tarihi: 11.01.2017

6360 sayılı kanun sonrasında Pamukkale, Merkezefendi, Acıpayam, Babadağ, Baklan, Bekilli, Beyağaç, Bozkurt, Buldan, Çal, Çameli, Çardak, Çivril,

Güney, Honaz, Kale, Sarayköy, Serinhisar ve Tavas olmak üzere 19 ilçe bulunmaktadır. Nüfusu 100.000'in üzerinde olan sadece merkez ilçe belediyeleridir. Nüfus olarak en kalabalık ilçe Çivril İlçesi'dir. Merkeze en uzak olan ilçeler 106 km ile Beyağaç ve Çameli'dir. Merkeze en yakın olan ilçe ise 21 km ile Honaz'dır.

İlçelerin 6360 sayılı kanun öncesindeki yıllık gelirleri ile 6360 sayılı kanun sonrasındaki yıllık gelirleri kıyaslandığında 3 ilçenin (Buldan, Sarayköy, Serinhisar) gelirleri düşmüştür. Özellikle Serinhisar İlçesinin gelirindeki %25'lik düşüş yaklaşık 700 bin TL kayba sebep olmaktadır. İlçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında Denizli ilçeleri içerisinde 5. sınıfta yer alan tek ilçe olan Çameli'nin gelir düzeyindeki %212'lik artış ilçe belediyesinin bütçesine yaklaşık 2.300.000 TL/ Yıl ek katkı sağlamıştır.

6360 Sayılı Kanun öncesinde 5779 sayılı kanun çerçevesinde büyükşehir belediyeleri Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden %5 pay (%70 doğrudan, %30 nüfusa göre) alırken, 6360 Sayılı Kanun sonrasında bu pay %6'ya (%60 doğrudan, %40 havuzda toplanarak -%30'u yüzölçümüne,%70'i nüfuslarına göre-) çıkarılmıştır. Büyükşehir belediyelerine bağlı ilçe belediyeleri ise %2,50 pay (%100 nüfusa göre -%30'u ilgili büyükşehir belediyesine,%10'u su kanal idaresine,%60'ı büyükşehir ilçe belediyesine) alırken, 6360 Sayılı Kanun sonrasında %4,50 pay (%10'u yüzölçümüne,%90'ı nüfusa göre -%30'u ilgili büyükşehir belediyesine,%10'u su kanal idaresine,%60'ı büyükşehir ilçe belediyesine) almaya başlamıştır.

1.3.1.5. Denizli İlinin Siyasi Durumu

550 milletvekilinin yer aldığı TBMM'de Denizli 7 milletvekili ile temsil edilmektedir. Yıllar içerisinde farklı partilerden farklı sayılarda milletvekillerinin seçildiği Denizli İlinde 2002 seçimleri ile bir değişim söz konusu olmuştur. İktidar partisi olan AKP'den 4 milletvekili seçilerek Denizli İlinden seçilen 7 milletvekilinin çoğunluğunu eline geçirmiştir.

Tablo 1.11. Genel Seçimlerde Denizli İli Oy Oranı ve Milletvekili Durumu

S.No	Siyasi Partiler	2015 Kasım		2015 Haziran		2011		2007		2002		1999	
		Oy Oranı (%)	Mv. Sayısı	Oy Oranı (%)	Mv. Sayısı	Oy Oranı (%)	Mv. Sayısı	Oy Oranı (%)	Mv. Sayısı	Oy Oranı (%)	Mv. Sayısı	Oy Oranı (%)	Mv. Sayısı
1	AKP	45,5	4	39,6	3	46,62	4	43,03	4	24,17	4	--	--
2	MHP	14,7	1	18,3	1	16,94	1	17,73	1	20,21	0	18,38	2
3	CHP	34,3	2	35,2	3	31,24	2	21,98	2	20,75	3	9,67	0
4	DYP	--	--	--	--	--	--	--	--	17,99	0	17,96	2
5	ANAP	--	--	--	--	--	--	--	--	7,06	0	15,05	1
6	DP	--	--	--	--	0,98		8,75	0	--	--	0,43	--
7	DSP	--	--	--	--	--	--	--	--	1,84	0	26,83	2
8	SP	0,4	0	1,4	0	--	--	0,99	0	0,83	0	--	--
9	HDP	2,7	0	3,8	0	--	--	--	--	--	--	--	--

Kaynak: Seçim Haberler, Erişim Tarihi: 13.01.2017

1999 seçimlerinde 4 siyasi partiden milletvekili seçilmiş olan Denizli İlinde 2015 Kasım genel seçimlerinde 3 siyasi partiden milletvekili seçilmiştir. 2002 yılında MHP'nin %10 seçim barajının altında kalması ile Denizli İlinde %20,21 oy almasına karşın milletvekili çıkaramamıştır. AKP ise 2015 Haziran seçimleri hariç Denizli İlimden sürekli 4 milletvekili çıkarmıştır.

Denizli İlinde 6360 sayılı kanun öncesinde 1 Merkez Belediye, 18 ilçe belediyesi ve 61 belde belediyesi olmak üzere toplam 80 belediye başkanı seçimi, 359 köy muhtarlığı ve 284 mahalle muhtarlığı olarak toplamda 643 muhtar seçimi için oy kullanılmaktaydı. 6360 sayılı kanun ile oluşan değişim ile 1 büyükşehir belediyesi, 2 merkez ilçe belediyesi ve 17 ilçe belediyesi olmak üzere toplam 20 belediye başkanı, köy tüzel kişiliklerinin kapatılması ve köylerin mahalle statüsü alması neticesinde toplamda 623 mahalle muhtarı seçimi için oy kullanılmaktadır.

Tablo 1.12. Denizli (Büyükşehir) Belediye Başkanlığı Yerel Seçim Sonuçları

Parti Adı	2014 (%)	2009 (%)	2004 (%)
AK Parti	45,3	40	42,3
MHP	11,9	21,9	6,1
CHP	38,7	30,1	25,4
DYP	0,2	-	19,8
ANAP	-	-	1,4
SP	0,5	0,8	0,6
BBP	0,9	1,2	0,06
HDP	1,1	0,2	-
DSP	-	-	0,9

Kaynak: Yerel Seçimler, Erişim Tarihi: 13.01.2017

2002 yılındaki genel seçimlerin etkisi 2004 yılından başlamak üzere 3 dönemdir Denizli İlinde devam etmektedir. 2004 ve 2009 yerel seçimlerinde merkez belediye başkanı AKP'den seçilmiştir.

Tablo 1.13. Denizli İli İlçe Belediye Başkanlıklarının Partilere Göre Dağılımı

Sıra No.	İlçe Adı	30.Mar.14	29.Mar.09	28.Mar.04
1	Pamukkale	AK Parti	-	-
2	Merkezefendi	AK Parti	-	-
3	Acıpayam	AK Parti	CHP	DYP
4	Akköy	-	DSP	AK Parti
5	Babadağ	AK Parti	MHP	AK Parti
6	Baklan	AK Parti	MHP	DYP
7	Bekilli	CHP	CHP	AK Parti
8	Beyağaç	AK Parti	AK Parti	AK Parti
9	Bozkurt	CHP	AK Parti	CHP
10	Buldan	CHP	AK Parti	MHP
11	Çal	MHP	AK Parti	AK Parti
12	Çameli	AK Parti	AK Parti	AK Parti
13	Çardak	AK Parti	AK Parti	AK Parti
14	Çivril	AK Parti	CHP	AK Parti
15	Güney	AK Parti	CHP	CHP
16	Honaz	AK Parti	AK Parti	CHP
17	Kale	AK Parti	MHP	AK Parti
18	Sarayköy	AK Parti	CHP	CHP
19	Serinhisar	AK Parti	CHP	CHP
20	Tavas	AK Parti	AK Parti	MHP

Kaynak: Seçim Haberler, Erişim Tarihi: 13.01.2017

2004 yerel seçimlerinde 1 Merkez Belediye olmak üzere 10 AKP'den, 5 CHP'den, 2 MHP'den ve 2 DYP'den belediye başkanı seçilmiştir. 6360 sayılı kanundan sonra Pamukkale Belediyesi'ne mahalle olarak katılan Akköy'ün son belediye başkanı DSP'den seçilmiştir. 2014 yerel seçimlerinde 1'i büyükşehir belediyesi ve 2'si merkez ilçe olmak üzere AKP'den 16, CHP'den 3 ve MHP'den 1 belediye başkanı seçilmiştir. Denizli Büyükşehir Belediyesi Meclisi 50 AKP'li, 18 CHP'li ve 7 MHP'li olmak üzere toplam 75 üyeden oluşmaktadır (Denizli Büyükşehir Belediyesi, 2017).

1.3.2. Denizli İlinin Büyükşehir Olma Serüveni

Yerel sorunların çözümünde en etkin rol o bölgeye hâkim olan yöneticilere düşer. Yöneticilerin doğru zamanlardaki doğru tespitleri ve uygulamaları yerel kalkınma için büyük bir önem taşır. Yöneticilerin merkezi

yönetimden beklentiler içinde olduğu zamanlar geride kalmış, dünya üzerinde merkeziyetçilik terk edilmeye başlanmıştır. Yerel yönetimlerin, yetki ve sorumluluklarla geniş hizmet alanlarla oluşturulması merkezi otoritenin işini hafifletmekte ve kolaylaştırmaktadır. Bürokratik engellerden uzak kaliteli hizmet anlayışını esas alan yeni kamu sistemi dünya üzerindeki kamu yönetimi anlayışını hızla değiştirmektedir.

Yıllar içerisinde büyük şehirlerin ortasında kalmış, ancak son yıllardaki değişimi, gelişimi ve ekonomik dinamizmi ile Denizli de yeni kamu anlayışından payını almıştır. 6360 Sayılı Kanun ile büyükşehir statüsünü alan Denizli İli büyükşehir olma yoluna daha önceden başlamıştır. Sanayisinin gelişimi ile Denizli İli 1990'lı yıllarda çevre yerlerden göç alarak metropoliten bir yapıya ulaşmıştır (Savaş Yavuzçehre, 2010: 153-154).

1970'li yılların ortalarına kadar savaşın bıraktığı yorgun ve bitkin kent görüntüsünü ve 1976 yılındaki depremin izlerini silmeye çalışan Denizli halkı bu yıllarda sanayileşmeye yönelmiştir. 1953 yılında Sümerbank Fabrikası'nın ve fabrikanın elektrik ihtiyacını gidermek için 1954 yılında Gökpınar Elektrik Santralinin yapılması ilk kentsel alan kullanımı olup sosyal hareketliliği hızlandırmaya başlamıştır (Savaş Yavuzçehre, 2010: 169).

1970'li yılların sonlarında kente yakın 34 köy dönemin Belediye Başkanı Hasan Gönüllü tarafından merkeze dahil edilmek istense de bu teşebbüs sonuçsuz kalmış, bu köyler artan nüfusları ile birlikte belediye yerleri olmuşlardır. Buradaki temel amaç kentin gelişiminin kontrol altında tutulması ve etraftaki yerlerin kentin imar bütünlüğüne uyum sağlamasıdır. Belediye mücavir alanına alınan köyler gerek nüfus artışı ile gerekse kendi aralarında birleşerek belediye hakkı elde etmişlerdir. Gerekçeleri ise belediyenin çalışmalarından memnun olmamaları hatta yeteri kadar hizmet alamamaları olmuştur. Türkiye'de o dönemde yaygın bir şekilde görülen belediyeleşme hareketi Denizli İlinde de görülmekte ve bu konuda siyasi telkinler ve çıkarlar (belediye başkanı olma istekleri) belediyeleşme hareketini hızlandırmıştır.

Milli Güvenlik Konseyinin 1980'deki 34 sayılı kararı bazı Sıkıyönetim Bölgelerinde bazı belediye ve köylerin ana belediyelere bağlanması amacını taşımaktaydı. 34 sayılı bu Karar ile ülkemizde hızlı nüfus artışı ve köyden kente

göçün sonucu olarak büyük kentlerimizin yakınlarında teşekkül etmiş olan belediyelerin; aydınlatma, su, kanalizasyon ve ulaştırma gibi hizmetleri yeterli şekilde halkımıza götür(e)mediği ve kontrolün aksamasına neden olduğu gerekçesine dayanmaktaydı. Bu durumdaki belediyelerin Sıkıyönetim Komutanlıklarının emirleri ile ana belediyelere bağlanmaları öngörülmüş idi. Bu kararın uygulanması sırasında rastlanan farklı uygulamaları gidermek amacıyla 04.12.1981 gününde 2561 sayılı “Büyükşehirlerin Yakın Çevresindeki Yerleşimlerin Ana Belediyelere Bağlanmaları Hakkındaki Kanun” çıkarılmıştır. 2561 sayılı Kanun “enerji, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon, ulaşım, toplu taşıma ve imar gibi hizmetlerin birbirleriyle uyumlu ve bütünleştirici bir planlama içinde, yeterli ölçüde ve verimli bir biçimde yerine getirilmesi” amacıyla nüfusu 300.000’i geçen belediyelerin çevresindeki belediye ve köylerin, yakınında bulunan ana belediyeye bağlanmasına olanak vermiştir (Özgür, Savaş Yavuzçehre, Cigeroğlu, 2007: 6).

Önceki yıllarda belediyeleşme adı altında yürütülen çalışmalar 2000’li yıllarda bütünşehir kavramı olarak dile getirilmeye başlanmış, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 11. maddesi gereği nüfusu 50.000’den fazla olan belediyelere 5 km’den daha yakın belde belediyelerinin veya köylerin tüzel kişiliğinin imar ve altyapı hizmetlerinin bütünlüğü sağlanması amacıyla Danıştay görüşü ve İçişleri Bakanlığı’nın teklifi ile kapatılarak o belediyeye katılmasının yolu açılmıştır (Özgür, 2014: 33; 5393 SK/11.Md.).

1580 sayılı Belediye Kanunu gereğince nüfusu 2000’i bulan yerlere belediye hakları verilmekteydi. 1992 yılına kadar 9 adet olan bu belediyeler, 1999 yılında 22 adet olmuştur. 1993 yılından itibaren Meclis gündemine taşınan parçalanmış idari yapı, bu süreçte Denizli İlinin büyükşehir statüsüne alınması hususundaki kanun tekliflerinin birincil nedeni olmuştur. 1999-2004 yılları arasında belediye başkanlığı yapmış olan Ali Aygören konunun önemini çeşitli oturumlarda dile getirmiş, Denizli İlinin büyükşehir olmasından daha önemli olan konunun imar bütünlüğüne sahip çıkılmaması olduğunu söylemiştir. Denizli Belediyesi’nin etrafında yer alan küçük belediyelerin ve köylerin mahalle olarak Merkez Belediye’ye bağlı olmamalarının imar bütünlüğünü bozan faktör olduğunu belirtmiştir. 1993 yılında 7 ile büyükşehir statüsünün verilmesi Denizli İlinin büyükşehir olması fikrini güçlendirmiş ve gerekli kılmıştır. 1970’li yıllardaki belediyeleşmenin yerini 1990’lı yıllarda büyükşehir olma mücadelesi almıştır.

1998-2002 yıllarındaki büyükşehir belediyesi tasarılarındaki nüfus ölçütleri (300.000 veya 500.000) Denizli için bir umut olsa da hayata geçirilememiştir (Özgür, 2014: 34-36).

1999 yılında Denizli Milletvekili Beyhan Aslan tarafından kentin hizmet alanının genişlemesi, enerji su, enerji, kanalizasyon ve imar planlarının uyumsuzluk göstermesi gerekçesi ve bunlardaki bütünlüğün sağlanması amacıyla Denizli İlinde büyükşehir belediyesi kurulması konusunda kanun teklifinde bulunmuştur. Ancak bu teklif reddedilmiştir. Büyükşehir olma konusunda gerçekçi adımların atılamaması üzerine Başkan Ali Aygören, Denizli İlinin etrafında yer alan belde belediye başkanları ile ortak kararlar almaya çalışmıştır. Bu konuda birkaç kez toplantı da yaparak bütüncül konusunda ilk adımların atılmasını sağlamıştır. 2003 yılında 47 yerleşimi içerecek ve Akköy İlçe Merkezini dışarıda bırakacak şekilde teklif sunulmuştur. Bu teklif TBMM'den geçerek 5026 Kanun numarasını almış, 'Bazı Belediye ve Köylerin Denizli Belediyesine Katılmasına İlişkin Kanun' adıyla 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'e sunulmuştur. Ancak Ahmet Necdet Sezer tarafından bu kanun, seçime 1 yıldan az süre kalması tali nedeniyle veto edilmiştir (Özgür, 2014: 36; Özgür, Savaş Yavuzçehre, Ciğeroğlu, 2007: 6).

Mart 2004'de Meclisten geçip veto edilen 5215 sayılı Belediye Kanunu önce 5272, sonra 5393 sayı numarasıyla kanunlaştı. 5393 sayılı Belediye Kanununun 11. Maddesinin gerekçesine göre "Denizli ve Hatay illerimizde olduğu gibi birçok belediye cadde ve sokaklarla birbirinden ayrılmış, görev ve yetkilerin kullanımı ile hizmetlerin sunumunda karmaşa yaşanmış, vatandaşlar hangi belediyeye başvuracaklarını şaşırılmış, imar denetimleri ve kaçak yapılaşma ile mücadele yeterince yapılamamıştır". 5215, 5272 ve 5393'ün 11/1. maddesindeki "tüzel kişiliğin sona erdirilmesi" düzenlemesine göre, tüm il ve ilçe merkezi belediyelere, genel imar düzeni veya temel altyapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, sınırlarına 5 km mesafedeki belediye ve köyleri kendilerine katabilir. Bu katılma işlemi tüzel kişiliği sona erdirilecek yerleşim birimlerinin hemşehrileri veya seçilmişlerinin rızasını gerektirmez. Belediye Kanunu'nun 11/1. maddesi ana belediyelerin ilçe merkezi statüsü bulunmayan komşu belde belediyeleri ve köyleri Valilik talebi/görüşü, Danıştay görüşü ve müşterek kararnameyle tek taraflı iradeyle kendilerine katmalarının yolunu açtı. Denizli İlinde 13 belediye ve 10 köyde bu maddenin uygulanmasını kararlaştıran 2006/8352 sayılı sınır tespiti

kararı (Üçlü Kararname) da Denizli İlindeki halk, basın ve diğer ilgililer tarafından yine “bütünşehir” belediyesi olarak isimlendirildi (Özgür, 2014: 37).

2. 6360 SAYILI KANUNUN DENİZLİ'DEKİ KAMU HİZMETİ SUNUMUNA ETKİSİ ARAŞTIRMASI

Tezin bu bölümünde; araştırmanın amacı ve olası faydaları açıklanmış, araştırmanın evreni, örnekleme ve yöntemi açıklanmış, veri toplama süreci ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiş, yapılan anketlerin sonuçları analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir.

2.1. Araştırmanın Amacı ve Olası Faydaları

6360 sayılı kanunun kamu hizmeti sunumunda oluşturmuş olduğu etkileri tespit etmek, yasa öncesinde sunulan kamu hizmeti ile yasa sonrasında sunulan kamu hizmeti arasındaki farkları ortaya koymak, bu farkları verimlilik, eşitlik ve süreklilik ilkeleri çerçevesinde değerlendirmek, yasanın varsa eleştirilen yönlerini tespit edip bu yönde çözüm önerileri üretmek çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır.

6360 sayılı kanun ile belediye sorumluluk alanının il sınırlarının tamamını kapsamamasının hizmet sunumuna olan etkilerinin değerlendirilmesi, yaşanan güçlüklerin tespit edilmesi, hizmet sunumunda aksamalara yol açıp açmadığının analizi, yasanın çıkış gayelerinden birisi olan 'hizmete ulaşma adaleti'nin sağlanıp sağlanmadığının tespit edilmesi çalışmanın amaçlarındandır.

Belde ve köylerdeki tüzel kişiliklerin kaldırılmasının, il özel idaresinin kapatılmasının hizmet sunum hızına olan etkileri, hizmet sunumunda karar alma, kaynak sağlama, uygulama aşamalarında ağır işleyişe sebep olan prosedür ve bürokratik işleyiş hafifletip hafifletmediğinin tespiti bu tezin amaçlarındandır.

Kamu hizmeti sunumunun Denizli İli hakkında geniş bilgi sahibi bir yönetim tarafından verilmesinin, ihtiyaçlara veya sorunlara yönelik çözümler üretilmesi konusunda etkinliğinin değerlendirilmesi ve merkezi yönetim ile karşılaştırılarak 6360 sayılı yasanın çıkarılış gayesine uygun sonuçlara ulaşip ulaşmadığının ortaya konması bu tezin amaçlarındandır.

Merkezi yönetimlerin belirlenmesinde yeterli derecede söz sahibi olamayan taşra halkının yönetime aktif olarak katılmasının sağlanması ve kendisine hizmet sunacak yönetimi seçme özgürlüğünün kamu hizmeti sunucuları

üzerinde oluşturacağı kontrol mekanizmasının etkilerini değerlendirmek çalışmanın bir diğer amacıdır.

Bu tezin hedeflenen amaçları çerçevesinde tespit edilen durumlar neticesinde kamu hizmeti sunan yerel yöneticilerin eşitlik, etkinlik, verimlilik ve süreklilik ilkeleri çerçevesinde Denizli halkı için en üst düzeyde ve kalitede hizmet sunmalarının sağlanması, halkın yönetime olan etkisinin yadsınamaz bir güç olduğunun yöneticilere hissettirilmesi, üzerlerinde yer alan bu baskının pozitif hizmet anlayışına dönüşmesinin sağlanması, kaynakların doğru kullanılması ve tasarruf tedbirlerinin belirlenmesi, hizmet sunumunda önceliklerin belirlenmesi bu tezin beklenen faydalarıdır.

2.2. Araştırmanın Evreni, Örnekleme ve Yöntemi

6360 sayılı kanun ile büyükşehir belediyesi statüsüne ulaşan 14 il ile daha önceden büyükşehir belediyesi olan ancak yönetim şekli değişen 16 il araştırmanın evreni olarak belirlenmiştir. Yapılan araştırmanın örneklemini kamu hizmeti sunumunda en üst düzeyde bilgi sahibi olan, belediyelerin karar ve uygulamalarında kilit rol üstlenen belediye başkanları, başkan vekilleri, başkan yardımcıları oluşturmaktadır.

Sayısal verilerle araştırma konuları arasındaki ilişkileri ortaya koyan nicel araştırmadan ziyade davranışları ve deneyimleri tanımlamak amacıyla kullanılan nitel araştırma yöntemi bu araştırma için tercih edilmiştir. Nicel araştırmalar daha büyük örneklem grupları gerektirirken nitel araştırmalar daha sınırlı örnekleme tercih edebilmektedir. Bu nedenle araştırmanın örnekleme grubunu Denizli İlinde görev yapan 1 büyükşehir belediye başkanı, 19 ilçe belediye başkanları, 1 başkan vekili ve 26 belediye başkan yardımcıları oluşturmaktadır.

Araştırmayı tüm boyutları ile temsil eden, araştırmanın amaçlarına yönelik güvence sağlayan görüşme formu yöntemi uygulanmış, 3'lü Likert tipi anket uygulaması yapılmıştır. Likert tipi anket uygulaması araştırmanın amacı çerçevesinde her türlü soruyu sorma özgürlüğü sağlamakta, katılımcıya ise esnek cevaplar verme olanağı sunmaktadır. Bu ankette 9 demografik, 45 araştırma konusuna yönelik olmak üzere 54 soru yer almıştır. Anket formu örneği Ek:1'dedir.

Anket uygulamaları yüz yüze anket uygulaması şeklinde planlanmış olsa da zaman kısıtlılığı, belediye faaliyetleri, programlanmamış olağan üstü durumlar, zaman uyumsuzluğu ve bilimsel çalışmalara karşı önyargılı tutumlar tüm anket uygulamalarının yüz yüze yapılmasını olanaksız kılmıştır. Yüz yüze anket uygulaması yapılamayanlara bilgi verilerek, araştırmanın amaçları ve yararları hakkında bilgi verilerek anket formu ulaştırılmış, ankete katılım konusunda motive edici tutum sergilenmiştir. Ancak hedeflenen 47 anket uygulamasının 38 tanesi gerçekleştirilmiş ve bu konuda %63,8'lik katılım oranı sağlanabilmiştir. Anket uygulamalarına 2016 yılı Kasım ayında başlanmış olup, 2017 yılı Şubat ayına kadar sürmüştür. Anket uygulama süresi 30-40 dakika aralığındadır.

2.3. Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi

Anket uygulamalarının yapılması için belirlenen örneklem üyelerinden randevu talep edilmiş, randevularda yüz yüze anket uygulamaları yapılmıştır. Zaman kısıtlılığı nedeniyle araştırma Denizli İli ile sınırlandırılmıştır. Anketlerin uygulanma aşamasında yüz yüze veya elektronik ortamda uygulama güçlükleri araştırmanın sınırlayıcı bir başka özelliği olmuştur.

Güçlükler içerisinde toplanan verilerin değerlendirilmesinde veriler arasında kavramsal sonuçlara ve anlamlı bağlantılara ulaşmayı hedefleyen 'içerik analizi' yöntemi kullanılmıştır. Bu tezde anket uygulamaları neticesinde elde edilen bulgular; frekans, yüzde, birikimli yüzde, güvenilirlik analizi tekniklerinden yararlanılarak SPSS Statistics 22 WİN programıyla çözümlenmiştir.

Tablo 2.1. Anket Sorularının Güvenilirlik Oranları

Cronbach's Alpha	N of Items
0,711	45

Güvenilirlik test sonuçlarının $0,60 \leq \alpha < 0,800$ ise ölçek oldukça güvenilir olduğundan, çalışmada yapılmış olan anket sonuçlarının oldukça güvenilir olduğu belirtilebilir.

2.4. Belediyelerin Gruplandırılması

Yapılmış olan anket çalışmasına katılanların soruları cevaplarken içinde bulunulan durumların etkisi altında kalabilecekleri göz önüne alınarak farklılıkları

da değerlendirmeyi amaçlayan, siyasi farklılık, merkeze uzaklık, nüfus çokluğu, mahalle sayısı, gelişmişlik özellikleri ve yüzölçümü ölçütlerini kapsayan bir gruplama yapılmıştır. Anket sonuçlarının değerlendirmelerinde bu gruplamalara göre de analiz yapılmıştır.

Tablo 2.2. İlçe Belediyelerinin Farklılıklarına Göre Gruplandırılması

Parti	AKP	Pamukkale, Merkezefendi, Acıpayam, Babadağ, Baklan, Beyağaç, Çameli, Çardak, Çivril, Güney, Honaz, Kale, Sarayköy, Serinhisar, Tavas
	CHP	Bekilli, Bozkurt, Buldan
	MHP	Çal
Nüfus	Az	Babadağ, Baklan, Bekilli, Beyağaç, Bozkurt, Çameli, Çardak, Güney, Serinhisar
	Çok	Pamukkale, Merkezefendi, Acıpayam, Buldan, Çal, Çivril, Honaz, Kale, Sarayköy, Tavas
Yüzölçümü	Dar	Merkezefendi, Babadağ, Baklan, Bekilli, Beyağaç, Bozkurt, Buldan, Çardak, Güney, Honaz, Sarayköy, Serinhisar
	Geniş	Pamukkale, Acıpayam, Çal, Çameli, Çivril, Kale, Tavas
Mahalle Sayısı	Az	Babadağ, Baklan, Bekilli, Beyağaç, Bozkurt, Çardak, Güney, Honaz, Serinhisar
	Çok	Pamukkale, Merkezefendi, Acıpayam, Buldan, Çal, Çameli, Çivril, Kale, Sarayköy, Tavas
Merkeze Uzaklık	Yakın	Pamukkale, Merkezefendi, Babadağ, Bozkurt, Buldan, Honaz, Sarayköy, Serinhisar, Tavas
	Uzak	Acıpayam, Baklan, Bekilli, Beyağaç, Çal, Çameli, Çardak, Çivril, Güney, Kale
Gelişmişlik	Az	Acıpayam, Baklan, Bekilli, Beyağaç, Çal, Çameli, Güney, Kale, Tavas
	Çok	Pamukkale, Merkezefendi, Honaz, Sarayköy, Babadağ, Çardak, Serinhisar, Bozkurt, Buldan, Çivril

Denizli İlinde yer alan belediyelerin 2 tanesi merkez ilçe belediyesi, 17 tanesi ise ilçe belediyesidir. Büyükşehir belediyesi, 2 tane merkez ilçe belediyesi (Pamukkale ve Merkezefendi), 13 tane ilçe belediyesi (Acıpayam, Babadağ, Baklan, Beyağaç, Çameli, Çardak, Çivril, Güney, Honaz, Kale, Sarayköy, Serinhisar, Tavas) AKP, 3 tane ilçe belediyesi (Bekilli, Bozkurt, Buldan) CHP, 1 tane ilçe belediyesi (Çal) de MHP’li başkanlardan oluşmaktadır.

Gruplandırmalarda Denizli İlinde bulunan belediyelerden en çok nüfuslu merkez ilçe belediyeleri çok nüfuslu sınıfına dahil edilmiş olup gruplama kriterine dahil edilmemiştir. En çok nüfusa sahip olan ilçe belediyesi durumundaki Çivril’in

nüfusunun (60.716 kişi) yarısı az/çok gruplamasının orta değeri konumundadır. 30.358 nüfusun altındakiler az nüfuslu, üstündekiler çok nüfuslu ilçeler olarak değerlendirilmiştir.

Gruplandırmalarda Denizli İlinin toplam yüzölçümünün (12.133 km²) ilçe sayısına göre ortalaması (638 km²) gruplamanın orta değerini oluşturmaktadır. 638 km²'nin altında yüzölçümüne sahip olan ilçeler dar, üstünde olanlar geniş yüzölçümüne sahip ilçeler olarak değerlendirilmiştir.

Gruplandırmalarda Denizli İlinin toplam mahalle sayısının (623 adet) ilçe sayısına göre ortalaması (32 adet) gruplamanın orta değerini oluşturmaktadır. 32 ve daha fazla mahallesi olan ilçeler çok, daha az olan ilçeler ise az ilçeler olarak değerlendirilmiştir.

Gruplandırmalarda Denizli merkeze en uzak olan ilçenin (106 km) yarısı (53 km) uzak/yakın gruplamasının orta değerini oluşturmaktadır. 53 km'den daha uzak olanlar uzak ilçeler, daha yakın olanlar yakın ilçeler olarak değerlendirilmiştir.

Gruplandırmalarda gelişmişlik listesinin ilk 10 ilçesi çok gelişmiş, diğer 9 ilçe ise az gelişmiş ilçe olarak değerlendirilmiştir.

2.5. Anket Sonuçlarının İncelenmesi

Tezin bu bölümünde 6360 sayılı kanunun kamu hizmet sunumuna olan etkilerini değerlendirmek, merkezi yönetimden yerel yönetime geçişin etkilerini değerlendirmek amacıyla yapılan anket uygulamasının incelemesi yer almaktadır.

Tablo 2.3. Ankete Katılanların Sosyo-Demografik Durumu

Demografik Kriter		N	(%)
Cinsiyet K/E		4 / 34	(%10,5) / (%89,5)
Yaş ort±s.s.(min-maks.)	18-24 yaş arası	0	(%0)
	25-34 yaş arası	1	(%2,6)
	35-44 yaş arası	8	(%21,1)
	45-54 yaş arası	22	(%57,9)
	55-64 yaş arası	6	(%15,8)
	65 ve üzeri	1	(%2,6)
Öğrenim Durumu n (%)	İlkokul	1	(%2,6)
	Ortaokul	2	(%5,3)
	Lise	6	(%15,8)
	Üniversite	22	(%57,9)
	Yüksek Lisans	7	(%18,4)
	Doktora	0	(%0)
Doğum Yeri n (%)	Köy	7	(%18,4)
	Mahalle	5	(%13,2)
	Belde	1	(%2,6)
	İlçe	22	(%57,9)
	İl	3	(%7,9)
İkamet Yeri n (%)	Köyden Dönüşen Mahalle	1	(%2,6)
	Merkez Mahalle	37	(%97,4)
Meslek n (%)	Memur	23	(%60,5)
	Esnaf	5	(%13,2)
	İşçi	4	(%10,5)
	Serbest Meslek	6	(%15,8)
Ünvan n (%)	Belediye Başkanı	17	(%44,7)
	Başkanvekili	1	(%2,6)
	Başkan Yardımcısı	16	(%42,1)
	Genel Sekreter Yardımcısı	4	(%10,6)
Siyasi Parti	AKP	31	(%81,6)
	CHP	5	(%13,2)
	MHP	2	(%5,3)

Anket uygulamasına katılanların %89,5'i erkek, %10,5'i de kadındır. Katılımcıların %57,9'u 45-54 yaş aralığındadır. Bu durumda Denizli İli belediye hizmetleri tecrübeli erkek egemenliğinde devam etmektedir denilebilir.

Katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında %57,9'unun üniversite mezunu olduğu ve %18,4'ünün de yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Eğitim durumu açısından çağdaş ve modern fikirlere sahip, kamu hizmeti

sunumuna yön verebilecek yeterli bilgiye ve donanıma sahip kişilerin seçilmiş veya atanmış olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılanların %57,9'u ilçelerde, %2,6'sı beldede ve %7,9'u il merkezinde doğmuştur. Belediyeler bölgesel sorunları ve ihtiyaçları yakından bilen kişiler tarafından yönetilmektedir. Katılımcılardan sadece %2,6'sı köyden dönüşen mahallede ikamet etmektedir. Katılımcıların %60,5'i kamuda görev yapmış memurlardan oluşmaktadır.

20 belediye başkanı ve 27 başkan vekili/başkan yardımcısının katılımının ön görüldüğü araştırmanın katılımcılarının %44,7 ile belediye başkanları olduğu görülmektedir. Bu da Denizli İlindeki belediye başkanlarının bilime ve bilimsel çalışmalara verdiği önemi göstermektedir.

Tablo 2.4. Örneklemelerin belediyeleri ve sayılarına ilişkin veriler

Belediyeler	Sıklık	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Acıpayam	2	5,3	5,3	6,7
Babadağ	1	2,6	2,6	10,0
Bekilli	2	5,3	5,3	16,7
Beyağaç	1	2,6	2,6	20,0
Bozkurt	1	2,6	2,6	23,3
Buldan	2	5,3	5,3	30,0
Çal	2	5,3	5,3	33,3
Çameli	2	5,3	5,3	36,7
Çardak	1	2,6	2,6	40,0
Çivril	2	5,3	5,3	46,7
Denizli Büyükşehir	6	15,8	15,8	63,3
Güney	1	2,6	2,6	66,7
Honaz	2	5,3	5,3	73,3
Kale	1	2,6	2,6	76,7
Merkezefendi	2	5,3	5,3	80,0
Pamukkale	5	13,2	13,2	86,7
Sarayköy	2	5,3	5,3	90,0
Serinhisar	1	2,6	2,6	93,3
Tavas	2	5,3	5,3	100,0
Toplam	30	100,0	100,0	

Denizli İlinin nüfus olarak en büyük ilçeleri merkez ilçelerden sonra Acıpayam, Çivril ve Tavas'tır. Bu ilçelerin nüfusları 45.000-60.000 aralığındadır. Merkez ilçelerle birlikte toplam nüfusun %75'ini oluşturmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi 6, Merkezefendi 2, Pamukkale 5, Acıpayam 2, Çivril 2 ve Tavas 2 katılımcı ile 19 ankete cevap vermiştir. Nüfusun %75'ini barındıran belediyelerin anket çalışmasının %50'sine katkı sağladığı görülmektedir. Baklan Belediyesi ankete katılmamıştır.

Tablo 2.5. “Büyükşehir Belediyesi sınırlarının il sınırlarına kadar genişlemiş olması vatandaşa daha etkin hizmet sunulması açısından olumlu bir gelişmedir” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	27	2	1
		CHP	2	1	2
		MHP	0	0	2
	Nüfus	Az	7	1	2
		Çok	17	2	3
	Yüzölçümü	Dar	10	2	3
		Geniş	14	1	2
	Mahalle Sayısı	Az	7	1	2
		Çok	17	2	3
	Merkeze Uzaklık	Yakın	13	3	2
		Uzak	11	0	3
	Gelişmişlik	Az	10	0	3
		Çok	14	3	2
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		5	0	0
TOPLAM		29	3	5	
Pearson's Test Chi-Square		0,839			
p		0,001			

“Büyükşehir Belediyesi Sınırlarının İl Sınırlarına Kadar Genişlemiş Olması Vatandaşa Daha Etkin Hizmet Sunulması Açısından Olumlu Bir Gelişmedir” sorusuna katılıyorum cevabının oranı %76,3'tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %77,3'ü, yüzölçümü geniş olanların %82,4'ü, mahallesi çok olanların %77,3'ü, merkeze yakın olanların %72,2'si, gelişmişliği çok olanların %73,7'si katılıyorum cevabı vermiştir.

“30 Mart yerel seçimleri sonrası büyükşehir belediyesi sınırlarının il sınırlarına kadar genişlemiş olması vatandaşa daha etkin hizmet sunulması açısından olumlu bir gelişmedir” sorusuna genel olarak “katılıyorum” cevabının alındığı görülmüştür. Anket uygulanan illerin; Antalya %56,9 olumlu ve %35,5 olumsuz, Ankara %56,6 olumlu ve %29,5 olumsuz, Diyarbakır %80,7 olumlu ve %7,2 olumsuz, Kocaeli %69 olumlu ve %15,9 olumsuz değerlendirdikleri görülmüştür. Samsun %74,8 olumlu ve %20 olumsuz; İzmir %38 olumlu ve %42,4 olumsuz, Erzurum ise %73,6 olumlu ve %14,8 olumsuz değerlendirdikleri görülmüştür. Yeni büyükşehir belediyesi yasası konusunda en olumlu değerlendirmeye Diyarbakır’ın sahip olduğu, en olumsuz kanaate de İzmir’in sahip olduğu görülmüştür (Okcu vd., 2016: 150).

6360 sayılı kanun ile daha önce etkin ve verimli hizmet sunulamayan belde ve köylerin hizmet alımını olumlu etkileyecektir. Ortak imar planlaması ile kentsel bütünlük sağlanacaktır. İç içe geçmiş mahalle ve beldelerin almış oldukları farklı kararlar sonucunda oluşan adaletsizlikler giderilecektir. Bu nedenle 6360 sayılı kanun olumlu gelişmelere sebep olmaktadır (Genç, 2014: 25).

Kullanılan Pearson’s Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılıyorum cevabı verenlerin %93,1’i AKP’lidir. Katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %13,5’tir. Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre hizmet sunum alanlarının il sınırlarını kapsaması etkin hizmet sunumu için faydalı olacaktır sonucu çıkmıştır.

Beldelerin tek mahalle olarak ve köylerin de isimleriyle mahalleye dönüşmesiyle, ilçe merkezine çok uzak olan mahallelere hizmet sunmak zorunda kalan belediyenin hizmet etkinliğinde bir azalmanın olabileceği ve ulaşım faktörünün de devreye girdiğinde merkez belediyeleşmenin olumsuz etkisinden söz edilebilir. Ancak 6360 sayılı yasadan önce de, dönüşen yerleşim birimlerine il özel idarelerince de hizmet götürüldüğü, ulaşım vb. maliyetlere katlanıldığı dikkate alındığında sunulan hizmetlerin tek elden verildiğinin ön plana çıktığı söylenebilir (Daşcı, 2016: 102).

Tablo 2.6. “Büyükşehir Belediyesi (il) sınırlarındaki köylerin/beldelerin mahalleye dönüştürülmesini uygun buluyorum” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	26	2	2
		CHP	1	0	4
		MHP	0	0	2
	Nüfus	Az	6	0	4
		Çok	16	2	4
	Yüzölçümü	Dar	9	0	6
		Geniş	13	2	2
	Mahalle Sayısı	Az	6	0	4
		Çok	16	2	4
	Merkeze Uzaklık	Yakın	12	2	4
		Uzak	10	0	4
	Gelişmişlik	Az	7	2	4
		Çok	15	0	4
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			5	0
TOPLAM			27	2	8
Pearson's Test Chi-Square			0,825		
p			0,000		

“Büyükşehir Belediyesi (İl) Sınırlarındaki Köylerin/Beldelerin Mahalleye Dönüştürülmesini Uygun Buluyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm cevap verenler içerisinde %72,9’dur. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %72,7’si, yüzölçümü geniş olanların %76,5’i, mahallesi çok olanların %72,7’si, merkeze yakın olanların %66,7’si, gelişmişliği çok olanların %78,9’u katılıyorum cevabı vermiştir. Belde ve köylerde gerek maddi yetersizlikler gerekse personel yetersizlikleri ya da bürokratik engeller nedenleriyle sunulan hizmetlerdeki aksamalar ve yetersizlikler hizmet sunumunun ilçe belediyelerince ve büyükşehir belediyesi tarafından yapılması ile çözüme ulaşacaktır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 98 meclis üyesi ile ilk kademe (belde) belediyelerin büyükşehir belediye sistemi içine alınması (kapanması) konusunda anket çalışması yapmışlardır. Çalışma neticesinde katılımcıların %33’ü kesinlikle doğru, %47’si ise doğru bulduğunu belirtmiştir. Genel olarak katılımcıların %80’inin, 2006 yılı itibarıyla belde belediyelerinin İstanbul özelinde kapatılmasını destekledikleri söylenebilir (Arıkboğa, Oktay ve Yılmaz, 2007: 109-110).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre köylerin ve beldelelerin mahalleye dönüştürülmesi olumlu bulunmuştur. Gereksiz bürokratik engellerin bu şekilde ortadan kaldırıldığı fikri oluşmuştur. Bu soruya en çok katılıyorum cevabı verenlerin AKP'li olduğu (%96,3), MHP'lilerin ise tamamının katılmıyorum cevabı verdiği görülmektedir.

Tablo 2.7. “Büyükşehir Belediyesi (il) sınırlarındaki İl Özel İdarelerinin kapatılmasını uygun buluyorum” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	25	5	1
		CHP	1	1	3
		MHP	0	0	2
	Nüfus	Az	5	3	2
		Çok	15	3	4
	Yüzölçümü	Dar	8	3	4
		Geniş	12	3	2
	Mahalle Sayısı	Az	5	3	2
		Çok	15	3	4
	Merkeze Uzaklık	Yakın	10	5	3
		Uzak	10	1	3
	Gelişmişlik	Az	7	3	3
		Çok	13	3	3
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			6	0
TOPLAM			26	6	6
Pearson's Test Chi-Square			0,757		
p			0,000		

“Büyükşehir Belediyesi (İl) Sınırlarındaki İl Özel İdarelerinin Kapatılmasını Uygun Buluyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %68,4'tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %68,2'si, yüzölçümü geniş olanların %70,6'sı, mahallesi çok olanların %68,2'si, merkeze yakın olanların %55,6'sı, gelişmişliği çok olanların %68,4'ü katılıyorum cevabı vermiştir.

Merkeze yakın olan ilçelerin ve çok gelişmiş ilçelerin çoğunlukla katılıyorum cevabı verdikleri görülmektedir. Çok yakınlarında gördükleri ve

bildikleri hizmetleri bürokratik engeller nedeniyle alamamış olmaları İl Özel İdarelerinin kapatılmasını olumlu bulmalarındaki en önemli sebeptir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre İl Özel İdaresi'nin kaldırılması uygun bulunmuştur. Köylerde ve beldelerde yaşayan vatandaşlara merkezde yaşayan vatandaşlarla eşit şartlarda hizmet sunulması ancak bu şekilde sağlanabilirdi düşüncesi hakimdir.

Katılıyorum cevabı verenlerin %65,8'i AKP'li iken katılmıyorum cevabı verenlerin %50'si CHP'lidir. MHP'lilerin hepsi katılmıyorum cevabı vermiştir. Katılmıyorum cevabı veren AKP'li oranı %2,6'dır.

Tablo 2.8. “Büyükşehir Belediyesi (İl) sınırlarındaki mahalli idare birliklerinin kapatılmasını uygun buluyorum” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	23	5	2
		CHP	1	0	4
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	5	1	4
		Çok	13	6	2
	Yüzölçümü	Dar	7	2	6
		Geniş	11	5	0
	Mahalle Sayısı	Az	5	1	4
		Çok	13	6	2
	Merkeze Uzaklık	Yakın	9	5	4
		Uzak	9	2	2
	Gelişmişlik	Az	7	4	2
		Çok	11	3	4
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		6	0	0
TOPLAM		24	7	6	
Pearson's Test Chi-Square		0,619			
p		0,000			

“Büyükşehir Belediyesi (İl) Sınırlarındaki Mahalli İdare Birliklerinin Kapatılmasını Uygun Buluyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %64,9'dur. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %61,9'u, yüzölçümü geniş olanların

%68,8'i, mahallesi çok olanların %61,9'u, merkeze yakın olanların %50'si, gelişmişliği çok olanların %61,1'i katılıyorum cevabı vermiştir.

6360 sayılı kanun öncesinde Mahalli İdare Birlikleri tarafından köylere sunulan hizmetlerin artık 6360 sayılı kanun ile büyükşehir veya ilçe belediyelerince sunulacak olması bu birlikleri işlevsiz bırakmıştır. Amacından ve çalışma esaslarından yoksun kalmış bu birliklerin kapatılması olumlu karşılanmaktadır. Belediyeler tarafından yeni mahallelere hizmet götürülecek olması hizmetin kalitesi ve sürekliliği konusundaki aksaklıkları giderecektir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre birden çok mahalli idarenin olması farklı uygulamalara neden olmakta ve halkın eşitlik ilkesi çerçevesinde hizmet almasını engellemektedir. Tek bir karar merkezinin olması bu olumsuzluğu ortadan kaldırmaktadır. Mahalli İdare Birlikleri'nin kapatılmasını olumlu bulanların %64,9'u AKP'lidir ve diğer partiler bu durumu uygun bulmamaktadır.

Tablo 2.9. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin imar ve planlama bütünlüğü sağladığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	28	2	1
		CHP	1	0	4
		MHP	0	1	1
	Nüfus	Az	6	1	3
		Çok	17	2	3
	Yüzölçümü	Dar	9	1	5
		Geniş	14	2	1
	Mahalle Sayısı	Az	6	1	3
		Çok	17	2	3
	Merkeze Uzaklık	Yakın	15	0	3
		Uzak	8	3	3
	Gelişmişlik	Az	8	2	3
		Çok	15	1	3
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		6	0	0
TOPLAM		29	3	6	
Pearson's Test Chi-Square		0,822			
p		0,000			

“Büyükşehir Belediyesi Statüsüne Geçilmesinin İmar ve Planlama Bütünlüğü Sağladığını Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %76,3’tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %89,5’i, yüzölçümü geniş olanların %83,4’ü, mahallesi çok olanların %77,3’ü, merkeze yakın olanların %83,3’ü, gelişmişliği çok olanların %78,9’u katılıyorum cevabı vermiştir.

Yasa ile il sınırının büyükşehir sınırı olarak belirlenmesi Türkiye’de zaten üzerinde tam bir fikir birliği olmayan kır-kent tanım ve sınıflandırma problemlerini de farklı bir boyuta taşımıştır. Belde ve köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılması ile tüm yerleşimlerin kent olarak değerlendirilmesi durumu ile karşı karşıya gelmiştir. Bu bağlamda köy tüzel kişiliğinin sahip olduğu araziler belediyeye devredilmiştir. Devredilen arazilerin ve meraların kentsel yapılanmalar çerçevesinde değerlendirilmesi genel bir tedirginlik konusu olmuştur. (Kılınç Ürkmez ve Zengin Çelik, 2016: 77).

Kentsel imar bütünlüğü çerçevesinde kentin bütününde aynı ölçekli planlamalar yapılması birçok olumsuzluğun önüne geçecek olumlu bir yaklaşımdır. Ortak bir planlama çerçevesinde kentin birçok yerinde farklı uygulamalar son bulacak, tek bir otoritenin belirlemiş olduğu planlama uygulanacaktır. Bu şekilde birbirinden farklı uygulamalar ortadan kalkacak, kentsel bütünlük sağlanacaktır (Genç, 2014: 6).

Birbirlerinden bir cadde ile ayrılan belde belediyelerinin almış olduğu farklı kararlar iki komşu için farklı uygulamalar anlamına gelmekteydi. 6360 sayılı kanun ile bir bütünlük sağlanmıştır. Tüm uygulamalar için karar mercii tek olmuştur. Farklı uygulamaların bu şekilde önüne geçilmiştir (Genç, 2014: 21-22).

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre şehirleşme, çağdaş, modern ve yaşanılabilir bir şehircilik anlayışının il geneline yayılması sağlanmaktadır. Katılıyorum cevabı veren 31 kişinin 29’u AKP’lidir. CHP’lilerin hepsi imar ve planlama bütünlüğü sağlanamayacağı düşüncesindedir.

Kentsel mimari ile ortak bir doku oluşturulması, o yerin görünüm kalitesini artıracaktır. Ortak bir imar planı ve mimari ile kentsel dokunun

oluşturulması, kentin gelişimini sağlayacağı gibi daha kolay yönetsel uygulamalar ortaya çıkaracaktır. Şehrin kültürel miraslarının korunabilmesi, yeni kültürel yapıların oluşturulabilmesi, yaşanılabilir bir çevre kurulabilmesi ancak ortak mimari (imar bütünlüğü) ile mümkün olacaktır (Savaş Yavuzçehre, 2005: 84).

“Büyükşehir belediyesinin imar yetkisi kent bütünlüğü açısından doğrudur” sorusuna genel olarak katılımcıların “katılıyorum” cevabını verdikleri görülmüştür. Katılımcıların illeri ölçeğinde doğru olduğu düşüncesini paylaşıyorlar; Antalya %59,7, Ankara %51,3, Diyarbakır %65,7, Kocaeli %53,3, Samsun %71,2 ve Erzurum %71,1 oranında olduğu görülmüştür. En az doğru bulan illerin ise İzmir’de %39,8, Antalya’da %29,1 ve Ankara’da %29,8 oranında olduğu görülmüştür (Okcu vd., 2016: 153).

Tablo 2.10. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin ulaşım planlamasında bütünlüğü sağladığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	20	8	2	
		CHP	0	1	4	
		MHP	0	0	2	
	Nüfus	Az	2	4	4	
		Çok	12	5	4	
	Yüzölçümü	Dar	4	5	6	
		Geniş	10	4	2	
	Mahalle Sayısı	Az	1	5	4	
		Çok	13	4	4	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	9	5	4	
		Uzak	5	4	4	
	Gelişmişlik	Az	4	5	4	
		Çok	10	4	4	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			6	0	0
	TOPLAM			20	9	8
Pearson’s Test Chi-Square			0,738			
p			0,000			

“Büyükşehir Belediyesi Statüsüne Geçilmesinin Ulaşım Planlamasında Bütünlüğü Sağladığını Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %54,1’dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin

cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %63,2'si, yüzölçümü geniş olanların %62,5'i, mahallesi çok olanların %68,4'ü, merkeze yakın olanların %50'si, gelişmişliği çok olanların %55,6'sı katılıyorum cevabı vermiştir. Uzak ilçeler için bu bütünlüğün sağlanması bir hayli zordur. Bu nedenle bu soruya katılıyorum cevabı verenlerin sayısı 20 kişide kalmıştır. Bu kadar zor bir görevi büyükşehir belediyesi üstlenmektedir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre belediyenin vermiş olduğu ulaşım hizmetleri yaygınlaşmakta, toplu ulaşımın faydalarından vatandaşın tamamının istifade etmesi sağlanmaktadır. Katılıyorum cevabı verenlerin hepsi AKP'lidir. CHP ve MHP'liler bu bütünlüğün sağlanacağına kanaat getirmemektedirler.

Tablo 2.11. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin altyapı planlamasında bütünlüğü sağladığımı düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	29	2	0
		CHP	1	0	4
		MHP	0	0	2
	Nüfus	Az	7	1	2
		Çok	17	1	4
	Yüzölçümü	Dar	10	1	4
		Geniş	14	1	2
	Mahalle Sayısı	Az	7	1	2
		Çok	17	1	4
	Merkeze Uzaklık	Yakın	14	2	2
		Uzak	10	0	4
	Gelişmişlik	Az	9	0	4
		Çok	15	2	2
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		6	0	0
TOPLAM		30	2	6	
Pearson's Test Chi-Square		0,909			
p		0,000			

“Büyükşehir Belediyesi Statüsüne Geçilmesinin Altyapı Planlamasında Bütünlüğü Sağladığımı Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %78,9'dur. Büyükşehir ilçe belediyelerinin

cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %77,3'ü, yüzölçümü geniş olanların %82,4'ü, mahallesi çok olanların %77,3'ü, merkeze yakın olanların %77,8'i, gelişmişliği çok olanların %78,9'u katılıyorum cevabı vermiştir.

Yerleşim yerlerinin altyapı çalışmaları için ayıracağı bütçelerinin az olması ya da olmaması beraberinde personel yetersizliklerinin de olması altyapı çalışmalarını durma noktasına getirmiştir. Denizli İlinde içme ve kullanma suyu tesisi olmayan yer yoktur ancak kanalizasyon sistemi olmayan yerleşim yerleri vardır. Yolu olmayan yerleşim yeri yok olsa da bakıma ihtiyacı olan yol sayısı oldukça fazladır. Bu gibi altyapı sorunlarını gidermek için il genelinde ciddi bir çalışma, zaman ve ödenek ihtiyacı vardır. Özellikle çevre ve toplum sağlığı açısından azami öneme sahip olan atık uzaklaştırma çalışmaları ve temiz su kullanımının tek bir merkezden sağlanması uzak mahallelerde yaşayan vatandaşlar için çok büyük bir öneme sahiptir.

Özellikle iç içe geçmiş belde belediyeleri, birbirlerine yakın ilçeler ve sahil kentleri için altyapı planlaması büyük önem arz etmektedir. Yaşanılabilir bir doğa ve sağlıklı sürdürülebilir hayat için altyapı ihtiyaçlarının gelecekte beklenen fonksiyonları yerine getirmesinde planlamanın önemli olduğu ve yasayla bütünlük sağlandığının ifade edildiği değerlendirilmektedir (Daşcı, 2016: 117).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılıyorum cevabı verenlerin tamamı AKP'lidir. Bu denli büyük bir altyapı sorunlarının ortak bir plan dahilinde çözülemeyeceğini düşünenler içerisinde AKP'li yoktur. MHP'lilerin tamamı bütünlüğün sağlanmadığı fikrine sahiptir.

Tablo 2.12. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin hizmet maliyetlerini azalttığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	15	12	4
		CHP	0	1	4
		MHP	0	0	2
	Nüfus	Az	2	4	4
		Çok	8	8	6
	Yüzölçümü	Dar	2	6	6
		Geniş	8	5	4
	Mahalle Sayısı	Az	1	4	4
		Çok	9	7	6
	Merkeze Uzaklık	Yakın	7	7	4
		Uzak	3	5	6
	Gelişmişlik	Az	2	6	5
Çok		8	6	5	
Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			5	1	0
TOPLAM			15	13	10
Pearson's Test Chi-Square			0,626		
p			0,000		

“Büyükşehir Belediyesi Statüsüne Geçilmesinin Hizmet Maliyetlerini Azalttığını Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %39,5 iken, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %34,2 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %26,3’tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %36,4’ü, yüzölçümü geniş olanların %47,1’i, mahallesi çok olanların %40,9’u, merkeze yakın olanların %38,9’u, gelişmişliği çok olanların %42,1’i katılıyorum cevabı vermiştir. Bu soruya cevap veren 38 kişinin %39,5’i hizmet maliyetlerinin düştüğü fikrindedir. Genel görüş ise genişleyen hizmet sınırlarının hizmet maliyetlerini artırdığı yönünde olsa da henüz ilçe belediyelerine yansımaları büyükşehir belediyesine olan yansımaları kadar olmadığı için kısmen katılıyorum oranı hizmet maliyetlerinin arttığı yönünde değerlendirilebilir. Ulaşım, altyapı çalışmaları, üst yapı çalışmaları gibi maliyeti yüksek ve süreklilik gerektiren faaliyetlerin getireceği maliyetler, periyodik bakım ve tamir işlemlerinin de getireceği ek maliyetler belediye bütçeleri için ağır bir yük durumundadır.

Kamu hizmeti sunum yelpazesinin genişliği zaten hizmet sunumunu güçleştirmektedir. Kesintisiz ve yeterli hizmet sunumu için teknolojik gelişmelerin sisteme dahil edilmesini ve yeterli istihdamı gerektirmektedir. Geniş bir hizmet ağıyla il sınırının tamamına hizmet sunumunun maliyetlerinin düşmesi mümkün değildir.

6360 sayılı Yasa öncesinde de kırsal alanlara özel idare yönetimleri tarafından hizmetlerin götürüldüğü, ulaşım, zaman, araç ve gereç ile personel gibi maliyetlere katıldığı da dikkate alındığında artan maliyetten bahsetmenin pek de mümkün olamayabileceği değerlendirilmektedir. Bilhassa aynı nitelikteki hizmetlerin aynı idarece sunulmasıyla hizmet birleştirilmesi yoluyla tasarrufun sağlanmış olabileceği de düşünülmelidir (Daşcı, 2016: 118).

6360 sayılı kanun koordinasyon ve planlama bütünlüğünün sağlanması, mali kaynakların verimli kullanımının sağlanması, kaynak israfının önlenmesi, mahalli idarelerin çözmesinin mümkün olmadığı sorunların yerel yönetimler tarafından çözülmesi, hızlı ve kaliteli hizmet sunulması için çıkarılmıştır. Amaç koordineli bir şekilde il genelinde herkese eşit hizmet sunmaktır. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları ile de öz denetim ve kontrol sağlanmıştır (Çelikyay, 2014: 10-12).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre büyükşehir belediyesi statüsüne geçilmesinin hizmet maliyetlerini düşüreceğine olan inanç henüz sağlanamamıştır. Ankete katılan 31 AKP'linin yarısından daha azı maliyetlerin düştüğünü düşünmektedir. CHP ve MHP'lilerin tamamı kamu hizmet sunum maliyetlerinin düşmediği fikrindedir.

Tablo 2.13. “Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığının çalışmalarını olumlu bulmaktayım” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	14	10	6
		CHP	1	1	3
		MHP	0	0	2
	Nüfus	Az	5	2	3
		Çok	9	7	6
	Yüzölçümü	Dar	6	4	5
		Geniş	8	5	4
	Mahalle Sayısı	Az	3	4	3
		Çok	11	5	6
	Merkeze Uzaklık	Yakın	8	6	4
		Uzak	6	3	5
	Gelişmişlik	Az	5	3	5
Çok		9	6	4	
Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			1	2	2
TOPLAM			15	11	11
Pearson's Test Chi-Square			0,480		
p			0,003		

“Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığının Çalışmalarını Olumlu Bulmaktayım” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %40,5'tir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %40,9'u, yüzölçümü geniş olanların %47,1'i, mahallesi çok olanların %50'si, merkeze yakın olanların %44,4'ü, gelişmişliği çok olanların %47,4'ü katılıyorum cevabı vermiştir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre yatırım planlama çalışmalarının henüz bir gelişim kaydetmediği sonucu çıkmaktadır. Şehrin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve sorunlara yönelik çözümler üretilmesi zaman alacaktır. Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığının faaliyetlerini olumlu bulanların %93,3'ü AKP'lidir.

Tablo 2.14. “Büyükşehir Belediyesi statüsünün yönetici-vatandaş ilişkilerini güçlendirdiğini düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	18	11	2
		CHP	1	2	2
		MHP	0	0	2
	Nüfus	Az	3	4	3
		Çok	12	7	3
	Yüzölçümü	Dar	4	7	4
		Geniş	10	5	2
	Mahalle Sayısı	Az	2	5	3
		Çok	12	7	3
	Merkeze Uzaklık	Yakın	8	8	2
		Uzak	7	3	4
	Gelişmişlik	Az	7	3	3
		Çok	8	8	3
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			4	2
TOPLAM			19	13	6
Pearson's Test Chi-Square			0,607		
p			0,000		

“Büyükşehir Belediyesi Statüsünün Yönetici-Vatandaş İlişkilerini Güçlendirdiğini Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %50’dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %54,5’i, yüzölçümü geniş olanların %58,8’i, mahallesi çok olanların %54,5’i, merkeze yakın olanların %44,4’ü, gelişmişliği çok olanların %42,1’i katılıyorum cevabı vermiştir. 6360 sayılı kanunun hizmet sunumunda yapmış olduğu etkiler sosyal alanda henüz hissedilememektedir. Verilen hizmet değerlendirmelerinde vatandaşın geri bildirimini için cesaretlendirici ve teşvik edici tedbirlerin alınması bu oranı kısa sürede değiştirecektir.

Yönetici- vatandaş ilişkilerinin güçlenebilmesi için öncelikle vatandaşın yönetimde söz sahibi olduğunu benimsemesi gerekmektedir. Yönetimin seçilmesi, yönetim sistemi ve politikalar konusunda katılımlar sağlanmalıdır. Vatandaşın katılımı yerel ihtiyaçların giderilmesi açısından yönlendirici ve destekleyici rol üstlenecektir. Yöneticilerin alacakları kararların tartışılabilirliği, yeniden değerlendirilmesi, karar ve uygulama hatalarının giderilmesi ancak vatandaşın

yönetime katılımı ile mümkün olacaktır. Halkın bu şekilde yönetime dahil olması yerel yönetimlerin güçlenmesini ve kaliteli hizmet sunmasını sağlayacak ve teşvik edecektir (Savaş Yavuzçehre, 2005: 85-88).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre henüz vatandaş-yönetici iletişimi konusunda tam bir verim alınmadığı sonucu çıkmaktadır. Katılıyorum cevabı oranının %50 olduğu ve bu oranın %94,7'sini AKP'liler oluşturmaktadır.

Tablo 2.15. "Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle yeni ilçelerin kurulması olumlu olmuştur" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	18	9	3
		CHP	1	1	3
		MHP	1	1	0
	Nüfus	Az	5	2	3
		Çok	13	7	2
	Yüzölçümü	Dar	7	3	5
		Geniş	12	5	0
	Mahalle Sayısı	Az	5	2	3
		Çok	14	6	2
	Merkeze Uzaklık	Yakın	9	5	4
		Uzak	9	4	1
	Gelişmişlik	Az	6	6	1
		Çok	12	3	4
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			2	2
TOPLAM			20	11	6
Pearson's Test Chi-Square			0,361		
p			0,028		

"Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesiyle Yeni İlçelerin Kurulması Olumlu Olmuştur" sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %54,1'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %59,1'i, yüzölçümü geniş olanların %70,6'sı, mahallesi çok olanların %63,6'sı, merkeze yakın olanların %50'si, gelişmişliği çok olanların %63,2'si katılıyorum cevabı vermiştir. Büyükşehir Belediyesi katılımcılarının yarısından daha azı (%40) yeni ilçeler kurulmasını olumlu karşılamıştır.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre büyük bir şehre bir tek belediyenin tek başına hizmet vermesi mümkün değildir. En kısa zamanda, en verimli hizmetin sunulması ve sorunlara ortak bir fikirle yaklaşılması hizmet sunumundaki kaliteyi artırmaktadır. Katılıyorum cevabı verenlerin %95'i AKP'lidir.

Tablo 2.16. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesine geçtikten sonra ilçemizde sunulan yerel hizmetlerin verimliliğinin arttığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	19	10	2
		CHP	1	0	4
		MHP	0	1	1
	Nüfus	Az	4	2	4
		Çok	11	8	3
	Yüzölçümü	Dar	5	4	6
		Geniş	10	6	1
	Mahalle Sayısı	Az	2	4	4
		Çok	13	6	3
	Merkeze Uzaklık	Yakın	7	8	3
		Uzak	8	2	4
	Gelişmişlik	Az	6	4	3
		Çok	9	6	4
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			5	1
TOPLAM			20	11	7
Pearson's Test Chi-Square			0,644		
p			0,000		

“Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesine Geçtikten Sonra İlçemizde Sunulan Yerel Hizmetlerin Verimliliğinin Arttığını Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %52,6'dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %50'si, yüzölçümü geniş olanların %58,8'i, mahallesi çok olanların %59,1'i, merkeze yakın olanların %38,9'u, gelişmişliği çok olanların %47,4'ü katılıyorum cevabı vermiştir. Hizmet alanının paylaşılmış olması yerel sorunlara olan müdahale hızını artırmakta, bölge sorunlarına ve ihtiyaçlarına hâkim olan yöneticilerin kararları ve müdahaleleri ile az kaynakla çok verim sağlama

olanağını artırmaktadır. Katılmıyorum cevabı verenlerin %85,7'si yüzölçümü dar olan ilçelerdir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre ilçelerdeki hizmet anlayışının temelindeki yaklaşımın büyükşehir anlayışı çerçevesinde olması olumlu bir gelişmedir. Bu soruya katılmıyorum cevabı verenlerin %95'i AKP'lidir. Katılmıyorum cevabı verenlerin genel görüşü ise iktidar partisinden olmayan belediyelerin hizmet adaletinden yoksun olduğu yönündedir.

Tablo 2.17. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesine geçtikten sonra ilçemiz halkının yerel kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırmıştır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	19	8	4	
		CHP	1	0	4	
		MHP	0	0	2	
	Nüfus	Az	4	0	6	
		Çok	12	6	4	
	Yüzölçümü	Dar	5	2	8	
		Geniş	11	4	2	
	Mahalle Sayısı	Az	2	2	6	
		Çok	14	4	4	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	8	6	4	
		Uzak	8	0	6	
	Gelişmişlik	Az	6	2	5	
		Çok	10	4	5	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			4	2	0
	TOPLAM			20	8	10
Pearson's Test Chi-Square			0,659			
p			0,000			

“Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesine Geçtikten Sonra İlçemiz Halkının Yerel Kamu Hizmetlerine Ulaşımı Kolaylaştırmıştır” sorusuna katılmıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %52,6'dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %54,5'i, yüzölçümü geniş olanların %64,7'si, mahallesi çok olanların %63,6'sı, merkeze

yakın olanların %44,4'ü, gelişmişliği çok olanların %52,6'sı katılıyorum cevabı vermiştir.

Kamu hizmetlerinin sunumundaki temel amaç herkese eşit şartlarda hizmet sunmaktır. Bu konuda siyasi düşünceler, çıkarlar, inançlar gibi değerler dikkate alınmaz. Kişilerin ekonomik durumları, yaşam standartları, düşkünlükleri, özür durumları dikkate alınarak hizmet sunulur. Halkın sunulan hizmetten eşit şartlarda faydalanabilmesi veya hizmete ulaşabilmesi için halkın değerleri ve özür durumları dikkate alınmalıdır (Savaş Yavuzçehre, 2005: 100-101).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılıyorum cevabı verenlerin %95'i AKP'lidir. MHP'lilerin hiçbir yere yerel kamu hizmetlerine ulaşımın kolaylaşmadığını düşünmektedir.

Tablo 2.18. "Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle İlçe Belediyeleri arasında koordinasyon artmıştır" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	19	9	3	
		CHP	1	0	4	
		MHP	0	0	2	
	Nüfus	Az	5	0	5	
		Çok	12	6	4	
	Yüzölçümü	Dar	7	1	7	
		Geniş	9	6	2	
	Mahalle Sayısı	Az	5	0	5	
		Çok	11	7	4	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	9	5	4	
		Uzak	8	1	5	
	Gelişmişlik	Az	9	0	4	
		Çok	8	6	5	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			3	3	0
	TOPLAM			20	9	9
Pearson's Test Chi-Square			0,693			
p			0,000			

"Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesiyle İlçe Belediyeleri Arasında Koordinasyon Artmıştır" sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı %52,6'dır. Nüfusu çok olan ilçelerin katılıyorum cevabı verme oranı 54,5'tir. Yüzölçümü dar olan ilçelerin katılıyorum cevabı verme oranı %46,6'dır. Gelişmişliği çok olan

ilçelerin katılıyorum cevabı verme oranı ise %42,1'dir. Merkeze yakın olan ilçelerin katılıyorum cevabı verme oranı ise %50'dir. Büyükşehir Belediyesinin katılıyorum cevabı verme oranı %50'dir. Bu sonuçlar göstermektedir ki ilçe belediyelerinin tam anlamıyla koordineli çalışmaları henüz sağlanamamıştır.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre MHP'liler ilçe belediyeleri arasında koordinasyonun artmadığını düşünmektedir. Bu konuda siyasi çekişmelerin ve iktidar/ muhalefet çatışmalarının olduğu görüşündedir. Ancak 6360 sayılı kanun yerel yönetim politikaları çerçevesinde ortak hareket edilmesi konusunda koordinasyon ve iş birliğini kaçınılmaz kılmaktadır. Uygulama yetersizliklerini ve hatalarını en aza indirmek için siyasi çatışmaların bir kenara bırakılması, eşitlik ilkesi çerçevesinde hizmet sunmaya odaklanılmalıdır. Bu konuda tüm faaliyetlerin planlanması ve uygulanmasında paylaşımcı tutum hizmet alıcısı olanlar için en üst düzeyde faydayı sağlayacaktır.

Tablo 2.19. "Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin yazışmaları ve bürokrasiyi artırdığını düşünüyorum" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	7	15	9
		CHP	2	0	3
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	4	2	4
		Çok	7	11	4
	Yüzölçümü	Dar	5	7	3
		Geniş	5	7	5
	Mahalle Sayısı	Az	4	4	2
		Çok	6	10	6
	Merkeze Uzaklık	Yakın	7	9	2
		Uzak	4	4	6
	Gelişmişlik	Az	6	3	4
		Çok	5	10	4
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	2
TOPLAM			11	15	12
Pearson's Test Chi-Square			-0,331		
p			0,042		

“Büyükşehir Belediyesi Statüsüne Geçilmesinin Yazışmaları ve Bürokrasiyi Artırdığını Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %28,9, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %39,5 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %31,6’dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %31,9’u, yüzölçümü geniş olanların %29,4’ü, mahallesi çok olanların %27,3’ü, merkeze yakın olanların %38,9’u, gelişmişliği çok olanların %26,3’ü katılıyorum cevabı vermiştir. Yeni bir kanun ile yeni bir yapılanmanın olduğu bir yerde planlama ve uygulama bütünlüğü için yazışma sayısında bir artış olması doğal bir sonuçtur. Nüfusu çok olan ilçe belediyelerinde kısmen katılıyorum cevabı diğer cevapların toplamına eşittir. Yazışmaların bazı konularda azaldığı ancak alınan kararların bildirilmesi ve yeni uygulamaların anlatılması konularındaki yazışmaların arttığı belirtilmiştir. Büyükşehir belediyesinin ise yazışmaların arttığı fikrine katılmadığı görülmektedir.

Yeni bir yapılanma çerçevesinde yazışma yükünün artmasını kabul edilebilir bulunmasına karşın bürokratik engelleri artırdığı fikrine karşı olumsuz bir tutum söz konusudur. Yapılan planlamalar için kurulacak komisyon üyelerinin toplanması, ortak karar alınması, kararın uygulanması, kararların adli ortamlara taşınması, uygulanabilecek olan faaliyetler için finansal kaynak ve iş gücü oluşturulması gibi bürokratik engellerin ortadan kalktığı düşünülmektedir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre bürokratik engelleri kaldırdığı veya artırdığı yönünde fikir birliği sağlanamamıştır. Yazışmaların ve bürokratik engellerin arttığını savunanların oranı %28,9’dur. Bu konuda en çok katılıyorum cevabı verenler AKP’lilerdir.

Tablo 2.20. “Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçilmesinin ardından su faturalarından şikâyetler artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	9	15	7
		CHP	3	0	2
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	5	4	1
		Çok	8	8	6
	Yüzölçümü	Dar	6	5	4
		Geniş	8	6	3
	Mahalle Sayısı	Az	5	4	1
		Çok	9	7	6
	Merkeze Uzaklık	Yakın	5	9	4
		Uzak	8	3	3
	Gelişmişlik	Az	7	4	2
Çok		6	8	5	
Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			1	3	2
TOPLAM			14	15	9
Pearson's Test Chi-Square			-0,373		
p			0,021		

“Büyükşehir Belediyesi Statüsüne Geçilmesinin Ardından Su Faturalarından Şikâyetler Artmıştır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %36,8, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %39,5 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %23,7'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %36,4'ü, yüzölçümü geniş olanların %47,1'i, mahallesi çok olanların %40,9'u, merkeze yakın olanların %27,8'i, gelişmişliği çok olanların %31,6'sı katılıyorum cevabı vermiştir. 6360 sayılı kanundan önce cüzi miktarlarda su faturası ödeyen bireyler kanundan sonra sağlıklı içme suyu sağlanması, çevre temizliği ve atık uzaklaştırma çalışmaları gibi sunulan hizmetlerinde su faturalarına yansıtılması şikâyetleri artırdığı gerçeğini oluşturmaktadır. Verilen hizmetlerin belediye maliyetlerini artırdığı ve 'her hizmetin bir bedeli olacaktır' gerçeği düşünüldüğünde şikâyetlerin var olma olasılığını artırmaktadır.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre katılıyorum cevabı

verenlerin %64,3'ü AKP'li, %21,4'ü CHP'li, %14,3'ü MHP'lidir. Kısmen katılıyorum cevabı verenlerin hepsi AKP'lidir.

Tablo 2.21. “Köyden dönüşen mahallelerde ulaşım ile alakalı sorunlar yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	7	13	11
		CHP	4	0	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	4	3	3
		Çok	9	7	6
	Yüzölçümü	Dar	7	4	4
		Geniş	5	7	5
	Mahalle Sayısı	Az	4	2	4
		Çok	8	9	5
	Merkeze Uzaklık	Yakın	6	6	6
		Uzak	7	4	3
	Gelişmişlik	Az	5	4	4
		Çok	8	6	5
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		1	2	3
TOPLAM		13	13	12	
Pearson's Test Chi-Square		-0,471			
p		0,003			

“Köyden Dönüşen Mahallelerde Ulaşım ile Alakalı Sorunlar Yaşanmaktadır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %34,2, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %34,2 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı % 31,6'dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %40,9'u, yüzölçümü geniş olanların %29,4'ü, mahallesi çok olanların %36,4'ü, merkeze yakın olanların %33,3'ü, gelişmişliği çok olanların %42,1'i katılıyorum cevabı vermiştir. Büyükşehir belediyesi tarafından verilen cevapların yarısı ulaşım sorunları yaşanmadığı yönündedir. Ancak merkeze uzak olan belediyelerin vermiş olduğu 14 cevabın sadece 3 tanesi sorun yaşanmadığı yönündedir. 6360 sayılı kanun öncesindeki şartlarda yapılan ve alışlagelmiş taşımacılıklar halen devam etmektedir. Coğrafi şartların ve yerleşme düzeninin göz önüne alınması, belediyelerin imkanları dahilinde tek başına bu sorunu çözemedikleri, merkez belediyelerin bu sorunlarla karşılaşmadığı görülmektedir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre köyden ya da beldeden mahalleye dönüşen yerlerin ulaşım sorununun olduğu ya da kısmen bu sorunun varlığı fikri oluşmuştur. Bu sorunun yaşanmadığını düşünenler cevap verenlerin %31,6'sını kapsamaktadır. Bunların ise %91,7'si AKP'lidir.

Tablo 2.22. “Belediyemizin mali özerkliğinin azaldığını düşünüyorum” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	8	13	10
		CHP	4	0	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	6	0	4
		Çok	8	11	3
	Yüzölçümü	Dar	10	2	3
		Geniş	4	9	4
	Mahalle Sayısı	Az	8	0	2
		Çok	6	11	5
	Merkeze Uzaklık	Yakın	7	9	2
		Uzak	7	2	5
	Gelişmişlik	Az	5	4	4
		Çok	9	7	3
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	2
TOPLAM			14	13	11
Pearson's Test Chi-Square			-0,505		
p			0,001		

“Belediyemizin Mali Özerkliğinin Azaldığını Düşünüyorum” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %36,8, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %34,2 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %28,9'dur. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %36,4'ü, yüzölçümü geniş olanların %23,5'i, mahallesi çok olanların %27,3'ü, merkeze yakın olanların %38,9'u, gelişmişliği çok olanların %47,4'ü katılıyorum cevabı vermiştir. Genel Bütçe Vergi gelirlerinden ilçe belediyelerinin almış olduğu pay 2,50'den 4,50'ye yükseltilmiş olsa da gelirlerinin %30'unu büyükşehir belediyesine verecek olmaları, büyükşehir belediyesinin hizmet sınırlarının ilçe sınırlarını da kapsıyor olması ilçe belediyelerinin özerkliğini kısıtladığı düşüncesine sebep olmaktadır.

Mali özerklik, yerel yönetimlerin, merkezi yönetime mali anlamda bağlı olmadan, kendilerine verilen görev ve sorumluluklarını yerine getirebilecek kadar yeterli kaynağa sahip olması ve bu kaynakları serbestçe harcayabilmesi olarak tanımlanabilir. 5216 sayılı Kanunun 25. maddesinde; büyükşehir belediye bütçesi ile ilçe belediyelerinden gelen bütçelerin büyükşehir belediye meclisine sunulacağı, büyükşehir belediye meclisince “yatırım ve hizmetler arasında bütünlük” sağlayacak biçimde bu bütçelerin aynen veya değiştirilerek kabul edileceği hüküm altına alınmıştır. Bu yasa maddesi de göstermektedir ki büyükşehir ilçe belediyeleri mali özerkliğini yitirmiştir. Mali anlamda özerk belediyelerin tesis edilebilmesi, yeterli vergi kaynaklarının bu idarelerin kullanımına aktarılması ile mümkün olacaktır (Alıcı, 2013: 140-142).

6360 sayılı kanunun 7. maddesinde belirtildiği üzere ilçe belediyeleri bütçelerini büyükşehir belediyesinin stratejik planlarını tutturmak hedefiyle planlar maddesi yer almaktadır (6360 SK/ Md.7). 6360 sayılı kanunun uygulayıcılarının ilçe belediyelerinin büyükşehir belediyesinden bağımsız bir mali özerkliğinin olduğunu düşünmesi oldukça güçtür. Büyükşehir belediyesine bağlı ilçe belediyelerinin olması yasanın oluşturulma fikri olan yerleşme hareketine uygundur.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre ilçe belediyelerinin mali özerkliğinin ortadan kalktığı fikri hakimdir. Mali özerkliğin olması için kendi bütçesini kendisinin kullanabiliyor olması gerekmektedir. CHP %80'i ve MHP'lilerin tamamı ilçe belediyelerinin mali özerkliğinin azaldığı düşüncesindedir. Bu düşünceye katılmayan AKP'lilerin oranı %28,9'dur.

Tablo 2.23. “Belediyemizin sorumluluk sahasının genişlemesi hizmet sunumunda aksamalara neden olmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	4	13	14
		CHP	4	0	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	5	3	2
		Çok	3	10	9
	Yüzölçümü	Dar	7	2	6
		Geniş	1	11	5
	Mahalle Sayısı	Az	5	1	4
		Çok	3	12	7
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	9	5
		Uzak	4	4	6
	Gelişmişlik	Az	2	6	5
		Çok	6	7	6
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		0	2	4
TOPLAM		8	15	15	
Pearson's Test Chi-Square		-0,433			
p		0,007			

“Belediyemizin Sorumluluk Sahasının Genişlemesi Hizmet Sunumunda Aksamalara Neden Olmaktadır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %21, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %39,5 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %39,5'tir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6'sı, yüzölçümü geniş olanların %0,6'sı, mahallesi çok olanların %13,6'sı, merkeze yakın olanların %22,2'si, gelişmişliği çok olanların %31,6'sı katılıyorum cevabı vermiştir. Bu cevaplara göre genel görüş hizmet sunumunda aksamalar olacağı yönündedir. Büyükşehir belediyesinin verdiği cevaplara göre büyük bir oranla (%66,7) hizmet sunumunda aksamaların olmayacağı düşüncesindedir.

Düzenli planlama ve uygulama ile yeterli ekipman ve iş gücü de sağlandığı zaman herhangi bir aksamanın olmayacağı kanaati yaygındır. Bir ekibin sürekli aynı işi yapması, profesyonel çalışma şartlarının yerine getirilmesi başarılı bir hizmet sunumu sonucunu doğuracaktır.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre geniş bir alana hizmet vermenin herhangi bir aksaklığa neden olmadığı yönündedir. AKP'lilerin sadece

%12,9'u genişleyen hizmet alanının hizmet sunumunda aksamalara yol açacağını düşünmektedir. CHP'lilerde ise bu oran %80'dir. Ancak kişi sayısı olarak eşittirler.

Tablo 2.24. “Büyükşehir yönetimine geçilmesiyle ilçe belediyelerinin Büyükşehir Belediyesine bağımlılığı artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	12	12	7	
		CHP	3	1	1	
		MHP	2	0	0	
	Nüfus	Az	5	3	2	
		Çok	3	10	9	
	Yüzölçümü	Dar	10	4	1	
		Geniş	6	7	4	
	Mahalle Sayısı	Az	5	4	1	
		Çok	11	7	4	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	11	7	0	
		Uzak	6	3	5	
	Gelişmişlik	Az	6	3	4	
		Çok	11	7	1	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	3	3
	TOPLAM			17	13	8
Pearson's Test Chi-Square			-0,372			
p			0,021			

“Büyükşehir Yönetimine Geçilmesiyle İlçe Belediyelerinin Büyükşehir Belediyesine Bağımlılığı Artmıştır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %44,7, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %34,2 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %21,1'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6'sı, yüzölçümü geniş olanların %35,3, mahallesi çok olanların %50'si, merkeze yakın olanların %61,1'i, gelişmişliği çok olanların %57,9'u katılıyorum cevabı vermiştir. 6360 sayılı kanunun 7. maddesinde yer alan büyükşehir ilçe belediyelerin görev, yetki ve sorumlulukları konusunda büyükşehir belediyesinin imar planına uygun hareket eder, büyükşehir belediyesinin vermiş olduğu görevleri yerine getirir, büyükşehir belediyesinin yaptığı, işlettiği yerlere ruhsat verir ve denetler maddeleri yer almaktadır. Dolayısıyla ilçe belediyeleri büyükşehir belediyesine bağlı çalışmaktadır.

İdari özerklik, yerel yönetimlerin kendi seçilmiş organlarıyla, merkezi yönetimin müdahalesi olmaksızın serbestçe karar alıp uygulayabilmesi anlamına gelmektedir. Mevcut yasalarla büyükşehir ilçe belediyesinin ilçe mülki sınırı içerisinde yetkili tek yerel yönetim birimi olmadığı, asli nitelikli mahalli müşterek hizmetlerde büyükşehir belediyesinin belirleyiciliğinin bulunduğu, özellikle büyükşehir belediyesinin bir vesayet makamı gibi ilçe belediyelerinin organlarının almış olduğu kararlar üzerinde “değiştirerek onaylama” yetkisine de sahip olduğu, bu nedenle büyükşehir ilçe belediyelerinin idari ve mali anlamda yeterince özerk olmadıkları görülmektedir (Alıcı, 2013: 136-138).

Yerel yönetim anlayışı tek bir merkeze bağlı kalmamayı, sorun tespit etme, çözüm üretme, uygulama ve hizmet sunumu gibi konularda özerk davranmayı gerektirir. Ancak büyükşehir belediyesinin hizmet sahasının tüm belediyelerin hizmet sahasını da kapsıyor olması, bazı kararları büyükşehir belediyesinin onaylaması merkezi yönetime bağımlılığı beraberinde getirmektedir (Genç, 2014: 7).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılmıyorum cevabı veren AKP'lilerin oranı %22,6'dır. Katılıyorum cevabı veren AKP'lilerin oranı ise %38,7'dir. MHP'lilerin hepsi ilçe belediyelerinin büyükşehir belediyesine bağımlının arttığını düşünmektedir. CHP'lilerin bu oranı %60'tır.

Tablo 2.25. “Büyükşehir yönetimine geçilmesiyle ilçe belediyelerinin temsil imkânı azalmıştır (temsil adaletsizliği)” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	6	14	11
		CHP	3	1	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	5	3	2
		Çok	3	10	9
	Yüzölçümü	Dar	8	6	1
		Geniş	3	7	7
	Mahalle Sayısı	Az	4	5	1
		Çok	7	8	7
	Merkeze Uzaklık	Yakın	6	9	3
		Uzak	5	4	5
	Gelişmişlik	Az	5	3	5
Çok		6	10	3	
Büyükşehir Belediyelerinin Cevapları			0	2	4
TOPLAM			11	15	12
Pearson's Test Chi-Square			-0,521		
p			0,001		

“Büyükşehir Yönetimine Geçilmesiyle İlçe Belediyelerinin Temsil İmkânı Azalmıştır (Temsil Adaletsizliği)” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %28,9, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %39,5 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %31,6’dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6’sı, yüzölçümü geniş olanların %17,6’sı, mahallesi çok olanların %31,8’i, merkeze yakın olanların %33,3’ü, gelişmişliği çok olanların %31,6’sı katılıyorum cevabı vermiştir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre ilçe belediyelerinin temsil adaletsizliği artmıştır. Temsil adaletsizliği olduğunu düşünenler ile kısmen bu konuya katılanların oranları %68,4’tür. AKP’lilerin %45,2’si kısmen katılıyorum cevabı vermiştir. MHP’lilerin hepsi temsil adaletsizliğinin olduğu düşüncesindedir.

Tablo 2.26. “Büyükşehir düzenlemeleri sonrasında halkın altyapı konusundaki şikâyetleri artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	3	9	19	
		CHP	4	0	1	
		MHP	1	1	0	
	Nüfus	Az	5	3	2	
		Çok	3	10	9	
	Yüzölçümü	Dar	6	1	8	
		Geniş	2	9	6	
	Mahalle Sayısı	Az	4	1	5	
		Çok	4	9	9	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	5	7	6	
		Uzak	3	3	8	
	Gelişmişlik	Az	3	5	5	
		Çok	5	5	9	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	0	6
	TOPLAM			8	10	20
Pearson's Test Chi-Square			-0,607			
p			0,000			

“Büyükşehir Düzenlemeleri Sonrasında Halkın Altyapı Konusundaki Şikâyetleri Artmıştır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %21,1, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %26,3 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %52,6’dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6’sı, yüzölçümü geniş olanların %11,8, mahallesi çok olanların %18,2’si, merkeze yakın olanların %27,8’i, gelişmişliği çok olanların %26,3’ü katılıyorum cevabı vermiştir. Verilen cevaplara göre halkın altyapı konusundaki şikâyetlerinin artmadığı düşüncesi hakimdir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında alt yapı konusunda halkın şikâyetlerinin arttığını düşünenlerin siyasi kimlikleri ön plana çıkmaktadır. Katılımcılardan şikâyetlerin arttığını düşünen 8 kişiden 5 kişininin muhalefet partilerinden olmaları dikkat çekmektedir. AKP’lilerin %9,7’si şikâyetlerin arttığını düşünmektedir. CHP’lilerin ise %20’si şikâyetlerin artmadığını düşünmektedir.

Tablo 2.27. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi sonrasında ilçemizde ulaşım şikâyetleri artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	2	10	19
		CHP	4	0	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	3	2	5
		Çok	5	7	10
	Yüzölçümü	Dar	5	3	7
		Geniş	3	5	9
	Mahalle Sayısı	Az	3	2	5
		Çok	5	6	11
	Merkeze Uzaklık	Yakın	3	6	9
		Uzak	5	3	6
	Gelişmişlik	Az	5	2	6
		Çok	3	7	9
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	1
TOPLAM			8	10	20
Pearson's Test Chi-Square			-0,668		
p			0,000		

“Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesi Sonrasında İlçemizde Ulaşım Şikâyetleri Artmıştır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %21,1, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %26,3 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %52,6’dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %22,7’si, yüzölçümü geniş olanların %17,6’sı, mahallesi çok olanların %22,7’si, merkeze yakın olanların %16,7’si, gelişmişliği çok olanların %15,8’i katılıyorum cevabı vermiştir. Şikâyet konuları ulaşım hizmetlerinin aksamasından mı kaynaklanmaktadır yoksa ulaşım hizmeti sunan bireylerden mi kaynaklanmaktadır, bunun ayırt edilmesi şarttır. Ancak genel düşünce şikâyetlerin artmadığı yönündedir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara AKP’lilerin şikâyetlerin arttığını düşünen AKP’lilerin oranı %6,5, CHP’lilerin %80, MHP’lilerin ise %100’dür.

Tablo 2.28. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi sonrasında ilçemizde imar düzenlemeleri konusundaki şikâyetler artmıştır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	5	9	17
		CHP	3	1	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	6	0	4
		Çok	2	11	9
	Yüzölçümü	Dar	7	1	7
		Geniş	1	10	6
	Mahalle Sayısı	Az	6	0	4
		Çok	2	11	9
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	7	7
		Uzak	4	4	6
	Gelişmişlik	Az	3	5	5
		Çok	5	6	8
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	1
TOPLAM			8	12	18
Pearson's Test Chi-Square			-0,400		
p			0,013		

“Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesi Sonrasında İlçemizde İmar Düzenlemeleri Konusundaki Şikâyetler Artmıştır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %21,1, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %31,6 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %47,3’tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %0,9’u, yüzölçümü geniş olanların %0,6’sı, mahallesi çok olanların %0,9’u, merkeze yakın olanların %22,2’si, gelişmişliği çok olanların %26,3’ü katılıyorum cevabı vermiştir.

Kısmen katılıyorum cevapları ise bazen kısas tutacak bir verinin olmaması anlamı taşımaktadır. Daha önceden bu konuda bir şikâyet yoksa ve hala şikâyetsizlik durumu varsa fikrim yok yerine kısmen katılıyorum seçeneği işaretlenmiştir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP'lilerin %54,8'i,

CHP'lilerin %20'ı, MHP'lilerin ise %0'ı imar düzenlemeleri hakkında şikayetlerin artmadığı düşüncesindedir.

Tablo 2.29. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle Büyükşehir Belediyesi ile aramızda koordinasyon sorunları yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	3	8	20	
		CHP	4	0	1	
		MHP	0	2	0	
	Nüfus	Az	4	3	3	
		Çok	3	6	13	
	Yüzölçümü	Dar	6	3	6	
		Geniş	1	6	10	
	Mahalle Sayısı	Az	4	3	3	
		Çok	3	6	13	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	6	8	
		Uzak	3	3	8	
	Gelişmişlik	Az	2	3	8	
		Çok	5	6	8	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	1	5
	TOPLAM			7	10	21
Pearson's Test Chi-Square			-0,528			
p			0,001			

“Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesiyle Büyükşehir Belediyesi İle Aramızda Koordinasyon Sorunları Yaşanmaktadır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %18,4, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %26,3 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %55,7'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6'sı, yüzölçümü geniş olanların %0,6'sı, mahallesi çok olanların %13,6'sı, merkeze yakın olanların %22,2'si, gelişmişliği çok olanların %26,3'ü katılıyorum cevabı vermiştir.

İllere büyükşehir statüsü verilmesi, hizmet sınırlarının mülki sınırların tamamını kapsaması, alınacak kararların ve verilecek hizmet sunumlarında bir bütünsellik sağlanmasını kaçınılmaz kılmıştır. Birden fazla yerel yönetimin olması gibi dağınık bir yapının ortadan kaldırılması, hizmet planlaması ve sunumunun

tekelde toplanması ağır bürokrasi engelinden uzaklaşarak planlama ve uygulama kolaylığı sağlamakta, halkın eşit şartlarda hizmet almasını sağlamakta, halkın yönetime katılımının sağlanması yerel ihtiyaçların belirlenmesine ve lokal uygulamalara imkan sağlamaktadır (Genç, 2014: 3).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre ilçe belediyeleri büyükşehir belediyesi ile uyumlu çalışma konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını düşünmektedir. CHP'lilerin %80'i koordinasyon sorunu olduğunu düşünmektedir. MHP'lilerin hepsinin kısmen katılıyorum düşüncesinde olduğu görülmektedir. AKP'lilerin koordinasyon sorunlarının arttığını düşünme oranı %9,7'dir.

Türkiye'deki kamu yönetimi sisteminde yapılan değişiklikle nüfusu 750 binin üzerindeki illerde iki düzeyli bir yerel yönetim sistemi getirilmiştir. 5216 sayılı kanun ile büyükşehir belediyelerine büyük yetkiler verilmiştir. 6360 sayılı kanun ile de ilçe belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir. Ancak ilçe belediyelerine verilen yetkiler büyükşehir belediyesine verilenlerle kıyaslanamayacak kadar az ve kısıtlıdır. Bu nedenle illerde büyükşehir belediyeleri kamu hizmetinin asıl sunucusu ve sorumlusu konumundadır (İzci ve Turan, 2013: 133- 134). Büyükşehir belediyesi bağlı bulunan ilçe belediyeleriyle siyasi kimlikleri dışında koordineli çalışmak zorundadır. Bu koordinasyonun sağlanması ilçe halklarının hizmet alabilmesi için zaruriyet arz etmektedir. Büyükşehir belediyesinin bu koordinasyonu sağlaması eşit hizmet sunumu açısından asıl görevlerindedir.

Tablo 2.30. “Büyükşehir Belediyesi ile imar yetkilerinin bölüşümünde ve uygulanmasında sorunlar yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	5	15	11
		CHP	4	0	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	6	1	3
		Çok	3	13	6
	Yüzölçümü	Dar	8	3	4
		Geniş	1	12	4
	Mahalle Sayısı	Az	6	3	1
		Çok	3	12	7
	Merkeze Uzaklık	Yakın	5	9	4
		Uzak	4	5	5
	Gelişmişlik	Az	3	7	3
		Çok	6	7	6
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	3
TOPLAM			9	17	12
Pearson's Test Chi-Square			-0,380		
p			0,019		

“Büyükşehir Belediyesi İle İmar Yetkilerinin Bölüşümünde ve Uygulanmasında Sorunlar Yaşamaktayız” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %23,7, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %44,7 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %31,6’dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6’sı, yüzölçümü geniş olanların %0,6’sı, mahallesi çok olanların %13,6’sı, merkeze yakın olanların %27,7’si, gelişmişliği çok olanların %31,6’sı katılıyorum cevabı vermiştir. Kısmen katılıyorum cevabı verenlerin görüşme gününe kadar imar yetkileri hususunu kapsayan bir durumla karşılaşmamaları yani yaşanmamışlıkları nedeniyle bu yönde görüş belirtmişlerdir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılıyorum cevabı veren AKP’lilerin oranı %16,1, CHP’lilerin %80, MHP’lilerin %0’dır. İmar yetkileri konusunda olumlu ya da olumsuz herhangi bir yetki karşılaşmasının olmaması kısmen katılıyorum cevabının oranını (%44,7) artırmıştır.

Tablo 2.31. “Eski Köylere/Yeni Mahallelere hizmet götürme konusunda personel açısından sorunlar yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	4	12	15
		CHP	4	0	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	5	1	4
		Çok	3	9	10
	Yüzölçümü	Dar	7	1	7
		Geniş	1	10	6
	Mahalle Sayısı	Az	5	1	4
		Çok	3	10	9
	Merkeze Uzaklık	Yakın	5	7	6
		Uzak	3	3	8
	Gelişmişlik	Az	2	4	7
Çok		6	6	7	
Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	4	2
TOPLAM			8	14	16
Pearson's Test Chi-Square			-0,443		
p			0,005		

“Eski Köylere/Yeni Mahallelere Hizmet Götürme Konusunda Personel Açısından Sorunlar Yaşamaktayız” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %21,1, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %36,8 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %42,1’dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6’sı, yüzölçümü geniş olanların %0,6’sı, mahallesi çok olanların %13,6’sı, merkeze yakın olanların %27,8’i, gelişmişliği çok olanların %31,6’sı katılıyorum cevabı vermiştir. Personel yetersizliği durumu halen sunulan hizmetlerin aksamaması ile ilişkilendirildiği için şuan böyle bir sorunun yaşandığı fikri zayıf kalmıştır.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılıyorum cevabı verenlerin %50’si AKP’li, %50’si ise CHP’lidir. AKP’lilerin kendi içinde katılıyorum cevabı oranı %12,9, katılmıyorum cevabı oranı %48,4, kısmen katılıyorum cevabı oranı %38,7’dir.

Tablo 2.32. “Yeni Mahallelere hizmet götürme konusunda teknik ekipman, araç-gereç sorunu yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	5	10	16
		CHP	4	0	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	6	1	3
		Çok	5	8	9
	Yüzölçümü	Dar	8	1	6
		Geniş	3	8	6
	Mahalle Sayısı	Az	6	1	3
		Çok	5	8	9
	Merkeze Uzaklık	Yakın	5	7	6
		Uzak	6	2	6
	Gelişmişlik	Az	4	4	5
		Çok	7	5	7
	Büyükşehir Belediyelerinin Cevapları			0	1
TOPLAM			11	10	17
Pearson's Test Chi-Square			-0,608		
p			0,000		

“Yeni Mahallelere Hizmet Götürme Konusunda Teknik Ekipman, Araç-Gereç Sorunu Yaşamaktayız” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %28,9, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %26,3 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %44,8’dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %22,7’si, yüzölçümü geniş olanların %17,6’sı, mahallesi çok olanların %22,7’si, merkeze yakın olanların %27,7’si, gelişmişliği çok olanların %36,8’i katılıyorum cevabı vermiştir. Dar bir yüzölçümüne sahip olan belediyelerin kendi teçhizatları ve aletleri ile ilçe merkezindeki ihtiyaçlarını giderebiliyorken, 6360 sayılı kanun sonrasında hizmet sunması gereken alan genişlemiş ve mevcut teçhizatları ve aletleri yetersiz kalmıştır. Bu nedenle yüzölçümü dar olan ilçe belediyelerinin katılıyorum cevabı oranı %53,3’tür.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP’lilerin katılmıyorum cevabı oranı %51,6, kısmen katılıyorum cevabı oranı %32,3, katılıyorum cevabı

oranı ise %16,1'dir. CHP'lilerin %80'i, MHP'lilerin %100'ü sorun yaşamakta olduğunu belirtmiştir.

Tablo 2.33. “Büyükşehir Belediyesi düzenlemesiyle belediyelerle Mülki İdareler arasında görev ve yetki çatışmaları yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	3	12	16
		CHP	4	0	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	5	1	4
		Çok	2	11	9
	Yüzölçümü	Dar	7	1	7
		Geniş	0	12	5
	Mahalle Sayısı	Az	5	1	4
		Çok	2	12	8
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	7	7
		Uzak	3	5	6
	Gelişmişlik	Az	2	6	5
		Çok	5	6	8
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	2
TOPLAM			7	14	17
Pearson's Test Chi-Square			-0,484		
p			0,002		

“Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesiyle Belediyelerle Mülki İdareler Arasında Görev ve Yetki Çatışmaları Yaşanmaktadır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %18,4, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %36,8 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %44,8'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %0,9'u, yüzölçümü geniş olanların %0'ı, mahallesi çok olanların %0,9'u, merkeze yakın olanların %22,2'si, gelişmişliği çok olanların %26,3'ü katılıyorum cevabı vermiştir. Nüfusu çok, yüzölçümü geniş ve mahallesi çok olanların cevapları kısmen katılıyorum ağırlıklıdır. Hizmet sunumunun geniş bir alanı veya büyük bir nüfusa sunulabilmesi için zamanı, teçhizatı ve insan gücünü en verimli kullanmaya çalışan belediyelerin hizmet sunum hızlarının yavaşlaması kısmen mülki idare engeline takılmaktadır. Bürokratik engellerin aşılması bazen zaman alıcı olmakta, bazen de imkansız hale gelmektedir. Görev, yetki ve

sorumluluklar çerçevesinde hareket edilmesi çatışmaları ya da sorunları önleyecektir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre katılıyorum cevabı veren AKP'lilerin oranı %9,7, katılmıyorum cevabı veren AKP'lilerin oranı ise %38,7'dir. CHP'lilerin %80'i katılıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.34. "Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi yerel demokrasi açısından uygun değildir" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	2	7	21	
		CHP	4	0	1	
		MHP	2	0	0	
	Nüfus	Az	4	1	5	
		Çok	4	6	11	
	Yüzölçümü	Dar	6	1	8	
		Geniş	2	6	8	
	Mahalle Sayısı	Az	4	1	5	
		Çok	4	6	11	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	3	4	10	
		Uzak	5	3	6	
	Gelişmişlik	Az	5	2	6	
		Çok	3	5	10	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	0	6
	TOPLAM			8	7	22
Pearson's Test Chi-Square			-0,759			
p			0,000			

"Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesi Yerel Demokrasi Açısından Uygun Değildir" sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %21,6, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %18,9 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %59,5'tir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %19'u, yüzölçümü geniş olanların %12,5'i, mahallesi çok olanların %19'u, merkeze yakın olanların %17,6'sı, gelişmişliği çok olanların %16,7'si katılıyorum cevabı vermiştir. 6360 Sayılı Kanun ile yapılan büyükşehir düzenlemesinin yerel demokrasi açısından uygun bir düzenleme olduğu fikri yaygındır.

Yerel demokrasilerin güçlü olması yerel ekonomilerin kalkınması açısından büyük önem taşır. Ekonomiyi ayakta tutan yatırımlardır. Yatırımcılar yerel demokrasilerin güçlü olduğu, yönetime ve yaşama yansıtıldığı yerlerde yatırım yaparlar. Yönetimsel yenilikler ise halk tarafından desteklenir ve yeniliklere katılımları artar. Yerel demokrasiler halkın yönetime katılımının sağlanması açısından bile çok önemlidir (Savaş Yavuzçehre, 2005: 91-93).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre katılıyorum diyenlerin yarısı CHP'li, %25'i AKP'li ve %25'i MHP'lidir. Katılıyorum cevabı verenlerin tüm cevaplardaki oranı %21,6'dır. Kısmen katılıyorum diyenlerin hepsi AKP'lidir.

Tablo 2.35. “Eski Köyler/Yeni Mahallelerin ilçe merkezine uzak olması hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	7	8	16
		CHP	4	0	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	4	2	4
		Çok	9	5	8
	Yüzölçümü	Dar	6	1	8
		Geniş	7	6	4
	Mahalle Sayısı	Az	4	1	5
		Çok	9	6	7
	Merkeze Uzaklık	Yakın	8	4	6
		Uzak	5	3	6
	Gelişmişlik	Az	5	3	5
Çok		8	4	7	
Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		0	1	5	
TOPLAM		13	8	17	
Pearson's Test Chi-Square		-0,555			
p		0,000			

“Eski Köyler/Yeni Mahallelerin İlçe Merkezine Uzak Olması Hizmet Sunumunu Olumsuz Etkilemektedir” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %34,2, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %21,1 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %44,7'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %40,9'u,

yüzölçümü geniş olanların %41,2'si, mahallesi çok olanların %40,9'u, merkeze yakın olanların %44,4'ü, gelişmişliği çok olanların %42,1'i katılıyorum cevabı vermiştir. Merkeze uzak olanların %35,7'si katılıyorum, %21,4'ü kısmen katılıyorum, %42,9'u katılmıyorum cevabı vermiştir. Eski köy/ yeni mahallelerin hizmet beklentileri henüz tam oluşmadığı için bu hususta herhangi bir hizmet aksaması olmadığı fikri vardır. Bu yerleşim yerlerindeki halkın yasal haklarını öğrenmeleri esas sonuçları ortaya çıkaracaktır.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre kısmen katılıyorum cevabı verenlerin hepsi AKP'lidir. Katılıyorum diyenlerin %53,8'i AKP'li, %30,8'i CHP'li, %15,4'ü MHP'lidir. AKP'lilerin %51,6'sı katılmıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.36. “Eski Köyler/Yeni Mahallelerin ilçe merkezi ile arasında coğrafi engeller hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	8	7	16
		CHP	4	0	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	5	0	5
		Çok	9	6	7
	Yüzölçümü	Dar	7	3	5
		Geniş	7	4	6
	Mahalle Sayısı	Az	5	2	3
		Çok	9	5	8
	Merkeze Uzaklık	Yakın	8	6	4
		Uzak	6	0	8
	Gelişmişlik	Az	6	2	5
		Çok	8	4	7
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		0	1	5
TOPLAM		14	7	17	
Pearson's Test Chi-Square		-0,531			
p		0,001			

“Eski Köyler/Yeni Mahallelerin İlçe Merkezi İle Arasında Coğrafi Engeller Hizmet Sunumunu Olumsuz Etkilemektedir” sorusuna katılıyorum cevabı

verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %36,8, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %18,4 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %44,8'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %40,9'u, yüzölçümü geniş olanların %41,2'si, mahallesi çok olanların %40,9'u, merkeze yakın olanların %44,4'ü, gelişmişliği çok olanların %42,1'i katılıyorum cevabı vermiştir. Hizmet sunum alanındaki coğrafi engellerin aşılabilir olduğu, zaman içerisinde yaşanan küçük sorunların da bertaraf edileceği fikri yaygındır. Coğrafi engeller nedeniyle sorun yaşamayan belediyeler bu konuda kısmen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre katılıyorum cevabı verenlerin %57,1'i AKP'li, %28,6'sı CHP'li ve %13,3'ü MHP'lidir. AKP'lilerin kendi içinde bir değerlendirme yapıldığında %25,8'i katılıyorum, %22,6'sı kısmen katılıyorum, %51,6'sı da katılmıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.37. "Köylerin mahalleye dönüşmesi hizmet etkinliğini azaltmıştır" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	2	3	25
		CHP	4	0	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	2	2	6
		Çok	4	3	14
	Yüzölçümü	Dar	4	2	9
		Geniş	2	3	11
	Mahalle Sayısı	Az	2	2	6
		Çok	4	3	14
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	3	10
		Uzak	2	2	10
	Gelişmişlik	Az	2	2	9
		Çok	4	3	11
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	0
TOPLAM			6	5	26
Pearson's Test Chi-Square			-0,586		
p			0,000		

“Köylerin Mahalleye Dönüşmesi Hizmet Etkinliğini Azaltmıştır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %16,2, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %13,5 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %70,3’tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %19’u, yüzölçümü geniş olanların %12,5’i, mahallesi çok olanların %19’u, merkeze yakın olanların %23,5’i, gelişmişliği çok olanların %22,2’si katılıyorum cevabı vermiştir. Köylerin mahalleye dönüşmesi hizmet etkinliğini azaltmamıştır. Planlı bir hizmet sunum anlayışı ilçe belediyelerinin desteğiyle hizmet etkinliğindeki beklenen olumsuzluğu engellemektedir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre katılıyorum cevabı verenlerin %66,7’si CHP’lidir. AKP’lilerin %83,3’si katılmıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.38. “Köylerin mahalleye dönüşmesi tarım ve hayvancılık faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	3	6	22
		CHP	4	0	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	4	0	6
		Çok	3	7	12
	Yüzölçümü	Dar	6	0	9
		Geniş	1	7	9
	Mahalle Sayısı	Az	4	0	6
		Çok	3	7	12
	Merkeze Uzaklık	Yakın	5	4	9
		Uzak	2	3	9
	Gelişmişlik	Az	2	2	9
		Çok	5	5	9
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	1
TOPLAM			7	8	23
Pearson’s Test Chi-Square			-0,553		
p			0,000		

“Köylerin Mahalleye Dönüşmesi Tarım ve Hayvancılık Faaliyetlerini Olumsuz Etkilemiştir” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm

katılımcılar içerisinde %18,4, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %21,1 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %60,5'tir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6'sı, yüzölçümü geniş olanların %0,6'sı, mahallesi çok olanların %13,6'sı, merkeze yakın olanların %27,8'i, gelişmişliği çok olanların %26,3'ü katılıyorum cevabı vermiştir. Köylerin mahalleye dönüşmesi tarım ve hayvancılık faaliyetlerini etkilememiştir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılıyorum cevabı verenlerin %57,1'i CHP'lidir. AKP'lilerin %71'i katılmıyorum demiştir.

Tablo 2.39. "Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi merkeziyetçiliği artırmıştır" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	9	14	8	
		CHP	4	0	1	
		MHP	2	0	0	
	Nüfus	Az	6	3	1	
		Çok	8	10	4	
	Yüzölçümü	Dar	8	6	1	
		Geniş	6	8	3	
	Mahalle Sayısı	Az	5	4	1	
		Çok	9	10	3	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	8	8	2	
		Uzak	6	5	3	
	Gelişmişlik	Az	7	5	1	
		Çok	7	8	4	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			1	1	4
	TOPLAM			15	14	9
Pearson's Test Chi-Square			-0,479			
p			0,002			

"Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesi Merkeziyetçiliği Artırmıştır" sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %39,5, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %36,8 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %23,7'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %36,4'ü, yüzölçümü geniş olanların

%35,3'ü, mahallesi çok olanların %40,9'u, merkeze yakın olanların %44,4'ü, gelişmişliği çok olanların %36,8'i katılıyorum cevabı vermiştir.

6360 sayılı yasa merkezîyetçilikten uzaklaşarak tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yerelleşmeyi sağlamaktır. Ancak ilçe belediyelerinin hizmet sınırlarında bazı faaliyetleri büyükşehir belediyesinin yapması, ilçe belediyelerinin büyükşehir belediyelerinin hedeflerini tutturmaya endeksli bütçe planlamaları yapmak zorunda olmaları, ilçe belediyelerinin bazı kararlarını büyükşehir belediyesinin onaylaması merkezîleşmekten uzaklaşmış gibi görünse de sadece merkezin değiştiği bir yönetsel yapıya neden olmuştur (Genç, 2014: 7).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre 6360 sayılı kanun merkezîyetçiliği artıran bir yasa konumuna gelmiştir. Ancak burada merkezîyetçiliğin ne olduğunu ayırt etme güçlüğü fikir ayrılıklarına sebep olmaktadır.

Tablo 2.40. "Büyükşehir Belediyesi düzenlemesi yerelleşmeyi artırmıştır" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	15	10	5	
		CHP	3	0	2	
		MHP	0	0	2	
	Nüfus	Az	5	2	3	
		Çok	7	8	6	
	Yüzölçümü	Dar	7	3	5	
		Geniş	5	7	4	
	Mahalle Sayısı	Az	4	3	3	
		Çok	8	7	6	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	6	7	5	
		Uzak	6	3	4	
	Gelişmişlik	Az	8	3	2	
		Çok	4	7	7	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			6	0	0
	TOPLAM			18	10	9
Pearson's Test Chi-Square			0,439			
p			0,007			

“Büyükşehir Belediyesi Düzenlemesi Yerelleşmeyi Artırmıştır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %48,6, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %27 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %24,4’tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %33,3’ü, yüzölçümü geniş olanların %31,3’ü, mahallesi çok olanların %38,1’i, merkeze yakın olanların %33,3’ü, gelişmişliği çok olanların %22,2’si katılıyorum cevabı vermiştir. 6360 Sayılı Kanun ile yerel bir kamu anlayışı hedeflense de yetki ve uygulamaların büyükşehir belediyesinde toplanması yerelde merkezîyetçilik anlayışına sebep olmuştur. Aslında kanunun doğru algılanması yerel sorunlardan uzak olan başkent yönetiminden uzaklaşmayı sağlamaktadır.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP’lilerin yarısı yerelleşmenin arttığını düşünmektedir. Yerelleşmenin olmadığına inanan AKP’lilerin oranı ise %16,7’dir. MHP’liler yerelleşmenin artmadığı görüşündedir.

Tablo 2.41. “Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri arasındaki siyasi çekişmeler ilçe belediyelerinde hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	4	5	22	
		CHP	5	0	0	
		MHP	2	0	0	
	Nüfus	Az	5	1	4	
		Çok	5	3	14	
	Yüzölçümü	Dar	5	1	4	
		Geniş	3	3	11	
	Mahalle Sayısı	Az	5	1	4	
		Çok	5	3	14	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	5	3	10	
		Uzak	5	1	8	
	Gelişmişlik	Az	5	0	8	
		Çok	5	4	10	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	1	5
	TOPLAM			11	5	22
Pearson’s Test Chi-Square			-0,686			
p			0,000			

“Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri Arasındaki Siyasi Çekişmeler İlçe Belediyelerinde Hizmet Sunumunu Olumsuz Etkilemektedir” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %28,9, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %13,2 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %57,9’dur. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %22,7’si, yüzölçümü geniş olanların %17,6’sı, mahallesi çok olanların %22,7’si, merkeze yakın olanların %27,8’i, gelişmişliği çok olanların %26,3’ü katılıyorum cevabı vermiştir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre bakıldığında ülkenin büyük bir yarası ortaya çıkmaktadır. Ankete katılanların %18,4’ünün muhalefet partilerinden olması ve 20 belediyenin %80’inin iktidar partisinden olduğu göz önüne alınmazsa siyasi çekişme olmayacağı sonucunun çıkması doğal karşılanabilir. Muhalefet partilerinden olan CHP ve MHP’li ilçe belediyelerinin hepsi siyasi çekişmelerin hizmet sunumunu olumsuz etkileyeceğini düşünmektedir.

Yerel yöneticilerin seçilene kadar var olan siyasi kimliklerini seçimlerden sonra bir tarafa kaldırmaması eşit hizmet sunumunda her zaman bir tereddüde neden olmaktadır. Yerel yönetimlerde herkese eşit hizmet sunmak temel unsurdur, ‘eşitlik ilkesi’ herkesin anayasal hakkıdır.

Tablo 2.42. “Tüzel kişiliği kaldırılan belde ve köylerde yaşayanlarda aidiyet sorunu yaşanmaktadır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	1	10	20
		CHP	4	1	0
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	3	3	4
		Çok	4	8	10
	Yüzölçümü	Dar	5	3	7
		Geniş	2	8	7
	Mahalle Sayısı	Az	3	3	4
		Çok	4	8	10
	Merkeze Uzaklık	Yakın	3	8	7
		Uzak	4	3	7
	Gelişmişlik	Az	4	3	6
		Çok	3	8	8
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			0	0
TOPLAM			7	11	20
Pearson's Test Chi-Square			-0,772		
p			0,000		

“Tüzel Kişiliği Kaldırılan Belde ve Köylerde Yaşayanlarda Aidiyet Sorunu Yaşanmaktadır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %18,5, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %28,9 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %52,6’dır. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %18,2’si, yüzölçümü geniş olanların %11,8’i, mahallesi çok olanların %18,2’si, merkeze yakın olanların %16,7’si, gelişmişliği çok olanların %15,8’i katılıyorum cevabı vermiştir.

Türkiye’de köylerin ya da beldelerin kendilerine özgü dokuları ve bu dokuları sahiplenen grupları ya da dernekleri vardır. Köy kimliğinden uzaklaşarak mahalle olmaları karar mekanizmasına olan katkılarını yok edebilecektir. Köyler ya da beldeler oranın yerel halkı için bir kimliktir, o köye ait olma duyguları çok yüksektir. Kişiler oralı olmakla gurur duyarlar. Tüzel kişiliğin kaldırılması bu aidiyet duygusunu yok edebilecektir (Genç, 2014: 10).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılmıyorum cevabı verenlerin tamamı AKP'lilerdir. Katılıyorum diyen AKP'lilerin oranı ise %14,3'tür. MHP'lilerin tamamı ve CHP'lilerin %80'i katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Tablo 2.43. “Özellikle eski orman köylerine/yeni mahallelere hizmet götürmede sorunlar yaşamaktayız” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	3	10	18
		CHP	3	1	1
		MHP	0	2	0
	Nüfus	Az	3	2	5
		Çok	3	10	9
	Yüzölçümü	Dar	5	1	9
		Geniş	1	11	5
	Mahalle Sayısı	Az	3	3	1
		Çok	3	11	8
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	7	7
		Uzak	2	5	7
	Gelişmişlik	Az	1	7	5
		Çok	5	5	9
	Büyükşehir Belediyelerinin Cevapları			0	1
TOPLAM			6	13	19
Pearson's Test Chi-Square			0,474		
p			0,003		

“Özellikle Eski Orman Köylerine/Yeni Mahallelere Hizmet Götürmede Sorunlar Yaşamaktayız” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %15,8, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %34,2 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %50'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6'sı, yüzölçümü geniş olanların %0,6'sı, mahallesi çok olanların %13,6'sı, merkeze yakın olanların %22,2'si, gelişmişliği çok olanların %26,3'ü katılıyorum cevabı vermiştir.

Yalnızca kent merkezlerinde hizmet sunma konusunda kendilerini yetiştirmiş ilçe belediyelerinin kırsal alanların sorunlarına çözüm üretme konusunda yetersiz kalacağı bir gerçektir. Coğrafi şartların yaratacağı güçlükler, uzak mesafelere hizmet sunma güçlükleri, yerel sorunların tespiti ve çözümü, imar

planlarının uygulanması ve denetimi zorlukları gibi nedenlerle bu yerleşim yerlerine hizmet götürme sorunları yaşanmaktadır (Genç, 2014: 8).

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre katılıyorum cevabı verenlerin yarısı AKP'li diğer yarısı ise CHP'lidir. AKP'lilerin yeni mahallelere hizmet götürmede sorun yaşanmadığı düşüncesinde olanlarının oranı %94,7'dir.

Tablo 2.44. "Büyükşehir Belediyesi modeli öncesine geri dönülmelidir" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	2	8	21	
		CHP	4	0	1	
		MHP	2	0	0	
	Nüfus	Az	3	2	5	
		Çok	4	6	12	
	Yüzölçümü	Dar	5	4	6	
		Geniş	2	4	11	
	Mahalle Sayısı	Az	3	4	3	
		Çok	4	4	14	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	3	8	7	
		Uzak	4	0	10	
	Gelişmişlik	Az	4	0	9	
		Çok	3	8	8	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			1	0	5
	TOPLAM			8	8	22
Pearson's Test Chi-Square			-0,750			
p			0,000			

"Büyükşehir Belediyesi Modeli Öncesine Geri Dönülmelidir" sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %21,1, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %21,1 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %57,9'dur. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %18,2'si, yüzölçümü geniş olanların %11,8'i, mahallesi çok olanların %18,2'si, merkeze yakın olanların %16,7'si, gelişmişliği çok olanların %15,8'i katılıyorum cevabı vermiştir. 6360 sayılı kanun öncesine dönülmemesi gerektiği düşüncesi hakimdir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP'lilerin %67,7'si katılmıyorum, %6,5'i katılıyorum, %25,8'i kısmen katılıyorum cevabı vermiştir. MHP'liler katılıyorum cevabı verirken CHP'lilerin %80'i katılıyorum, %20'si katılmıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.45. “Büyükşehir Belediyelerinin ilçelerde yerel hizmet ofisleri açılmalıdır” sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	25	2	4	
		CHP	4	1	0	
		MHP	0	2	0	
	Nüfus	Az	7	2	1	
		Çok	16	3	3	
	Yüzölçümü	Dar	11	2	2	
		Geniş	12	3	2	
	Mahalle Sayısı	Az	7	2	1	
		Çok	16	3	3	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	14	2	2	
		Uzak	9	3	2	
	Gelişmişlik	Az	9	3	1	
		Çok	14	2	3	
	Büyükşehir Belediyelerinin Cevapları			6	0	0
	TOPLAM			29	5	4
Pearson's Test Chi-Square			0,143			
p			0,391			

“Büyükşehir Belediyelerinin İlçelerde Yerel Hizmet Ofisleri Açılmalıdır” sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %76,3'tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %72,7'si, yüzölçümü geniş olanların %70,6'sı, mahallesi çok olanların %72,7'si, merkeze yakın olanların %77,8'i, gelişmişliği çok olanların %73,7'si katılıyorum cevabı vermiştir. Yerel hizmet ofislerinin açılması hususunda büyük bir beklenti vardır. İlçelerdeki faaliyetler hakkında bilgi vermek, sunulan hizmetlerin değerlendirilmesi, memnuniyet oranının tespiti, yapılan değişikliklerin ve yapılacak olanların duyurulması, iletişim engelinin aşılması gibi amaçlarla yerel hizmet ofisleri açılmalıdır.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamsız çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP'lilerin %80,6'sı katılıyorum, %6,5'i kısmen katılıyorum, %12,9'u katılmıyorum cevabı vermiştir. MHP'liler kısmen katılıyorum cevabı verirken, CHP'lilerin %80'i katılıyorum, %20'si kısmen katılıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.46. "Genel bütçe vergi gelirlerinden İlçe Belediyelerine ve Büyükşehir Belediyesine ayrılan paylar yeniden düzenlenmelidir" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	26	4	1	
		CHP	5	0	0	
		MHP	2	0	0	
	Nüfus	Az	10	0	0	
		Çok	19	2	1	
	Yüzölçümü	Dar	14	0	1	
		Geniş	15	2	0	
	Mahalle Sayısı	Az	10	0	0	
		Çok	19	2	1	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	15	2	1	
		Uzak	14	0	0	
	Gelişmişlik	Az	11	2	0	
		Çok	18	0	1	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			4	2	0
	TOPLAM			33	4	1
Pearson's Test Chi-Square			-0,162			
p			0,330			

"Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden İlçe Belediyelerine ve Büyükşehir Belediyesine Ayrılan Paylar Yeniden Düzenlenmelidir" sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %86,8'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %86,4'ü, yüzölçümü geniş olanların %88,2'si, mahallesi çok olanların %86,4'ü, merkeze yakın olanların %83,3'ü, gelişmişliği çok olanların %94,7'si katılıyorum cevabı vermiştir. Merkeze uzak olanların %100'ünün katılıyorum cevabı verdiği görülmektedir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamsız çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP'lilerin %83,9'u katılıyorum, %12,9'u kısmen katılıyorum, %3,2'si katılmıyorum cevabı vermiştir. MHP'lilerin ve CHP'lilerin tamamı katılıyorum cevabı vermiştir. Tüm partilerin hizmet bölgesinin genişliği, hizmet sunulan nüfusun büyüklüğü, gelişmişlik düzeyi gibi kriterlere göre verilen payların iyileştirilmesi isteği vardır.

Tablo 2.47. "Mahalli İdare Birlikleri yeniden kurulmalıdır" sorusunun gruplara göre analizi

			Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	4	5	22	
		CHP	4	0	1	
		MHP	2	0	0	
	Nüfus	Az	4	2	4	
		Çok	5	3	14	
	Yüzölçümü	Dar	6	2	7	
		Geniş	3	3	11	
	Mahalle Sayısı	Az	4	2	4	
		Çok	5	3	14	
	Merkeze Uzaklık	Yakın	3	5	10	
		Uzak	6	0	8	
	Gelişmişlik	Az	5	2	6	
		Çok	4	3	12	
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları			1	0	5
	TOPLAM			10	5	23
Pearson's Test Chi-Square			-0,629			
p			0,000			

"Mahalli İdare Birlikleri Yeniden Kurulmalıdır" sorusuna katılıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %26,3, kısmen katılıyorum cevabı verenlerin oranı %13,2 ve katılmıyorum cevabı verenlerin oranı %60,5'tir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %22,7'si, yüzölçümü geniş olanların %17,6'sı, mahallesi çok olanların %22,7'si, merkeze yakın olanların %16,7'si, gelişmişliği çok olanların %21,1'i katılıyorum cevabı vermiştir. Mahalli İdare Birlikleri'nin yeniden kurulmasını isteyenler ilçe belediyeleridir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP'lilerin %12,9'u katılıyorum, %16,1'i kısmen katılıyorum, %70,1'i katılmıyorum cevabı vermiştir. MHP'lilerin tamamı katılmıyorum cevabı verirken ve CHP'lilerin %80'i katılıyorum cevabı, %20'si katılmıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.48. "Köylere tüzel kişilikleri geri verilmelidir" sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	2	2	27
		CHP	4	0	1
		MHP	2	0	0
	Nüfus	Az	4	1	5
		Çok	4	1	17
	Yüzölçümü	Dar	6	1	8
		Geniş	2	1	14
	Mahalle Sayısı	Az	4	1	5
		Çok	4	1	17
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	2	12
		Uzak	4	0	10
	Gelişmişlik	Az	4	0	9
		Çok	4	2	13
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		0	0	6
TOPLAM		8	2	28	
Pearson's Test Chi-Square		-0,826			
p		0,000			

"Köylere Tüzel Kişilikleri Geri Verilmelidir" sorusuna katılmıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %73,7'dir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %18,2'si, yüzölçümü geniş olanların %11,8'i, mahallesi çok olanların %18,2'si, merkeze yakın olanların %22,2'si, gelişmişliği çok olanların %21,1'i katılıyorum cevabı vermiştir. Köylere tüzel kişiliklerinin geri verilmemesi yönünde bir fikir hakimdir.

Kullanılan Pearson's Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP'lilerin %6,5'i katılıyorum, %6,5'i kısmen katılıyorum, %87'si katılmıyorum cevabı vermiştir.

MHP'lilerin tamamı katılmıyorum cevabı verirken ve CHP'lilerin %80'i katılıyorum cevabı, %20'si katılmıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2.49. “Belde Belediyelerine tüzel kişilikleri geri verilmelidir” sorusunun gruplara göre analizi

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	
Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Cevapları	Parti	AKP	2	4	25
		CHP	4	0	1
		MHP	1	1	0
	Nüfus	Az	4	1	5
		Çok	3	4	15
	Yüzölçümü	Dar	6	1	8
		Geniş	1	4	12
	Mahalle Sayısı	Az	4	1	5
		Çok	3	4	15
	Merkeze Uzaklık	Yakın	4	4	10
		Uzak	3	1	10
	Gelişmişlik	Az	3	3	7
		Çok	4	2	13
	Büyükşehir Belediyesinin Cevapları		0	0	6
TOPLAM		7	5	26	
Pearson's Test Chi-Square		-0,720			
p		0,000			

“Belde Belediyelerine Tüzel Kişilikleri Geri Verilmelidir” sorusuna katılmıyorum cevabı verenlerin oranı tüm katılımcılar içerisinde %68,4’tür. Büyükşehir ilçe belediyelerinin cevapları değerlendirildiğinde nüfusu çok olanların %13,6’sı, yüzölçümü geniş olanların %0,6’sı, mahallesi çok olanların %13,6’sı, merkeze yakın olanların %22,2’si, gelişmişliği çok olanların %21,1’i katılıyorum cevabı vermiştir. Yönetici sayısının fazla olması hem maddi bir yük oluşturmakta hem de hizmet bütünlüğünü bozmaktadır. Katılımcılar beldelere tüzel kişiliklerinin geri verilmemesi gerektiğini düşünmektedir.

Kullanılan Pearson’s Test Chi-Square karşılaştırmalı testine göre anlamlı çıkan soruya katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara göre AKP'lilerin %6,5'i katılıyorum, %10,1'i kısmen katılıyorum, %83,4'ü katılmıyorum cevabı vermiştir. MHP'lilerin %50'si katılıyorum, %50'si kısmen katılıyorum cevabı verirken, CHP'lilerin %80'i katılıyorum, %20'si katılmıyorum cevabı vermiştir.

SONUÇ

6360 sayılı kanun yerel yönetim sisteminde merkezi yönetimden uzaklaşarak il bazında yerelleşme olarak değerlendirilir. Bu kanun ile Türkiye nüfusunun yaklaşık %75'ini kapsayacak bir yerelleşme politikası güdülmüştür. Türkiye'de 6360 sayılı kanunun çıkışına kadar 16 tane olan büyükşehir sayısı, kanun ile 30'a çıkmıştır. Yerel hizmet anlayışı çerçevesinde merkezi yönetim sisteminden bağımsız yeni kamu yönetimi sistemi getirilmiştir.

6360 sayılı kanun ile içlerinde Denizli İlinin de olduğu 14 il büyükşehir belediyesi statüsü almıştır. Kanun gereği Denizli il merkezinde 2 adet ilçe belediyesi kurulmuştur. Büyükşehir belediyesinin hizmet sınırları genişletilmiş ve il sınırının tamamını kapsayacak hale getirilmiştir. Belde ve köylerdeki tüzel kişilikler kapatılmış, bu yerleşim yerleri mahalleye dönüştürülmüştür. Köylere kamu hizmeti sunan İl Özel İdaresi kapatılmış, kamu hizmeti sunumu yetkisi büyükşehir belediyesine verilmiştir.

2008 yılında çıkarılan 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanununun 2. maddesi ile belirlenen, genel bütçeden belediyelerin alacağı oranlar 6360 sayılı kanundan sonra değişmiştir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin genel bütçeden alacakları paylar 2,50'den 4,50'ye yükseltilmiştir.

Köy ve beldelerin mahalleye dönüştürülmesi halkın muhtarını, bağlı bulunduğu ilçe başkanını ve ilin büyükşehir belediye başkanını seçme hakkı verilerek yönetimi belirleme konusunda direk söz sahibi olmaları sağlanmıştır. Maddi yetersizlikler içerisinde sorunları çözme konusundaki yetersizliklerin giderilmesi ve bürokrasi engelinin ortadan kaldırılması, özellikle köyden mahalleye dönüşen yerlerde yaşayan halkın hizmet beklentilerini artırmıştır.

Mahalleye dönüşen köy ve beldelerin uzak olması, coğrafi şartlar gibi faktörler, bu yerleşim yerlerine hizmet bütünlüğü çerçevesinde hizmet sunumunu güçleştirmektedir. Yeni mahallelerdeki çevre temizlik ve arazi vergilerinin alınması 5 yıl süreyle ötelenmiştir. Bu durum gelecekte buralarda yaşayanlar için ayrı bir sorun olacaktır. Ayrıca buralarda yaşayan halkların kullandıkları şebeke suyunun ücretleri en ucuz tarifenin %25'ini geçemeyeceği için 5 yılın sonunda

yeni bir sorun oluşturacaktır. Belediyecilik konusunda kent alanındaki sorunlar hakkında uzmanlaşmış ekiplerin köy ve beldelerdeki kırsal sorunlara nasıl yaklaşacağını bilmesi pek olası görünmemektedir.

Yeni mahallelerin altyapısı olmayan ya da yetersiz olanların altyapı sorunlarını gidermek için yapılmış bir plan yoktur. Coğrafi şartlar nedeniyle dağınık yerleşimi olan yerler vardır ve bu yerlerin büyük bir kısmı altyapı hizmetlerinden yoksundur. Sunulacak hizmeti götürebilmenin ilk ihtiyacı yol olacaktır. Yeni mahallelerin yol şartlarının iyileştirilmesi ulaşılabilirliği artıracaktır. Denizli İlinde yer alan eski köy ve beldelerin hepsinde içme ve kullanma suyu şebekesi vardır. Ancak bunların dezenfeksiyonu, dezenfeksiyon kontrolleri, depo ve şebeke bakım/ onarım işlemleri çok miktarda personel ve zaman gerektirmektedir. Ayrıca atıkların uzaklaştırılması için gerekli kanalizasyon ve katı atık depolama yerleri yoktur. Sarp arazi şartları da düşünüldüğünde bu faaliyetler için bütçe planlaması da gerekmektedir.

Yeni mahalleleri alışılmış yaşam tarzlarından uzaklaştırmak, hayvan barınaklarının ıslahı, gübre uzaklaştırma prosedürlerinin uygulanması, zirai faaliyetlerin düzenlenmesi, tarım arazilerinin korunması, orman ve meraların korunması, ıslahı gibi çalışmalarda da büyük güçlükler yaşanmaktadır. Köy mezarlıklarının düzenlenmesi, ıslahı ve gereken yerler için yeni yer planlaması gibi çalışmalar da yapılmalıdır. Kamu yönetiminin kapsamı ve sunulacak hizmetlerin çokluğu personel, zaman, mesafe, doğa şartları gibi olumsuzluklarla birleşince içinden çıkılmaz bir hal alabilir. İlçe belediyelerinin gelirleri artmış olsa da hizmet alanı genişlediği için ilçe belediyeleri ilerleyen zamanlarda maddi güçlükler çekebilirler. Bu gibi durumlarda yeni yasal düzenlemeler yapılması ihtiyacı doğabilir.

İlçe belediyeleri, kendilerine bağlı mahallelerin ihtiyaçlarını, sorunlarını tespit etmek konusunda daha etkin olacaktır. Tespitler neticesinde çözümler için kararlar alınması, planlamalar yapılması ve uygulaması daha kolay olacaktır. Ancak ilçe belediyeleri tüm hizmetleri kendisi veremediği gibi bazı kararlarını da büyükşehir belediyesine onaylatmak durumundadır. Bu durum ilçe belediyelerinin büyükşehir belediyesine olan bağımlılığı anlamı taşımaktadır.

Hizmet sınırlarının genişlemesi, hizmet sunumunu olumsuz etkileyeceği yönünde bir önyargıya sebep olsa da yapılan anket çalışması da göstermiştir ki ağır bürokrasi engelinin ortadan kaldırılması hizmet sunum hızındaki önyargıyı kırmıştır. Sunulan kamu hizmetine ulaşmanın kolaylaştığı, büyükşehir belediyesinin kuracağı irtibat bürolarının yönetim-vatandaş ilişkisini artıracacağı kanaati vardır. Belediyeler sunmuş oldukları hizmetlerin geri bildirimlerini almak, yeni ihtiyaçları belirlemek, duyurular yapmak için her ilçeye en az 1 tane irtibat bürosu kurmalıdır.

İlçe belediyelerinin özerkliği 6360 sayılı ve 5216 sayılı kanun ile kısıtlanmıştır. 5216 sayılı kanun ile büyükşehir belediyelerine verilen geniş yetkiler ve 6360 sayılı kanun ile hizmet sınırlarının mülki sınırları kapsamı hizmet sunucusunu değiştirmektedir. İlçe mülki sınırları içerisinde büyükşehir belediyesinin yapacağı işlerinin olması kargaşa yaratan bir husustur. İlçe belediyeleri 6360 sayılı kanun sonrasında büyükşehir belediyesinin kararlarının uygulayıcısı durumuna düşmüştür. Bu durum ilçe belediyelerinin kendi meclisinde aldığı kararların bazılarını büyükşehir belediyesine onaylatma zorunluluğu nedeniyle bağımsız olmadığı sonucunu doğurmaktadır.

6360 sayılı kanunun temel hedeflerinden birisi de kentsel bütünlüğü sağlamaktır. Köy ve beldelerin tüzel kişiliklerinin kapatılması, büyükşehir belediyesinin hizmet alanının ilin mülki sınırlarını kapsamı ilin tamamına eşit hizmet sunumunu amaçlamaktadır. Anket çalışmasına katılanların büyük bir çoğunluğunun da hizmet bütünlüğünün sağlandığı yönünde fikri vardır. Bu sayede belediye kaynaklarının daha verimli kullanılabilmesi, israfların önüne geçilebileceği, hızlı ve etkin hizmet sunulabileceği gerçekleri gün yüzüne çıkmıştır. Bu sonuçlar tezin ana hipotezi olan hizmet bütünlüğünün sağlanmasını kanıtlamaktadır. Sunulan kamu hizmetinin denetiminin kalite ve performans ile eşdeğer tutulması sıradan hizmet sunumunun önüne geçmiştir.

Genel anlamda yürürlüğe giren 6360 sayılı kanuna yaklaşımlar olumlu yöndedir. Yeni kamu anlayışı üzerinde pozitif bir etki oluşturmuştur. Merkeziyetçilikten yerelliğe geçiş kamu yöneticileri tarafından kabul edilebilir ve uygulanabilir bir politikadır. Kaliteli hizmetin sunumu ve sunulan hizmetlerin hızı Denizli İlinin çehresini değiştirmektedir. Kentin özgün mimarisinin oluşması ve herkese eşit hizmet sunumu amacıyla yapılan ortak imar planı, çarpık

yapılaşmanın önüne hemen geçememektedir. Mevcut yapıların yıkılması, yeni binaların yapılması, kentin öznel yapısının oluşturulması zaman alıcı bir süreçtir. Şehrin ortak bir dokusunun oluşması konusunda bir fikir oluşmuş olsa da henüz kentsel refah, eşitlik, toplumsal barış konusunda verimliliğin ve geri dönüşlerin sağlanamaması bu sürecin uzamasına sebep olmaktadır. Genel itibariyle kentin ortak bir imar planının olması yapıları hızlı bir şekilde değiştirmeye, yenilemeye imkan vermemektedir. Yeni yapıların bu çerçevede dizayn ediliyor olması da, eski yapıların bu denli hızlı bir değişime uğraması hayalcilikten öteye geçemeyecektir.

6360 sayılı kanun ile kamu hizmetlerinin sunumu konusunda ortak bir hareket söz konusu olmuş, keyfi uygulamaların önüne geçilmiştir. Şehircilik anlamında ortak uygulamalar planlanarak imar bütünlüğü oluşturulmuştur. İmar kararlarının tek merkezden alınması ve il sınırlarının tamamını kapsamaması şehirciliğin gelişimi açısından olumlu bir gelişme olmuştur. 6360 sayılı kanun ile imar ve planlama bütünlüğü sağlanmış, şehirciliğin gelişimi sağlanmıştır. Anketin 5. sorusuna verilen cevaplar çalışmanın alt hipotezlerinin birincisi olan ‘imar ve planlama bütünlüğünün sağlandığı’ hipotezini ispatlamaktadır.

Gereksiz bürokratik engellere meydan veren tüzel kişiliklerin kapatılması ve gereksiz istihdam nedeniyle artan giderler 6360 sayılı yasa ile önlenmiş, kamu kaynaklarının korunması sağlanmıştır. Ayrıca birçok otoritenin kendi hizmet alanlarında farklı amaçlarla (siyasi menfaatler v.b.) farklı uygulamalar yapmasının da önüne geçilmiştir. Kapatılan tüzel kişiliklere ait personel, araç, teçhizat ve arazilerin devirleri gerçekleştirilerek tek elde toplanması sağlanmıştır. İl genelinin tamamını kapsayan planlama ve uygulamalar, personel, araç, teçhizat, bina giderlerinin azalması, hizmet maliyetlerinin azalmasını gerektirmektedir. Ancak bu konuda beklentiler tam karşılığını bulamamıştır. Anketin 8. sorusuna verilen cevaplara göre hizmet maliyetlerinin azalmadığı düşünülmektedir. Henüz yeni sayılabilecek bir uygulama ve hizmet bütünlüğünün sağlanması maliyetli ve zaman alıcı olacaktır. Yasa öncesinde hizmet sunulmayan köylerin mahalle statüsü olarak hizmet bölgesine dahil olması, dağınık kırsal yerleşim nedeniyle hizmet sunum maliyetleri artmıştır. Mahalle statüsüne kavuşan köylerin maliyetli hizmet alışlarına karşın hiçbir mali geri dönüşünün olmaması ücretsiz ama pahalı bir hizmet sunumu anlamı taşımaktadır.

Hizmet sunucusunun büyükşehir belediyesi olması ilçe belediyelerinin maliyetlerini düşürmüş olsa da asıl hizmet sunucusu olan büyükşehir belediyesinin maliyetleri artmıştır. Bu hizmet giderleri doğru bütçe planlamaları ile idare edilebilir bir haldedir. Çalışmanın ikinci alt hipotezi olan ‘hizmet maliyetlerinin düştüğü’ hipotezinin bir kısmının ispatlanamadığını ortaya çıkarmıştır. Daha önce geniş bir yüzölçümüne sahip olan ilçe belediyelerinin hizmet alanı genişlese bile esas hizmet sunucusu konumundan kurtulması ve buna karşılık gelirlerinin kanun ile artırılması ilçe belediyelerinin ‘hizmet maliyetlerinin düştüğü yönünde fikir belirtmesine sebep olmuştur.

İlçe belediyelerinin 6360 sayılı kanun öncesindeki özerk durumları denetlenebilirliklerini kısıtlamaktaydı. Kendi planlamalarını özgürce yapabiliyor olmaları, kendi bütçelerini kendileri özgürce kullanabiliyor olmaları, her türlü ihtiyaçlarını (personel, araç, teçhizat, hizmet binası v.b.) kendilerinin özgürce giderebiliyor olmaları ve bu uygulamaların hizmet verimliliği esasına dayanmaması içinden çıkılması güç durumların yaşanmasına sebep olmaktadır. Özellikle maddi gelirleri çok az olan belde belediyeleri kamu borçlarından kurtulamaz hale gelmişlerdi. Maddi imkansızlıkları nedeniyle herhangi bir hizmet vermekten öte kendi giderlerini bile karşılayamaz hale gelmişlerdi. Bu kadar özgürlüğün denetlenebilirliğinin olmadığı, kötü mali politikaların yer aldığı, siyasi menfaatlerin bulunduğu bir kamu hizmetinde verimlilikten söz etmek olası bile olmamıştır.

6360 sayılı kanun ile belde belediyelerinin tüzel kişiliklerinin kaldırılması, ekonomik ve yönetsel olarak daha güçlü ilçe belediyelerinin oluşturulması ve bu güçlü yapıyı koordine ve kontrol edecek büyükşehir belediyesinin oluşturulması, kaliteli kamu hizmeti beklentisi içerisinde olan vatandaş için umut vaad edici olmuştur. Yasa öncesinde seçim dönemi çalışmaları dışında kamu hizmeti alamayan ya da sınırlı miktarda (atıkların bertarafı, içme-kullanma suyunun sağlanması gibi) alan yerlere yasa ile büyükşehir belediyesinin hizmet sunuyor olması sürekli kamu hizmetini sağlamaktadır. Belediyecilikteki hemşehri kavramı da bu yasa ile ortadan kalkmaya başlamıştır. Yerel ihtiyaçların karşılanması, sunulan hizmetin kesintisiz devam etmesi, hizmet kalitesinin artırılması, performans dayalı hizmet anlayışının oluşu ve artık günümüzdeki teknolojik imkanlar ile sunulan hizmetlerin denetlenebilirliğinin artması yerel hizmet kalitesini artırmıştır. Anketin 13. sorusuna verilen cevaplar da

göstermektedir ki çalışmanın üçüncü alt hipotezi olan ‘yerel hizmet verimliliği artmıştır’ hipotezi ispatlanmıştır.

Daha öncesinde İl Özel İdaresi’nin sunduğu hizmetler olan köylerdeki alt yapı ve üst yapı hizmetleri denetim yetersizliği, bürokratik engeller gibi nedenlerle aksayarak devam etmekteydi. Büyükşehir belediyesinin sorunlara yönelik çözümlerinde hızlı müdahale edebilmesi, hizmetlerde iş bitiminden ziyade kalite anlayışının hakim olması sunulan hizmetlerin kalitesini artırmakta ve sürekliliğini sağlamaktadır. İlçe belediyelerinin sorunları tespit etme, büyükşehir belediyesinin kararlarını uygulama yetkileri ve görevleri çerçevesinde kamu hizmetleri aksamadan devam etmektedir. Büyükşehir belediyesinin tüm kente hizmet götürmesi kentin tamamında kontrolü elinde tutmasına, sorunların veya ihtiyaçların daha önceden tespitini kolaylaştırmaktadır. Burada yaşanan en büyük sıkıntı zaman ve kalifiye personel ihtiyacı olmaktadır. Anket çalışmaları da göstermektedir ki büyükşehir belediyesi uzak olan yeni mahallelere bile hizmet sunmakta güçlük çekmemektedir. Tezin alt hipotezlerinden dördüncüsü olan ve kentin tamamına hakimiyeti, altyapı ve üstyapı tesisleşmelerini, ulaşım hizmetlerini konu alan 6. ve 7. sorulara verilen cevaplar hipotezi bu şekilde kanıtlamıştır.

6360 sayılı kanun gereği 5779 sayılı kanunda düzenleme ve değişiklik yapılarak büyükşehir ilçe belediyelerinin genel bütçeden aldıkları payın %2,5’ten %4,5’e çıkması, gelir seviyesinde ciddi artışa neden olmuştur. Bu gelirlerden %30 pay büyükşehir belediyesine aktarılmakta, %10 pay da su kanal idaresine aktarılmaktadır. İlçe belediyeleri planlama ve uygulama bütünlüğü çerçevesinde büyükşehir belediyesinin kararlarının dışına çıkamadığından dolayı kendi bütçelerini kendileri kullanamamaktadır. Mali özerkliğini yitirdiğini düşünen ilçe belediyelerin sayısı oldukça fazladır. Gelir seviyesi artan büyükşehir belediyesinin sunmuş olduğu hizmetler konusunda, ankete katılanların görüşlerine göre büyükşehir belediyesi daha büyük yatırımlara yönelebilmekte, hizmet sınırlarının tamamına hizmet sunabilmekte, sunulan hizmetin kalitesi artmakta ve sürekliliği sağlanmaktadır. Ancak bu durum ilçe belediyelerinin mali özerkliklerini kaybettikleri gerçeğini değiştirmemektedir. Tezin alt hipotezlerinden beşincisi olan ‘mali özerkliğin azaldığı’ hipotezi anketin 18. ve 20. sorularına verilen cevaplarla kısmi olarak ispatlanabilmiştir. Çünkü bu konuda siyasi birliktelikler ortaya çıkmaktadır. Büyük bir çoğunluğunu iktidar partisinin elinde bulundurduğu

belediyelerde verilen cevaplar itina ile verilmiştir. Verilen cevaplar çıkarılan yasayı ve büyükşehir belediyesinin uygulamalarını destekler şekildedir.

6360 sayılı kanun ile büyükşehir belediyelerinin hizmet sunumları kentsel alandan çıkarak ilk kez kırsal alanlara ulaşmıştır. Çağın gereklerinden yoksun kalan kırsal kesimde yaşayan halka daha insani, daha modern, daha kentsel bir hizmet sunma imkanı sağlamıştır. Kanunun ilk çıktığı zamanki güçlükler öncelik sırasına göre aşılmaktadır. 6360 sayılı yasa öncesinde kent merkezlerine ayrı, ilçelere ayrı, belde ve köylere ayrı hizmet sunucular vardı. Ancak 6360 sayılı yasa kentsel bir bütünlük sağlamıştır. Kamu hizmetlerinden herkesin faydalanması sağlanmıştır. Daha sonraki dönemler için iyileştirme ve geliştirme ihtimallerini gün yüzüne çıkarmıştır. Kamuyu güç duruma düşüren borçlanmalar, hizmet aksamaları, keyfi uygulamalar bu yasa ile son bulmuştur.

Genel olarak 6360 sayılı kanun ülke nüfusunun %75'inden fazlasını kapsayan ve ilgilendiren bir kanundur. Büyük yerleşim alanlarında kamu hizmeti anlayışını dünya standartlarına taşımak, şehrin geneline eşit hizmetler sunmak, yöresel ihtiyaçlara çözümler üretebilmek, kamu işletmeciliğini ağır bürokratik engellerden kurtarmak, gereksiz kamu harcamalarını engellemek, kaliteli ve denetlenebilir bir sistem oluşturmak amacıyla çıkarılmış, yerel yönetimlerin yerel yatırımlarını kendilerinin yapabilmesine olanak sağlayan bir kanundur. Ülkenin tüm sorunlarını kapsamakta yetersiz kalan merkezi yönetim kararlarından lokal sorunları çözmeye yönelik yerelleşme kanunudur. Her ne kadar 'kendi içerisinde merkezileşme' olarak algılansa da kendi kararlarını alıp, uygulayıp yerel hizmet sunumunu il geneline yayılmasına olanak veren bir yerelleşme politikasıdır. Merkezi kamu yönetimi anlayışı ile mağrur ve mağdur kalmış köyler kamu hizmetlerine ulaşmış, vatandaşa yöneticilerini ve hizmet sunucularını seçme hakları verilmiş, denetleme ve hesap sorma haklarının verilmesi ile 6360 sayılı kanun kamu yönetimi konusunda kentlere özgün bir yapılanma imkanı sağlamıştır.

Kamu hizmet planlamalarının büyükşehir belediyeleri tarafından yapılıp, gerekli koordinasyonlar sağlandıktan sonra bu planlamaların uygulanması yöneticiler açısından olumlu karşılanmaktadır. Kamu hizmet sınırlarının il mülki sınırları ile aynı olması anayasanın eşitlik ilkesi ile örtüşmüş, kamu hizmetine ulaşan vatandaşların memnuniyetini artırmıştır. Yeni kamu anlayışı çerçevesinde 6360 sayılı kanun yerelleşme politikasının bir ürünüdür ve yerelleşme hususunda

olumlu bir etki oluşturmuş, büyükşehirlerin kendi ekonomisi çerçevesinde büyük yatırımlar yaparak kenti ağdaş bir yapıya kavuşturması konusunda olumlu bir etkiye sebep olmuştur.

KAYNAKLAR

- Acartürk E. (2001), Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumunda Alternatif Yöntemler, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Balıkesir.
- Aktan C. C. (1992), Politik Yozlaşma ve Kleptokrazi: 1980-1990 Türkiye Deneyimi, Afa Yayınları, İstanbul.
- Akıymaz B. (2004), İdare Hukuku, Fayram Yayınları, Konya.
- Aldan M. (1985), İller ve Belediyeler, TODAİE Yayınları, Ankara.
- Alıcı O. V. (2013), Büyükşehir İlçe Belediyelerinin İdari ve Mali Özerkliği, Yerel Politikalar Dergisi, S.3, Konya.
- Alptürker H. (2010), Belediye Hizmetlerinde Vatandaş Memnuniyeti: Silifke Örneği, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir.
- Arıkboğa E. (2012), Büyükşehir Belediye Modeli ve Reform, Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi, İstanbul.
- Arıkboğa E. (2013), Geçmişten Geleceğe Büyükşehir Belediye Modeli, Yerel Politikalar, İstanbul.
- Arıkboğa, E. Oktay, T. Yılmaz, N. (2007). Yeniden Yapılanma Sonrasında Belediye Meclisleri: İstanbul Örneği, Beta Yayınları, İstanbul.
- Bağışlar H. (2007), Son Dönem Türk Kamu Yönetimi Reformlarının Değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Konya.
- Bilgiç V. K. (1998), Yerel Yönetimler, 21.Yüzyıl Yayınları, Ankara.
- Bozlağan R. (2003), Kamu Yönetimi Paradigmasında Değişim ve Özelleştirme Yaklaşımı, Çağdaş Kamu Yönetimi I (Ed. M. Acar ve H. Özgür), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Bozlağan R. (2003), Yerel Hizmetlerde Özelleştirme Yöntemleri, Yerel Hizmetlerde Özelleştirme Yöntemleri, Avrupa Birliği ile Bütünleşme (Ed. H. Özgür ve B. Parlak), Alfa Yayınları, İstanbul.
- Çelikyay H. (2014), Değişen Kent Yönetimi ve 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası, SETA Vakfı, İstanbul.

- Çevik H. H. (2012), Kamu Yönetimi Kavramlar- Sorunlar- Tartışmalar, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Çınar T., Çiner C. U., Zengin O. (2009), Büyükşehir Yönetimi Bütünleştirme Süreci, TODAİE YYAEM, Ankara.
- Daşcı S. (2016), “6360 sayılı Yasanın Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği”, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Aydın.
- Dalay İ. (2001), Yönetim ve Organizasyon, Sakarya Üniversitesi Yayınları, Sakarya.
- DENİB (27.01.2017), Denizli İhracatçılar Birliği Genel Sekreterliği, <http://www.denib.gov.tr/tr/ihracat-ihracat-rakamlari-ihracat-tablolari.html>
- Denizli Büyükşehir Belediyesi (15.01.2017), <http://www.denizli.bel.tr/Default.aspx?k=content&id=14225>
- Denizli Valiliği (17.01.2017), <http://www.denizli.gov.tr/tarihce>
- Denizli Valiliği 17.01.2017), <http://www.denizli.gov.tr/cografi-konum>
- DPT (27.01.2017), Devlet Planlama Teşkilatı, <http://www.tkhk.gov.tr/Dosyalar/5e32d48195ff4f0a9568f1d7daf79136.pdf>
- Emrealp S. (1994), Yerel Yönetim ve Bilgi Teknolojileri, IULA-EMME yayını, İstanbul.
- Eren E. (1996), Yönetim ve Organizasyon, Beta Basım Dağıtım, İstanbul.
- Eren V. (2008), Devletin Dönüşümü ve Yeni Dönem Kamu Yönetimi, Çizgi Kitabevi, İstanbul.
- Eryılmaz B. (1989), Belediye Hizmetlerinin Yürütülmesinde Alternatif Kurumsal Yöntemler, Türk İdare Dergisi, Ankara.
- Eryılmaz B. (2005), İslam Geleneğinden Günümüze Şehir ve Yerel Yönetimler, İlke Yayıncılık, İstanbul.
- Eryılmaz B. (2008), Bürokrasi ve Siyaset: Bürokratik Devletten Etkin Yönetime, Alfa Yayıncılık, İstanbul.
- Genç F. N. (2010), Yeni Kamu Hizmeti Yaklaşımı, Türk İdare Dergisi, Ankara.

- Genç F. N. (2014), 6360 Sayılı Kanun ve Aydın'a Etkileri, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Aydın.
- Genç F. N. (2015), Belediyelerin Temel Sorun Alanları, İdari ve Mali Açıdan Türkiye'de Yerel Yönetimler (Ed. M. Mecek, M. Doğan, B. Parlak), Bekad Yayınları, Ankara.
- Genç F. N., Yılmaz A., Özgür H. (2008), Dönüşen Kentler ve Değişen Yerel Yönetimler, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Görmez K. (1997), Yerel Demokrasi ve Türkiye, Vadi Yayınları, Ankara.
- Gözel K. A. (2003), Yeni Kamu Yönetimi Nedir?, Türk İdare Dergisi, Ankara.
- Gözler K. (2003), İdare Hukuku, Ekin Kitabevi, Bursa.
- Gözler K. (2008), İdare Hukukuna Giriş, Ekin Yayınları, Bursa.
- Gözübüyük Ş. (1995), Yönetim Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Gözübüyük Ş. (2006), Yönetim Hukuku, Turhan Yayıncılık, Ankara.
- Gül H., Batman S. (2013), Dünya ve Türkiye Örneklerinde Metropolitan Alan Yönetim Modelleri ve 6360 Sayılı Yasa, Yerel Politikalar Dergisi, S:3, Konya.
- Güler B. A. (2003), Yönetişim:Tüm İktidar Sermayeye, Praksis Dergisi, Ankara.
- Günday M. (1995), İdare Hukuku, İmaj Yayınevi, Ankara.
- Günday M. (1995), İdare Hukuku, İmaj Yayınevi, Ankara.
- Günday M. (2003), İdare Hukuku, Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir.
- Güngör H. (2012), Yeni Büyükşehir Yönetimi ve Geçiş Nedenleri, İller ve Belediyeler Dergisi, Ankara.
- Harita Genel Müdürlüğü, (2017). http://www.hgk.msb.gov.tr/images/urun/il_ilce_alanlari.pdf
- İçişleri Bakanlığı (17.01.2017), <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx> adresinden alındı
- İçişleri Bakanlığı (2013), Türkiye Mülki İdare Bölümleri Envanteri. <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>.

- İzci F., Turan M. (2013), Türkiye'de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Isparta.
- Karatepe Ş. (1995). İdare Hukuku. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Kavruk, H. (2002). Anakente Bakış: Türkiyede Anakent Belediyeciliği ve Kent Hizmetlerinin Yönetimi Türkiye. Ankara: Hizmet İş Sendikası Yayını.
- Keleş, R. (2012). Yerinden Yönetim ve Siyaset. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Keser, A., ve Gökmen, Y. (2012). Büyükşehir Belediyeleri Kuruluş Sürecinin Analizi. 21(1).
- KGM. (2017). <http://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Root/Uzakliklar.aspx>.
- Kılınç Ürkmez, G. ve Zengin Çelik, H. (2016). 6360 Sayılı Yasayla Mekansal İlişki Sisteminin Kır-Kent İkiliminde Yeniden Yapılanışı ve Yerel Yönetimler: Kayseri İli Örneği. Çağdaş Yerel Yönetimler, (s.69-94), Ankara.
- Koçak, Y. (2008). Karşılaştırmalı Yerel Yönetimler. Orion Kitabevi, Ankara
- Koçoğlu, F. (2009). Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı ve Belediyelere Etkisi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, İstanbul.
- Köroğlu, E. (2005). Kamu İşletmeciliği Anlayışı ve Kamu İstihdamına Etkileri. Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Köseoğlu, M. (2010). Türkiye'de Yerel Yönetim Birlikleri: Yapısı, Hukuki Dayanakları ve Sorumlulukları. Ankara: Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Köseoğlu, Ö. (2005). Belediyelerde Performans Yönetimi. Türk İdare Dergisi, (s:211-225), Ankara.
- Mahalli İdareler Birliği. (2017, 01 17). <http://www.migm.gov.tr/belediyeleristatistik> adresinden alındı
- Merkezefendi Belediyesi. (2017, 01 15). <http://www.merkezefendi.bel.tr/belediyemiz/mahallelerimiz.asp> adresinden alındı

- Mevzuat Bilgi Sistemi. (2016, 12 02). <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Aspix?MevzuatKod=1.5.5216&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=&Tur=1&Tertip=5&No=5216> adresinden alındı
- Mevzuat Bilgi Sistemi. (2016, 12 02). <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix?MevzuatKod=1.5.5393&MevzuatIliski=0&%20sourceXmlSearch=> adresinden alındı
- Nadaroğlu, H. (2001). Mahalli İdareler. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Nalbant, A. (1997). Üniter Devlet. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Negiz, N. (2007). Belediyelerin Etkinlik Sorunsalında Personel Faktörü üzerine Bir Araştırma. KAYFOR (s. 29). KAYFOR Bildiriler Kitabı, Kocaeli.
- Okçu, M., Özgür H., vd. (2016). Metropolitan Alan Yönetim Modelleri Sınıflandırması, (TÜBİTAK Onaylanmış Rapor)
- Onar, S. S. (1966). İdare Hukukunun Umumi Esasları. Hak Kitabevi, İstanbul.
- Ortaylı, İ. (2007). Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi. Cedit Neşriyat, İstanbul.
- Ortaylı, İ. ve Tekeli, İ. (1978). Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi. Ayyıldız Matbaası, Ankara
- Ökmen, M., Parlak, B. (2008). Kurumdan Uygulamaya Yerel Yönetimler İlkeler Yaklaşımlar ve Mevzuat. Aktüel Yayıncılık, Bursa.
- Ömürgönülşen, U. (2003). Kamu Yönetiminin Sorununa Yeni Bir Yaklaşım Yeni Kamu İşletmeciliği. M. Acar, H. Özgür içinde, Çağdaş Kamu Yönetimi I (s. 3-44). Nobel Yayınları, Ankara.
- Öner, Ş. (2006). Yeni Mevzuat Çerçevesinde Türkiye'de Belediye Yönetimi. Nobel Yayınları, Ankara.
- Özgür, H. (2003). Yeni Kamu Yönetimi Hareketi. (Editör: M. Acar, ve H. Özgür), Çağdaş Kamu Yönetimi I (s. 183-224). Nobel Yayınları, Ankara.
- Özgür, H. (2014). Denizli Kenti ve İlinde Yönetimsel Ölçek Arayışları (1976-2004): Dört Bütünşehir Belediyesi Söylemi / Tasavvuru (2001-2014) ve Büyükşehir Belediyesi Statüsü (2012-2014), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C:1, S:5, Aydın.

- Özgür, H., Savaş Yavuzçehre, P. (2016). Türkiye'nin Büyükşehir Belediyesi Sistemi: 1982-2015, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.7, S.1, Çankırı.
- Özgür, H., Savaş Yavuzçehre, P., Cigeroğlu, M., (2007). Türkiye'de Orta Ölçekli ve Metropolitan Kentsel Alanların Yönetimi, Kamu Yönetimi Yazıları, (Editörler: Eryılmaz B., Eken M., Şen M.L.), Nobel Yayın Dağıtım, (s. 475-514), Ankara.
- Pamukkale Belediyesi. (2017, 01 15). <http://www.pamukkale.bel.tr/s-49-mahallelerimiz adresinden alındı>
- Resmi Gazete. (2016, 11 26). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/03/20050304-1.htm adresinden alındı>
- Saran, M. U. (2004). Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma. Ankara: Atlas Yayıncılık.
- Savaş Yavuzçehre, P. (2005). Belediyelerin Kentsel Yaşam Kalitesine Etkileri Denizli Karşıyaka Mahallesi Örneği, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Savaş Yavuzçehre, P. (2010). Kentsel Mekân Kullanımında Değişim: Denizli Kenti Örneği, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Seçim Haberler. (2017, 01 13). <http://secim.haberler.com/ adresinden alındı>
- Sezer, Y. (2008). Türk İdare Hukukunda Mücavir Alan Kavramı ve Uygulaması. F. N. Genç, A. Yılmaz, & H. Özgür içinde, Dönüşen Kentler ve Değişen Yerel Yönetimler (s. 149). Ankara: Gazi Kitabevi.
- T.B.M.M. Başkanlığı. (2016, 12 02). <http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5393.html adresinden alındı>
- TEPAV. (2014). http://www.tepav.org.tr/upload/files/haber/1354287682-2.6360_Sayili_Yasaya_Gore_Belediyelerin_Genel_Butce_Vergi_Gelirlerinden_Alacaklari_Paylar.pdf adresinden alındı
- Toprak, Z. (2006). Yerel Yönetimler. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tortop, N. (1996). Yerel Yönetimler Maliyesi. Ankara: TODAİE Yayınları.

- Tortop, N., Aykaç, B., Yayman, H., & Özer, A. (2014). Mahalli İdareler. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Türkoğlu, İ. (2007). Yerel Yönetimlerde Mali Reform Arayışları: Türkiye’de Belediyelerde Mali Özerklik ve Belediye Başkanlarının Mali Özerklik Algılaması.
- Ulusoy, A., & Akdemir, T. (2010). Mahalli İdareler (Teori-Uygulama-Maliye). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Üstüner, Y. (2000). Kamu Yönetimi Kuramı ve Kamu İşletmeciliği Okulu. Amme İdaresi Dergisi, 33(3), 15-31.
- Yerel Seçimler. (2017, 01 13). <http://www.yerelsecim.com/> adresinden alındı
- YSK. (2017). http://www.ysk.gov.tr/ysk/faces/HaberDetay?training_id=YSKPWCN1_4444009343&_afLoop=1597042856144783&_afWindowMode=0&_afWindowId=ptkwbdhri_37#%40%3F_afWindowId%3Dptkwbdhri_37%26_afLoop%3D1597042856144783%26training_id%3DYSKPWCN1_4444009343%26_afWindo.

EKLER

Ek 1. Anket Formu Örneği

Sayın Katılımcı; ‘6360 sayılı Kanunun Kamu Hizmetlerindeki Yansımaları: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği’ konulu tez çalışmama esas olmak üzere, fikir ve görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Ankette vermiş olduğunuz tüm bilgiler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Katılımcı olarak, kimlik bilgilerinizin kesinlikle açıklanmayacaktır. Araştırma ile ilgili tüm metodolojik ve etik konular Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölüm Başkanı Danışman Hocam Prof. Dr. Fatma Neval GENÇ tarafından izlenmekte ve denetlenmektedir. Anket sorularında ankete ilişkin ifadeleri destekleme düzeyinizi **(1. Katılıyorum, 2. Kısmen Katılıyorum, 3. Katılmıyorum)** (X) işareti ile her soru için yalnızca **bir** satırı işaretleyerek belirtirseniz sevinirim. Katılarınız için teşekkür ederim.

Mehmet Ali ÇAMDERE
Adnan Menderes Üniversitesi
SBKY Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

A. DEMOGRAFİK BİLGİLER										
1. Cinsiyetiniz	Kadın				Erkek					
2. Yaşınız	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64	65+
3. Öğrenim Durumunuz	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Y. Lisans	Doktora
4. Doğum Yeriniz	Köy		Mahalle		Belde		İlçe		İl	
5. İkamet Yeriniz	Köyden Dönüşen Mahalle				Merkez Mahalle					
6. Mesleğiniz	Memur		Esnaf		İşçi		Serbest Meslek			
7. Ünvanınız	Belediye Başkanı			Başkan Vekili			Başkan Yardımcısı			
8. Siyasi Partiniz										
9. Belediyeniz										

B. 6360 DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİZ		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
1.	Büyükşehir belediyesi sınırlarının il sınırlarına kadar genişlemiş olması vatandaşa daha etkin hizmet sunulması açısından olumlu bir gelişmedir.			
2.	Büyükşehir belediyesi (il) sınırlarındaki köylerin/beldelerin mahalleye dönüştürülmesini uygun buluyorum.			
3.	Büyükşehir belediyesi (il) sınırlarındaki il özel idarelerinin kapatılmasını uygun buluyorum.			
4.	Büyükşehir belediyesi (il) sınırlarındaki mahalli idare birliklerinin kapatılmasını uygun buluyorum.			
5.	Büyükşehir belediyesi statüsüne geçilmesinin <u>imar ve planlama bütünlüğü</u> sağladığını düşünüyorum.			
6.	Büyükşehir belediyesi statüsüne geçilmesinin <u>ulaşım planlamasında bütünlüğü</u> sağladığını düşünüyorum.			
7.	Büyükşehir belediyesi statüsüne geçilmesinin <u>altyapı planlamasında bütünlüğü</u> sağladığını düşünüyorum.			
8.	Büyükşehir belediyesi statüsüne geçilmesinin <u>hizmet maliyetlerini azalttığını</u> düşünüyorum.			
9.	Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığının çalışmalarını olumlu bulmaktayım.			
10.	Büyükşehir statüsünün yönetici-vatandaş ilişkilerini güçlendirdiğini düşünüyorum.			
11.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesiyle yeni ilçelerin kurulması olumlu olmuştur.			
12.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesine geçtikten sonra ilçemizde sunulan yerel hizmetlerin <u>verimliliğinin</u> arttığını düşünüyorum.			
13.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesine geçtikten sonra ilçemiz halkının yerel kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaşmıştır.			
14.	Büyükşehir Belediye düzenlemesiyle İlçe belediyeleri arasında koordinasyon artmıştır.			
15.	Büyükşehir belediyesi statüsüne geçilmesinin yazışmaları/bürokrasiyi artırdığını düşünüyorum.			
16.	Büyükşehir belediyesi statüsüne geçilmesinin ardından su faturalarından şikâyetler artmıştır.			
17.	Köyden dönen mahallelerde ulaşımın alakalı sorunlar yaşanmaktadır.			
18.	Belediyemizin <u>mali özerkliğinin</u> azaldığını düşünüyorum.			
19.	Belediyemizin sorumluluk sahasının genişlemesi hizmet sunumunda aksamalara neden olmaktadır.			
20.	Büyükşehir yönetimine geçilmesiyle ilçe Belediyelerinin büyükşehir belediyesine <u>bağımlılığı</u> artmıştır.			
21.	Büyükşehir yönetimine geçilmesiyle ilçe Belediyelerinin temsil imkanı azalmıştır (temsil adaletsizliği).			
22.	Büyükşehir düzenlemeleri sonrasında halkın altyapı konusundaki şikâyetleri artmıştır.			
23.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesi sonrasında ilçemizde ulaşım şikâyetleri artmıştır.			
24.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesi sonrasında ilçemizde imar düzenlemeleri konusundaki şikâyetler artmıştır.			

B. 6360 DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİZ		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
25.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesiyle büyükşehir belediyesi ile aramızda koordinasyon sorunları yaşanmaktadır.			
26.	Büyükşehir belediyesi ile imar yetkilerinin bölüşümünde ve uygulanmasında sorunlar yaşamaktayız.			
27.	Eski köylere/yeni mahallelere hizmet götürme konusunda personel açısından sorunlar yaşamaktayız.			
28.	Yeni mahallelere hizmet götürme konusunda teknik ekipman, araç-gereç sorunu yaşamaktayız.			
29.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesiyle belediyelerle mülki idarelerle arasında görev ve yetki çatışmaları yaşanmaktadır.			
30.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesi yerel demokrasi açısından uygun değildir.			
31.	Eski köyler/yeni mahallelerin ilçe merkezine uzak olması hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir.			
32.	Eski köyler/yeni mahallelerin ilçe merkezi ile arasında coğrafi engeller hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir.			
33.	Köylerin mahalleye dönüşmesi hizmet etkinliğini azaltmıştır.			
34.	Köylerin mahalleye dönüşmesi tarım ve hayvancılık faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir.			
35.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesi merkeziyetçiliği artırmıştır.			
36.	Büyükşehir belediyesi düzenlemesi yerelleşmeyi artırmıştır.			
37.	Büyükşehir ve ilçe belediyeleri arasındaki siyasi çekişmeler ilçe belediyelerinde hizmet sunumunu olumsuz etkilemektedir.			
38.	Tüzel kişiliği kaldırılan belde ve köylerde yaşayanlarda aidiyet sorunu yaşanmaktadır.			
39.	Özellikle eski orman köylerine/yeni mahallelere hizmet götürmede sorunlar yaşamaktayız.			
40.	Büyükşehir belediyesi modeli öncesine geri dönmelidir.			
41.	Büyükşehir Belediyelerinin ilçelerde yerel hizmet ofisleri açılmalıdır.			
42.	Genel bütçe vergi gelirlerinden ilçe belediyelerine ve büyükşehir belediyesine ayrılan paylar yeniden düzenlenmelidir.			
43.	Mahalli idare birlikleri yeniden kurulmalıdır.			
44.	Köylere tüzel kişilikleri geri verilmelidir.			
45.	Belde belediyelerine tüzel kişilikleri geri verilmelidir.			

Ek: 2. “6360 Sayılı Kanunun Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği” Konulu Çalışma İle İlgili Hedeflenen ve Tamamlanmış Anket Durum Çizelgesi

Sıra No.	İlçe Adı	Başkan	Yardımcı	Vekil	Genel Sekreter Yardımcısı	Anket Yapılması Hedeflenen Toplam	Tamamlanan Anket Toplamı
1	Acıpayam	1	1			2	2
2	Babadağ	1				1	1
3	Baklan	1				1	0
4	Bekilli	1	1			2	2
5	Beyağaç	1				1	1
6	Bozkurt	1				1	1
7	Buldan	1	1			2	2
8	Çal	1	1			2	2
9	Çameli	1	1			2	2
10	Çardak	1				1	1
11	Çivril	1	3			4	2
12	Güney	1				1	1
13	Honaz	1	1			2	2
14	Kale	1				1	1
15	Merkezefendi	1	4			5	2
16	Pamukkale	1	5			6	5
17	Sarayköy	1	1			2	2
18	Serinhisar	1				1	1
19	Tavas	1	1			2	2
20	Büyükşehir Bld	1	2	1	4	8	6
Toplam		20	22	1	4	47	38

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Mehmet Ali ÇAMDERE

Doğum Yeri ve Tarihi : Buldan – 1977

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi :

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

Makaleler :

-SCI :

-Diğer :

Bildiriler :

-Uluslararası :

-Ulusal :

Katıldığı Projeler :

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum ve Yıl : Jandarma Genel Komutanlığı - 17 yıl

İLETİŞİM

E-posta Adresi : mehmetalicamdere@gmail.com

Telefon : 0506 305 52 46

Tarih :